

9 TL (KDV DAHİL)

EKOİQ

EYLÜL 2012 SAYI:21

YEŞİL İŞ / YEŞİL YAŞAM

**Londra 2012'nin Ardından
Olimpiyatın En Güçlü
Halkası Artık Yeşil**

Yeşil Yakalılar Siyasete de Lazım

**GreenBiz Yeşil İş Durumu
2012 Raporu:**

**“Enseyi Karartmaya
Gerek Yok”**

Beşikten Beşiğe ATIK=BESİN

Sallan Yuvarlan, Elektrikler Kesilmesin

**Jeffrey Hollender:
“Zihinsel Haritamızı
Yenilemeliyiz”**

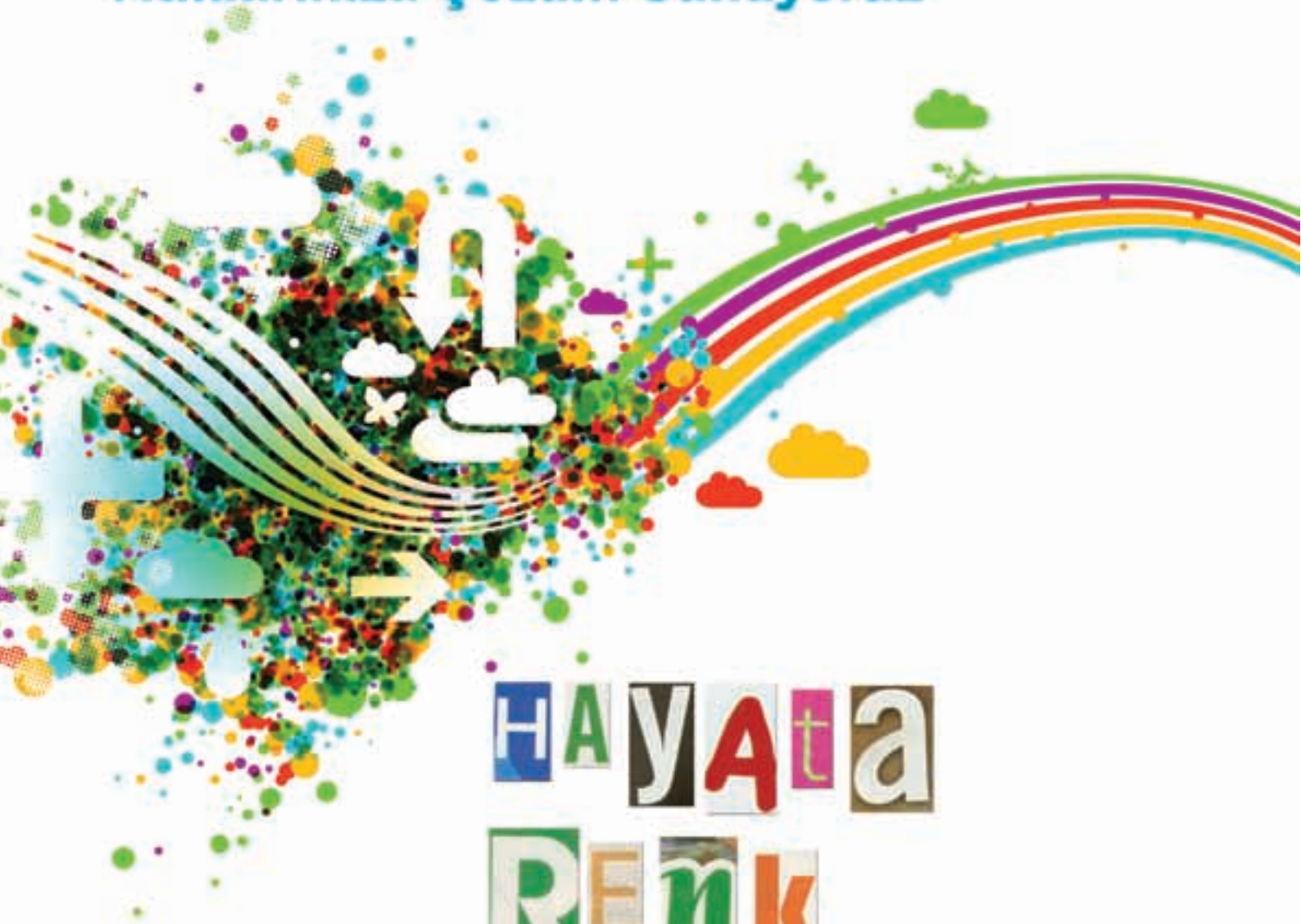
**James Hansen:
“Gelecek
Çoktan Geldi
Hem de
Fazlasıyla
Sıcak Olarak”**

Grönland Bitti mi?

myclimate
Türkiye
Karbon Nötr Basılı Materyal

No.014239200 www.myclimate.com
© myclimate Türkiye - Klim Kurumu Ortaklığı

Elektrikli ve Elektronik Atıklarınıza Çözüm Sunuyoruz

HAYATA

RENK

KATIYORUZ

Exitcom Recycling Atık Taşıma Toplama Dep. ve Elek. San. Tic. Ltd. Şti.

Almanya Merkez
Burchard-Retschy-Ring 9
D-31275 Lehrtel/Hannover
Tel: 0049 5132 824 999
Fax: 0049 5132 872 407

İzmit Şube
Bağdat Cad. No:40 TR-41170
Suadiye Kartaltepe/Kocaeli
Tel: 0090 262 352 36 76
Fax: 0090 262 352 36 81

EXITCOM
recycling for future

www.exitcom.com info@exitcom.com

Barış Doğru
baris@ekoIQ.com

Gnotni Seauton!

Sakalımız da var ama yine de anlatmak zor oluyor. Uyarılar göz ardı ediliyor. Bakın işte tüketiciler harekete geçti; Türkiye Bayrama GDO'suz girdi. Bir çevre örgütü Greenpeace, yurttaşları harekete geçirmeyi başardı. Gün gün internet mesajlarıyla görevler verdi. Bilgilendirmeler yaptı ve Türkiye Gıda ve İçecek Sanayi Dernekleri Federasyonu (TGDF), 29 adet gıda amaçlı GDO'lu ürün ithalatı talebini geri çektiğini açıkladı.

Bu belki kapsamlı ilk tüketici zaferi ama kesinlikle söyleyeyim ki son değil. Kısacası sonun başlangıcındayız. Artık 21. yüzyıldayız ve yurttaşların, tüketicilerin istemediği hiçbir şeyi gizleyerek, kandırarak, ana akım medyayı kullanarak gerçekleştiremez, dayatamazsınız.

Bu ilk adımın gıda alanında gerçekleşmesi önemli bir veri. İnsanların doğrudan sağlıklarıyla ilgili konularda daha hızlı harekete geçtiklerinin göstergesi. Ama bu, işin sadece bir tarafı. İşin bir başka cephesi, daha önce bu kadar yaygın, doğru iletişim kanallarını kullanan, insanlara yalnız olmadıklarını ve aslında bir araya geldiklerinde çok güçlü olduklarını hissettiren kampanyaların sonuç almada ne kadar önemli olduğu gösterilmemişti. Greenpeace, bu toprakların sivil toplum kuruluşlarının "ben doğruları söylerim, alan alır, almayan zaten ilgisiz, duyarsız ve cahildir" anlayışının ne kadar yalapaş olduğunu ders niteliğinde bir kampanyayla gösterdi.

İşin devamı gelecek; hem de gıda dışındaki alanlarda da. Evet, gıda ile insan sağlığı arasındaki mesafe çok kısa ve dolayısıyla çok daha kolay anlatılır bir ilişki. Ancak bilgi akışlarının ve tek tek olgular arasındaki

bağların çok hızlı biçimde geliştiği, domino taşları esprisinin bile arkaik kaldığı bir çağda, merak etmeyin, iklim değişikliğiyle kullandığımız enerji kaynakları, bindiğimiz ulaşım araçları, giydiğimiz pantolon, okuduğumuz dergi, çocuğumuzu gönderdiğimiz okul arasındaki mesafe ve ilişki de kılacak. Ve insanlar dolayımın arasından, gelecekleriyle şu anları, ellerini uzattıklarında, tuttuklarıyla koskocaman gezegen arasındaki ilişkiyi şıp diye görüverecekler. Ellerindeki akıllı telefonlarıyla, bir süpermarkette ürünlerin ekolojik ayak izlerini karşılaştırdıkları ve seçimlerini buna göre yaptıkları zamanlar uzak değil. Yani akıllı ve yeşil tüketiciler yolda...

Bu noktada, geleceğin üreticilerinin de değişmek zorunda olduğu açık. Yeni dönemin temel konseptinin de ürün mamul etmek değil, "fayda" yaratmak olacağını net bir şekilde söyleyebiliriz. 21. yüzyılın ekonomisi üzerine düşünen en parlak zihinlerin vardığı nokta bunu net bir şekilde gösteriyor. "Fayda" dediğimiz şey de öyle kolayca üzerinden geçilecek bir şey değil. İnsanların ruhsal ve fiziksel sağlıklarından tutun da, gezegenin kaynaklarına itinayla davranmaya, yerel ekonomilerin güçlenmesinden, kadınların iş yaşamına ve hayata katılmasına,

çocukların gelişimlerine katkı sağlamak, bireyler ve topluluklar arası iletişimin güçlendirilmesine kadar, aklınıza gelebilecek her alana yönelik fayda üretmek mümkün. "Ürün" satmaya çalışanlarla "fayda" yaratmaya çalışanlar arasındaki ekonomik rekabet, hiç kuşkusuz ki ikincilerin lehine çözülecek, er veya geç. Bu faydanın, yaratıcılarına ekonomik bir fayda da sağlayacağını da söylemekte ne bir sakınca var ne de utanılacak bir şey...

Hep söylediğimiz gibi, bir doktor veya eğitimci, işini nasıl para kazanmak için yaptığını söyleyemezse (bu son derece ayıp bir şey olur ama nihayetinde kaliteli sağlık ve eğitim hizmeti üreterek iyi para kazanabilirler; kazanıyorlar; kazanacaklar), 21. yüzyılın şirketleri de, fayda üretecek ve bunun sonucunda da para kazanacaklar. Tüketiciyi aptal, bilinçsiz, örgütsüz ve cahil sananların, asıl dünyadan haberi olmayan kişiler olduğunu gözlerimizle göreceğiz. Bazı insanları bazen kandırabilirsiniz ama herkesi sonsuza kadar kandırmanız, hele 21. yüzyılda biraz zor olacak.

Birey, kurum ve şirketlerin bu noktada ilk yapması gereken ne diye sorarsanız, benim yanımda **Oscar Wilde**'dan gelecektir. "Antik dünyanın kapısında '**Gnotni Seauton**' yani 'Kendini tanı' yazıyordu, yeni dünyanın kapısında ise '**Kendin ol!**' yazmalı". İnsanlara klima satmayı mı hedefliyorsunuz, yoksa -gezegenin hassas dengelerini gözeterek sağlıklı bir yaşam için mekân ısı mı sağlayacaksınız? Ya da ayakkabı mı, yoksa sağlıklı bir yaşam olanağı mı üreteceksiniz? Buna karar verirsiniz yani kendinizi "tanır" ve kendiniz "ol"maya karar verirsiniz, gerisi çok daha kolay olacak...

BZD Yayın ve İletişim Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
adına sahibi
Zülfükar Dicleli

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Zeynep Dicleli dergi@ekoIQ.com

Genel Yayın Yönetmeni
Barış Doğru baris@ekoIQ.com

Art Direktör
Özlem Sarar D.

Editör
Balkan Talu balkan@ekoIQ.com
Özgür Çakır ozgur@ekoIQ.com

Danışma Kurulu
Ural Aküzüm - TEDMER ve Arı Hareketi Başkanı
Coşkun Aral - İZ TV Genel Koordinatörü
Banu Aydoğan - Koç Bilgi Grubu Kurumsal İletişim Direktörü,
Koç Holding Çevre Koordinasyon Kurulu Üyesi, Yeşil Bilgi
Platformu Yöneticisi
Dr. Erhan Baş - Bilim İlaç A.Ş. Genel Müdürü
F. Fatma Çelenk - Soyak Holding Kurumsal İletişim
Koordinatörü
Behçet Envarlı - Türkiye Bilişim Vakfı Genel Sekreteri
Sibel Sezer Eralp - REC, Bölgesel Çevre Merkezi Türkiye
Direktörü
Çağla Balcı Eriş - Demirer Holding Karbon Geliştirme Müdürü
Engin Güvenç - İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma
Derneği Genel Sekreteri
Prof. Dr. M. Pınar Mengüç - Özyeğin Üniversitesi, Enerji,
Çevre ve Ekonomi Merkezi Direktörü
Ergem Şenyuva - Climate Project Türkiye Temsilcisi
Cavit Vardarlılar - MESS Entegre Geri Kazanım ve Enerji,
Çevre Projesi Genel Müdürü
Necla Zarakol - Zarakol İletişim Yönetim Kurulu Başkanı

Reklam Koordinatörü
Semra Akyüz semra@ekoIQ.com

Yazı Kurulu
Barış Gencer Baykan, Deniz Sözüdoğru

Redaksiyon
Meral Arslankaya

Katkıda Bulunanlar
Fırat Demir, Mutlu Dinçer, Eren Dönmez, Özgür Güvenç,
Emrah Kurum

Üretim Sorumlusu
Ahmet Muhtar Sökücü

Abonelik
Neslihan Öztürk
Tel: (90) 216 - 412 72 13 Faks: (90) 216 - 521 10 64

Yayın Adresi:
BZD Yayın ve İletişim Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Alemdağ Caddesi, Yanyol Sokak, No: 5 SBK İş Merkezi,
B Blok Kat: 3 Kısıklı - Üsküdar 34692 / İst.
Tel: (90) 216 - 412 72 13 Faks: (90) 216 - 521 10 64

Basım Yeri: Tor Ofset San. Tic. Ltd. Şti.
Hadımköy Yolu Akçaburgaz Mah. 4. Bölge 9. Cad. 116. Sokak
No: 2 Esenyurt - İSTANBUL
Tel: (90) 212 - 886 34 74 pbx

Dağıtım: Dünya Süper Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.
Tel: 216 681 19 67-68 Fax: 0216 680 39 73

Ayda bir yayınlanır. Yerel Süreli Yayın
ISSN 1309-441-6

www.ekoIQ.com

İÇİNDEKİLER

20 “Gelecek Çoktan Geldi; Hem de Fazlasıyla Sıcak Olarak”

James Hansen, 4 Ağustos tarihli The Washington Post'ta yeni bir yazı yayınladı. 1988 yılında Amerikan Senatosu'nda yaptığı konuşmada İklim Değişikliği ve sıcaklık artışları konusunda çok ciddi uyarılar yapmış olan Hansen, “Yanılmışım diyor, durum çok daha kötü”.

24 Önce Çocuklar Harekete Geçecek

Aktif Yaşam Derneği, çocuklara fiziksel aktivite alışkanlığı kazandırmak için “Çık Dışarıya Oynayalım” projesiyle bir milyon öğrenciyi hedefliyor...

30 Beşikten Beşiğe: ATIK = BESİN

Doğadaki “atık eşittir besin” düsturunu yeniden kuracak bir üretim sistemi kurulabilir mi? Bu soruyu evet şeklinde yanıtlayanların ve “Beşikten Beşiğe” yaklaşımını adım adım hayata geçirmeye uğraşanların sayısı giderek artıyor. Dostumuz Çelik Erengeçgin'in söylediği gibi, “Atığı dönüştürme gayretinden daha önemli olan şey; atık oluşturmayacak bir yaşam kurgulamaktır”...

42 “Otelle Birlikte Mahalleyi de Yeşile Dönüştüreceğiz”

Yakın zamanda LEED Gold Sertifikası ile ödüllendirilen Hilton Garden Inn İstanbul Golden Horn, Amerika dışından bu sertifikaya sahip tek otel; dünyada ise en değerli 15 otel arasında sayılıyor.

47 Grönland Bitti mi?

Fotoğraflar, Grönland'ın yüzey tabakasındaki %40 oranındaki erimenin 4 günde %97 oranına yükseldiğini gösteriyor. Sonuçları görünce şoka giren NASA araştırmacısı Son Nghiem, “O kadar şaşırtıcıydı ki sonucu ilk sorgulayan ben oldum; bu gerçek miydi yoksa veride bir hata mı vardı?” demekten kendini alamamış.

52 “Zihinsel Haritamızı Yenilemeliyiz”

Eylül ayında EKOIQ Kitaplığı'ndan Sorumluluk Devrimi (Responsibility Revolution) kitabını yayınlayacağımız, Jeffrey Hollender ile Anna Simpson'un, Green Futures dergisinin Temmuz 2012 sayısında yaptığı söyleşi okurlarımızın dikkatine sunuyoruz.

56 “Enseyi Karartmaya Gerek Yok”

Andrew Winston, “Yeşil Şenlik mi Kıtık mı?” diye manşet atmış ama Greenbiz'in Yeşil İş Durumu 2012 Raporu'na göre, belki ortada bir şenlik havası yok ama kıtlık diye bir şey söz konusu değil.

60 Sallan Yuvarlan, Elektrikler Kesilmesin

Gübreden, nehirden kendi elektriklerini üretenlere rastladık evet. Peki ya parklarda oynayan çocuklar, onlar elektrik üretemez mi?

64 “Ekonomik Olmayan Sürdürülebilirlik Projesi Olmaz”

NOVACES yönetim danışmanlık şirketinde İstanbul Temsilcisi ve Proje Yöneticisi olarak çalışan Evrim Veli Ay, “Pek çok sürdürülebilirlik projesi, bırakın işletmelere ekonomik fayda sağlamayı, ek mali yükler getiriyor. Yani ilk amaçlarından biri olan ekonomik alanda fayda yaratamıyor” diyor.

70 Ekoloji ve Müzik Festivalleri

Müzik festivalleri, ekolojik bilincin yükseltildiği alanlar haline de gelebilir. İnanmıyorsanız, Danimarka, Kopenhag’da düzenlenen meşhur Roskilde Festivali’ni bir de Engin Kaban’ın kaleminden okuyun.

76 Yeşil Yakalılar ve Siyaset

Şimdiye kadar ekonomik krizin de etkisiyle yaratılan yeşil işler ile istihdama nasıl katkı sağlanabileceği konuşuldu. Peki, yeşil yakalılar siyasette nasıl bir rol oynayacak?

78 Bir Yeşil Amerikan Rüyası: Tom’s Of Maine

Tom’s of Maine firmasının başarısının ardında “beyaz gömlekli, ray-ban gözlüklü Yuppieler” değil, doğaya ve insana saygılı Hippie’ler var ve hikâyenin ucu 1968’e kadar gidiyor.

82 Olimpiyatın En Güçlü Halkası Artık Yeşil

Londra 2012, yeşil vizyonuyla hem şirketlere hem de bundan sonraki olimpiyatlara, adeta sürdürülebilirlik dersi verdi...

86 Kültürel Miras Yapılarımızı Enerji Verimliliğiyle Koruyabiliriz

Güzel, otantik binalar görmek isteyen turistlerden gelir

de elde eden tarihi yapılar, tehlike altında. Bir yandan iklim değişikliği bu yapıları etkilerken, binalarda kullanılan enerji de iklim değişikliğini tetikliyor.

92 Okulumu İstiyorum; Okulumu Yapıyorum

Turunç’ta, mimarların öncülüğünde, ilginç bir proje hayata geçiyor. Beldedeki bir ilköğretim okuluna yapılacak yemekhane ve anaokulu binasının tasarımına öğrenciler ve öğretmenler de katılıyor. Bu işbirliğinden kerpiçten yapılma yeşil bir okul da doğuyor.

96 Eller Toprağa: Gerilla Bahçeciliği

Doğayı kente getirmenin yollarından biri de “Gerilla Bahçeciliği”. Çıkış yeri New York olan bu yeşil vurkaç eylemleri, artık tüm dünyaya yayılmış durumda.

100 Kurutemizlemeden Halka: Ecohanger

2000’li yılların başında Amerikalı reklamcı J.D. Schulman’ın geliştirdiği Eco-hangerlarla geridönüşümlü malzemeden üretilen askılar, reklam mecrası olarak kullanılabilir.

104 Bu Bisikletleri Okudunuz mu?

Edebiyatla bisiklet arasında nasıl bir ilişki var? EKOIQ sizin için uğraştı, didindi, Henry Miller, Jean Paul Sartre gibi yazarların izinden bisikletin edebiyattaki yerini siz okurların hizmetine sundu.

HER SAYIDA

6 Haberler AB Açık Denizlerde Rüzgâra Hız Verdi, AB’den Karbon Piyasasına Müdahale, Öğretmenim, Çinliler Sübvansiyon Yapıyor!

46 Köşe Minderi Huzurlu Bir Nefes İçin

90 Uygarcı Köyden Kente, Kentten Köye

108 Gözümüzden Kaçmayanlar Sağlık Bakanlığı 244 su markası ve 7 bin 600 bayiye denetim altına aldı, Konya’nın Akşehir İlçesi’nde bulunan Akşehir Gölü’nün yüzölçümü, kuraklık nedeniyle düştü, Kuzey Kore’de meydana gelen sellerde ölenlerin sayısı 200’e yükseldi...

112 Kitap Sürdürülebilir Tesis Yönetimi, İslam ve Sürdürülebilir Kalkınma, Sorumluluk Devrimi

MAVİ GEZEĞEN HEP MAVİ KALIR MI?

Gezegennemizde yaşamın sürdürülebilir olması için, kaynakları koruma sorumluluğunu üstleniyoruz. Bu sorumluluğumuzu, tüm süreçlerimize Blue Life felsefemizi yansıtarak yerine getiriyoruz.

Blue Life; Vitra, Artema ve Vitra Therm'den oluşan Eczacıbaşı Yapı Ürünleri Grubu markalarımızın üretim, tasarım ve yönetim süreçlerini kapsayan bir sürdürülebilirlik felsefesidir...

Bir üretim felsefesi olarak Blue Life

Blue Life; üretim sürecinde yenilenemeyen doğal kaynak tüketimini en aza indirmektir. Bunun için hammaddenin bilinçli kullanımına ve doğaya geri dönüşümünü sağlayan teknoloji yatırımlarına önem veriyoruz. Bu şekilde, doğal kaynakları koruma sorumluluğunu, üretim aşamasında da gözetiyoruz. Tesislerimizde çeşitli geri dönüşüm sistemleri geliştirerek hammadde ve enerji kullanımlarındaki kaybı en aza indiriyoruz. 2007 yılından

bu yana en uygun teknolojilerden yararlanarak, etkin atık su arıtma yöntemlerini kullanıyoruz. Seramik pişirimi sırasında gerçekleşen enerji kaybını en aza indirmek amacıyla tesislerimizin fırın ısıtılarda her yıl %15 enerji tasarrufu sağlıyoruz. Fabrikalarımızda atık kağıt geri kazanımı ve dönüşümüne yönelik gerçekleştirilen inovasyon çalışmalarını doğrultusunda ise her yıl kesimden kurtulan 17.178 ağaç, oksijen yaymaya devam ediyor.

Bir yönetim felsefesi olarak Blue Life

Blue Life; çalışanlarımızla, paydaşlarımızla ve toplumsal faaliyetlerimizde sürdürülebilirliği esas almaktır. Çalışanlarımıza su ve enerji tasarrufu eğitimleri veriyor, birlikte sürdürülebilirlik kavramının önemini vurgulayan projeler üretiyoruz. Beraber çalıştığımız kurum ve kuruluşların da sürdürülebilirlik konusundaki yaklaşımlarını önemsiyoruz. 2007 yılından bu yana gerçekleştirdiğimiz

Eczacıbaşı Hijyen Projesi kapsamında, Yatık İlköğretim Bölge Okulları'ndaki öğrencilere kişisel hijyen konusunda eğitimler veriyoruz. Okullardaki banyo ve tuvaletleri yenileyerek daha çağdaş, kaliteli ve sağlıklı yaşam koşulları sağlıyoruz.

Bu projelerimizin uluslararası ödüllere layık görülmesinden gurur duyuyoruz.

VitrA

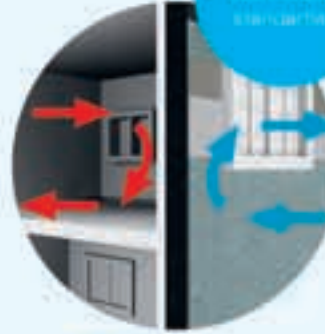
ARTEMA

Dünyanın en az su tüketen klozet: 2,5/4 lt suyu

250 adet Vitra 2,5/4 lt klozet, 1 yılda 3 olimpik havuz dolduracak kadar su tasarrufu sağlar.

İki yalıtımlı Vitra Therm pencereler

Vitra Therm ile yalıtılmış bir binadaki yıllık enerji tasarrufu 103 ağaçın sağlayacağı faydaya eşittir.

İnce kare: Slimetric

Ağırlıkları %50 azaltılmış olan Vitra Slimetric karolar, ambalaj, uygulama ve enerji tasarrufunun yanı sıra sevkiyatta da %33 tasarruf sağlar.

Suya sahip çıkan tasarım: Debi regülatörlü el duşu

Bir yılda, bir ailenin kullanacağı kadar suyu, iki ailenin kullanabilmesini sağlar.

Bir tasarım felsefesi olarak Blue Life

Blue Life; doğal kaynakları koruma sorumluluğunu, konutlar ve toplu kullanım alanları için sunduğumuz ürünlere de taşımaktır. Bu nedenle kişi başına düşen su tüketimini akıllı tasarımlarla en aza indirmek, tasarım felsefemizi oluşturuyor. Geliştirdiğimiz pisuvar, klozet ve armatürlerin kullanımının kazandırdığı yıllık su hacmi hane başına 190 tonu geçiyor. Bu, 190 ton suyun barajlarda kalması demek. Suyun barajlarda kalması aynı zamanda elektrik tüketiminde ve karbon salınımında önemli oranlarda tasarruf sağlanması anlamına geliyor. Bu kapsamda üretilen 2,5/4 lt klozet, dünyanın ilk Almanya LGA Enstitüsü onaylı klozettir.

Tüm bunları mavi gezegenimiz hep mavi kalsın diye yapıyoruz. Her an doğal kaynakları koruma sorumluluğuyla hareket ediyoruz. Çünkü; yaşamın sürdürülebilirliği aslında doğal kaynakların sürdürülebilirliği demek. Çünkü biliyoruz ki; daha iyi bir hayat için, yerine koymadan tüketmek tek yol değil.

Çevreye 268,4 Milyon Avro

Avrupa Komisyonu, 20 Temmuz 2012 tarihinde LIFE+ programı kapsamındaki 202 yeni projeye finansal destek vereceğini duyurdu. Program kapsamında doğanın korunması, çevre politikaları, iklim değişikliği ve çevresel konularda bilgi paylaşımına yönelik hedefler belirleyen projeler için 516,5 milyon avro'luk finansmanın 268,4 milyon avro'luk kısmı AB tarafından sağlanacak. Projeler üç ana başlıkta toplanıyor: Doğa ve Biyoçeşitlilik, Çevre Politikaları ve Yönetimi ile Bilgi ve İletişim. LIFE+ programı kapsamında, **Doğa ve Biyolojik Çeşitlilik** alanında önerilen 268 projeden 76'sı kabul edildi. Doğal yaşamı ve soyu tükenmekte olan canlıları korumaya yönelik bu projeler için öngörülen 241,8 milyon avro'luk bütçenin 136 milyon avro'luk kısmı AB tarafından üstlenildi. **Çevre Politikaları ve Yönetimi** konusunda önerilen 607 projeden de 113'ü Komisyon tarafından kabul edildi. İklim değişikliği, çevre ve su kaynaklarındaki kirlilikle mücadeleye yönelik yenilikçi teknolojilerin ve metotların geliştirilmesine katkı sağlamayı amaçlayan projeler, AB'den 124,4 milyon avro'luk destek görecek. Program kapsamında, **Bilgi ve İletişim** alanına yönelik projeler ise çevreyi koruma, orman yangınlarını engelleme gibi konularda bilgilendirme ve bilinçlendirmeyi amaçlıyor.

AB Açık Denizlerde Rüzgâra Hız Verdi

Avrupa Rüzgâr Enerjisi Birliği (EWEA), Avrupa Birliği (AB) ülkelerinde 2012 yılının ilk yarısında açık denizlerde üretilen rüzgâr enerjisi kapasitesinin, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 50 oranında arttığını açıkladı. 2012 yılının ilk altı ayında 123 yeni açık deniz rüzgâr tribünü şebekeye bağlanırken, toplamda 523,2 megavat kapasiteye erişildi. EWEA Yönetim Kurulu Başkanı **Christian Kjaer**, açık deniz rüzgâr gücünün, başta emeklilik ve kamusal fonlar olmak üzere pek çok yatırımcının ilgisini çektiğini belirterek, bu alanda

yeni istihdam, yatırım ve büyümeye ihtiyacı olan Güney Avrupa'da daha fazla faaliyet görülmesi gerektiğine dikkat çekti. 2012 yılında açık deniz rüzgâr enerjisi yapılan yatırımların büyük oranda Kuzey Avrupa kaynaklı olduğu dikkate alındığında, Kjaer'in açıklaması daha da önem kazanıyor. EWEA tarafından

2011 yılı Ocak ayında açıklanan tahminlere göre, 2012 yılında açık deniz rüzgâr enerjisi üretiminin AB'nin toplam enerji tüketimindeki payının yüzde 0,9'una, karadaki rüzgâr enerjisi üretimi payının ise yüzde 5,9'una erişmesi bekleniyor.

AB'den Karbon Piyasasına Müdahale

Avrupa Komisyonu temmuz ayında, **Avrupa Birliği Emisyon Ticaret Sistemi (AB ETS)** kapsamında, karbon piyasasındaki emisyon salım izinlerinin miktarını düşürmek için, ETS'nin üçüncü uygulama dönemi olan 2013-2020 yıl aralığına ilişkin açık artırmaya sunulacak emisyon kotaları programında değişiklik önerdi.

AB'nin içinde bulunduğu ekonomik kriz nedeniyle uluslararası kredilere ve emisyon salım haklarına olan arzın kısa vadede artacağı ve konunun makro ekonomik gelişmelere etki edeceği tahmin ediliyor. Dolayısıyla, bu durumun ETS'nin 2013 yılında başlayacak uygulama dönemine yansımaması için **Komisyon**, karbon fiyatlarını sabit seviyede tutma hedefiyle mevcut tüzük ve yönergede değişiklik öngören üç belge yayımladı. Avrupa Komisyonu'nun İklim Eylemi'nden sorumlu üyesi **Connie Hedegaard**, siyasi engellerin aşılması durumunda, tüm kararların alınabilecek halde olduğunu ve 2013 yılı öncesi planlanan bu değişikliklerin artık Parlamento'ya ve üye devletlere bağlı olduğunu belirtti.

AB'nin hedefi, emisyonların 1990 yılı seviyesine göre 2020 yılında yüzde 20 oranında azaltılması. Ancak teklife ilişkin, halihazırda düşük olan karbon fiyatlarının (ton başına 7 Avro), ilgili tesisler ve şirketlerin karbon salımında azaltıcı etki yaratmadığı, Komisyon'un teklifinin çok zayıf olduğu ve şeffaf olarak sunulmadığı eleştirisi getiriliyor. Komisyon, yaz tatilinden sonra, uzun dönem yapısal önlemlere nihai şeklini verecek.

Avrupa Komisyonu'nun söz konusu değişiklik önerilerine http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/auctioning/third/documentation_en.htm adresinden ulaşılabilir.

Bizce tasarruf içten gelmeli.

Tüm Bosch ürünleri, sadece bugünkü değil, gelecekteki yaşamımızı da iyileştiren teknolojilerle donatılmıştır.

Bosch, doğal kaynakları daha verimli kullanmak için tüm ürünlerini %92 geri dönüşümlü malzeme kullanarak üretir. Üstelik son 15 yılda elektrik tüketiminde %80, su tüketiminde %60'a varan tasarruf sağlayan teknolojilerin geliştirilmesi ile sizin de doğal kaynakları korumanıza yardımcı olur. Daha yaşanılır bir gelecek için bize katılır mısınız? www.bosch-home.com/tr

BOSCH

Yaşam için teknoloji

Öğretmenim, Çinliler Sübvansiyon Yapıyor!

ProSun Grup çatısı altında bir araya gelen 25 AB fotovoltaik şirketi, Çinli rakiplerini haksız rekabet gerekçesiyle Avrupa Komisyonu'na şikâyet etti. Komisyon yetkilileri şikâyetin geçerli olup olmadığını 45 gün sonra açıklayacak. AB şirketleri, rakiplerinin Çin hükümeti tarafından gizli sübvansiyon sağlanmasından dolayı ürünlerin fiyatlarını düşürebildiklerini iddia ediyorlar. Bu nedenle AB'nin, Çin kaynaklı fotovoltaik ürünlerine uygulanan tarifeleri artırmasını talep eden ProSun, ABD'nin Mayıs ayında aynı gerekçeyle ithal Çin ürünlerine uygulanan vergileri artırdığını hatırlatıyor. Öte yandan **Suntech** isimli Çin menşeli şirketin Avrupa biriminin yöneticisi, cezalandırıcı bir verginin, AB'deki güneş enerjisi sektöründeki istihdamı olumsuz yönde etkileyeceğine dikkat çekti. Konuyla ilgili olarak Çinli yetkililer şikâyet konusundaki nihai kararı beklemeksizin Avrupa Komisyonu'nu Çinli şirketlere karşı ayrımcı bir politika izlemekle suçladı.

Güneş Enerjisine Hızlı Giriyoruz

Türkiye'de güneşten elektrik üretimiyle ilgili yatırımların gelecek yıldan itibaren başlayacak olması, yerli ve yabancı şirketlerin sektöre olan ilgisini çekmeye devam ediyor. Güneş paneli üretiminde dünyada önemli paya sahip olan **China Sunergy** (CSUN) de bunlardan biri. Şirket, Türkiye'de 600 milyon dolar yatırımla Avrupa'nın en büyük güneş paneli fabrikasını kurmaya hazırlanıyor. Fabrikanın üç sene içerisinde 600 megavat güneş paneli üretim kapasitesine ulaşması hedefleniyor.

AB'de İlk Organik Şarap Hasadı

Avrupa Birliği, yeni organik etiket sisteminin meyvelerini almaya başladı. Bunlardan biri de şarap üretiminde gerçekleşiyor. Küresel organik şarap üretimine uyum sağlayabilmek ve bu alanda daha şeffaf olabilmek amacıyla düzenlenen kurallar çerçevesinde, 2012 yılında ilk organik şarap hasadını gerçekleştireceği açıklandı. Avrupa Komisyonu, organik şarap üretimi konusundaki mevcut kuralların tüm şarap yapma sürecini; yani üzümün şarap haline gelmesine kadar olan tüm süreci kapsamadığını ve yeni organik etiket ile çok sıkı kurallar altında organik şarap üretimi yapılacağını ifade etti. Üretimin her aşamasını denetleyecek bu sistem ile 2012 bağbozumundan itibaren organik etiket verilmeye başlanacağı ve organik şarap

üreticilerinin bu yaz hasatlarını bu etiket altında yapacakları kaydedildi. Şarabın organik etikete sahip olabilmesi için, yapım aşamasında, belirli standartlara uyulması gerektiği belirtildi. Üretim sırasında da sorbik asit ve kükürt giderme işlemlerine izin verilmediği ve şaraptaki sülfür oranının çok düşük olması gerektiği vurgulandı. Avrupa Birliği'ndeki organik şarap üretiminin toplam 3,5 milyon hektarlık bölgenin yalnızca 75 bin hektarında yapılabilir durumda olduğu gelen bilgiler arasında.

Türkiye Bayrama GDO'suz Girdi

Bir süredir kamuoyunda tepki ile karşılanan GDO'lu ürün ithalatında önemli bir gelişme yaşandı. Türkiye Gıda ve İçecek Sanayi Dernekleri Federasyonu (TGDF), kamuoyunun tepkisi yüzünden, 29 adet gıda amaçlı GDO'lu ürün ithalatı talebini geri çektiğini açıkladı. GDO'lu ürün

ithalatı, önce Greenpeace'in başlattığı "**Yemezler**" adlı kampanyayla gündeme gelmişti. Greenpeace bu kampanyasında, gıda sektörünün lider markalarına GDO'ların soframıza gelmemesi için aktif rol almaları çağrısında bulunmuştu. Tüketicilerin de büyük desteğini alan kampanyaya ilk cevap veren firma ise **Güllüoğlu Baklavaları** olmuştu. Güllüoğlu'nun sahibi Nadir Güllü, Karaköy Güllüoğlu'nun adını GDO ithali isteyenler listesinde görünce, TGDF'den istifa ettiğini açıklamıştı. Ardından, TGDF, GDO başvurularını geri çektiğini açıkladı. Son haber de Ünak Gıda ve Kimyevi Mad. San.Tic.Ltd.Şti'den geldi. Firma, gıda amaçlı üç adet soya ithalatı başvurusunu geri çektiğini açıkladı. GDO'ların bundan sonraki süreçte doğrudan gıdalarımıza girmesi ihtimali şimdilik fiilen son bulurken, gözler önümüzdeki dönemde bu konuda hangi adımları atacağı merakla beklenen Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nda.

“Soyaklıyız duyarlıyız.”

Yönetim kurulumuzdan mimarlarımıza, planlamacılarımızdan mühendislerimize, teknik ekiplerimizden idari ekiplerimize bütün şirketlerimizdeki bütün Soyaklılar, ‘insana duyarlı olmak, dünyanın geleceğine duyarlı olmaktır’ ilkesine tam bağlı olarak çalışırız.

Su tasarrufu konusunda örnek bir çalışma olan “Geleceğe Bir Damla Sakla” projemizle, gençleri çevreye duyarlı olmaya ve spora yönlendiren, “Bugün Aslında Yarındır” projemizle, holding binamızın yeşil dönüşümüyle, karbon ayak izi ölçümü konusundaki çalışmalarımızla gurur duyarız.

Soyaklıyız duyarlıyız.
Ne mutlu bize.

Gazeteleri Kâğıt Torbaya Dönüştürebilirsiniz!

Kentsel dönüşümün yerinden ettiği Sulukuleli kadınlar tarafından kurulan Kader Kismet Atölyesi, atık gazete kâğıtlarından kâğıt torbalar üretmeye başladı. Evde ortaklaşa el işi yapan bir dayanışma grubu olan atölyede üretilen kâğıt torbalar, mağazalarda kıyafet koymak için kullanılıyor. Grup ayrıca, kumaş üzerine elde baskı ve boyama yaparak, giyim, aksesuar ve dekorasyon amaçlı çeşitli tekstil ürünleri de imal ediyor. Siz de sadece gazetelerinizi biriktirip **%100 Ekolojik Pazarlara** bırakarak, hem kadın istihdamı yaratan, hem de çevreye dost geri dönüştürülmüş ürünler üreten bu önemli projeye destek sağlayabilirsiniz.
<http://kaderkismetatolyesi.blogspot.com/>

26-30 Kasım'da GREEN DAYS

Çevre sektörü için düzenlenen dünyanın en geniş kapsamlı uluslararası fuarlarından **Pollutec**, 26-30 Kasım tarihlerinde Fransa'nın Lyon kentinde düzenleniyor. Pollutec kapsamında ikili işbirliği görüşmeleri, Yeşil Günler, Sürdürülebilir Üretim ve Gelişim konularında gerçekleşecek. Dört gün sürecek organizasyon kapsamında, çevre teknolojileri ve sürdürülebilir gelişim alanında servis, teknoloji ve donanım sağlayıcılar aynı platformda, işbirlikleri kurma amacıyla biraraya gelecekler. Hedef kitlesi; sürdürülebilir üretim destekleyen inovatif teknolojiler, enstrüman, hizmet ve malzeme sunan veya arayan KOBİ'ler ve büyük firmalar olan Pollutec ile ilgili daha detaylı bilgi ve kayıt için <http://www.greendays-pollutec2012.b2b-match.com> linkini ziyaret edebilirsiniz.

Öğretmenlere Ekoloji Eğitimi

TEMA ile Milli Eğitim Bakanlığı'nın okul öncesi ve ilkökul öğretmenlerini ekoloji konusunda eğitmek amacıyla düzenlediği ekolojik okuryazarlık eğitimleri, Yalova'da toplamda 100 ilkökul ve okul öncesi öğretmenin katılımıyla gerçekleştiriliyor. Açılış toplantısı 6 Ağustos'ta yapılan ve toplamda iki hafta süren eğitim ile öğretmenlerin, dolayısıyla öğrencilerin ekoloji hakkında bilinçlendirilmesinin amaçlandığı bu projenin ilki, geçen sene gerçekleştirilmişti. Geri dönüşlerin çok iyi olduğunu ve eğitimden sonra öğretmenlerle iletişimin kesilmediğini belirten TEMA Kurumsal İletişim ve

Çevre Politikaları Bölüm Başkanı **Özgül Erdemli Mutlu**, ekolojik bilinçlenmenin ancak pratikte gerçekleştirilebileceğinin altını çizerek öğretmenlerle doğayı buluşturan bu projenin önemine vurgu yaptı.

Çalışanlar Elektrikli Araç Kullanacak

Dünyanın sayılı pompa üreticilerinden biri olan **Grundfos**, şirket içi uygulamalarında da yeşil politikalar izlemeye başladığını duyurdu. Grundfos, şirket çalışanlarının kısa mesafe yolculuklarında kullanılmak üzere, karbondioksit salımmı sifıra indiren, elektrik motorlu bir araç kullanmaya başladı. Şirket, benzinli aracı sıfır emisyonlu elektrik araçla, değiştirerek sürdürülebilirliğe katkıda bulunmayı amaçlıyor.

Pazarlarda Naylon Poşet 2014'te Yasaklanacak

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın Resmî Gazete'de yayımlanan "Sebze ve Meyve Ticareti ve Toptancı Halleri Yönetmeliği" ile, pazarlarda ve sebze meyve satılan yerlerde yeni çevreci düzenlemelere gidilecek. Yönetmeliğe göre, çevreye, altyapıya ve trafiğe yük getiren pazaryerleri, Belediye Meclisi kararıyla ya kapatılacak ya da başka yere taşınacak. Bunun yanı sıra doğaya zararı olan poşetler yerine kese kâğıdı ya da doğada çözünebilir bez poşetler "zorunlu" olarak kullanılacak. Bahsi geçen zorunluluk ise 1 Ocak 2014'ten itibaren geçerli olacak. Kısacası pazarlarda naylon torbanın sadece bir yıl ömrü kaldı.

ENERJİ

SEKTÖRÜNÜN

HER ALANINDA

DOĞRU ENERJİ

Türkiye'de, doğal zenginliklerimizi 'doğru' kullanarak enerji üreten ve tüm enerjisiyle Türkiye için çalışan bir kuruluş var: **Zorlu Enerji Grubu.**

Konya'da Yeni Bir Obruk Daha

Geçtiğimiz ay dergimizde yayınlanan, Konya Karapınar'da, yeraltı suyunun bilinçsiz kullanımı nedeniyle gelmekte olan ekolojik felakete ve bunun önemli bir göstergesi olan artan obruk oluşumuna dair yazımızdan hemen sonra, bölgede yeni bir obruk oluştuğuna dair bir haber ulaştı elimize. Yerel Çumra Postası'nda çıkan habere göre, Karapınar'a 7 kilometre mesafede bulunan **Küçük Karakuyu Yaylası**'nda bir buğday tarlasında 4 metre derinliğinde, 12 metre çapındaki yeni obruk ortaya çıktı. Türkiye'nin en önemli tarım alanlarından biri olan Konya ovasında yaşanacaklar konusunda yetkilileri ve bölge sakinlerini bir kere daha uyarıyoruz. Konya'nın koca bir obruğa dönüşmemesi için, bilinçsiz yeraltı suyu kullanımından bir an önce vazgeçmek gerekiyor.

Artık Japonların da Yeşiller Partisi Var

Japonya'nın nur topu gibi bir yeşiller partisi oldu. Geçen yıl Fukuşima'da yaşanan nükleer felaketin ardından, nükleer enerjiye karşı bir yurttaş girişimi olarak başlayan hareket, Japonya'da nükleer enerji kullanımının önüne geçmek amacıyla 2013 sonbaharında yapılacak seçimlerde yüksek meclise en az 10 kişi sokmayı planlıyor.

Facebook Hesabı = 3 Muz

Facebook dünyadaki ofis ve bilgi merkezlerinin karbon ayakizi ve enerji kullanımı raporlarını açıkladı. Buna göre aktif bir Facebook kullanıcısı senede 269 gram karbonu doğaya salıyor. Bu üç muzun karbon ayakizine eşit. Facebook'un bilgi merkezlerinin, ofislerinin, çalışanların ulaşımının, bilgi merkezlerinin onarımının bir senelik

toplam sera gazı etkisi ise 285 bin ton olarak açıklandı. Facebook'un kullandığı enerji kaynaklarının türlerinin de belirtildiği raporda görüldüğü üzere, şirketin gereksindiği

enerjinin yüzde 23'ü, temiz ve yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilirken, yüzde 27'si kömürden, yüzde 17'si doğalgazdan, yüzde 13'ü ise nükleer enerjiden sağlanıyor.

Yeşil Binaya Taşınma Vakti

Sürdürülebilirlik ve iklim değişikliği konusunda dünya çapında birçok Ar-Ge çalışmasının altına imza atan iş makinası üreticisi **JCB**'nin Türkiye'deki iş ortağı **SİF İş Makinaları**, Ankara'da yeşil bir bina kurmaya hazırlanıyor. Şirketin yeşil sertifikalı Ankara Bölge Müdürlüğü binasının temeli geçtiğimiz günlerde OSTİM'de atıldı. 2013 yılında hizmete girecek bina, JCB'nin dünyadaki ilk LEED® Gold sertifikalı distribütör tesisi olacak. Çevre dostu olarak inşa edilen bina, benzerlerine göre, yüzde 40 daha az enerji tüketecek, yüzde 50 daha iyi iç hava kalitesine sahip olacak ve yüzde 25 civarında daha az su tüketecek.

Onlara Su Bırakmayı Unutma

Hava sıcaklığının yaz boyunca normallerin üzerinde seyretmesi, sokak hayvanlarını da fazlasıyla etkiledi. İpragaz şirketi, "Suyumu Unutma" adlı bir projeye İstanbul, İzmir ve Ankara'da sokak hayvanlarının su ihtiyacını karşılamaya çalışıyor. Şirket proje kapsamında, 100 bin su kabı yaptırdı. Eğer bu üç ilden birinde yaşıyorsanız, tek yapmanız gereken, herhangi bir İpragaz bayisine giderek ücretsiz dağıtılan bu kaplardan bir tane temin etmek.

15 EYLÜL 2012
20 OCAK 2013
Brigitte Kowanz
Küratör: Kathleen Forde

Uzun Sözün Kıyası, 2012, Neon, MDF. Sanatçı ve Atölye Brigitte Kowanz izniyle. Fotoğraf: Tobias Pitz

Uzun Sözün Kıyası

Avusturyalı sanatçı Brigitte Kowanz'ın "Uzun Sözün Kıyası" sergisinde, sanatçının daha önce de pek çok eserinde kullandığı dil, neon, ayna yansımaları ve Mors alfabesinden oluşan anlatımı Borusan Contemporary sergi mekânlarını sonsuzluğun manzarasına dönüştürüyor.

Sonlu bir alana yerleştirilen farklı parçalar, bir araya gelip kendilerinden daha büyük bir bütün yaratıyorlar. Sergi, sanatseverleri tek bir anın ve tek bir eserin yaşatamayacağı kadar büyük, estetik ve felsefi bir yolculuğa davet ediyor.

"Uzun Sözün Kıyası", sanatçının sergiye ismini veren yeni bir çalışmasının da içinde yer aldığı güncel eserlerden oluşuyor.

Shell'e Nijerya'daki Sızıntı için Büyük Fatura

Nijeryalı yetkililer, Royal Dutch Shell'in Nijerya kıyılarında neden olduğu zarar dolayısıyla, 5 milyar dolar para cezasına çarptırılmasını önerdi. Ulusal Akaryakıt Sızıntı Belirleme ve Yanıtlama Ajansı'na (NOSDRA) göre, 40 bin varil akaryakıt ile suyun yüksek derecede kirlenmesine neden olan Shell, Afrika enerji tarihinde meydana gelmiş en büyük felaketlerden birisine yol açtı. 950 kilometrekare alana yayıldığı öne sürülen akaryakıtın doğal kaynakları neredeyse kullanılamaz hâle getirdiği savunulurken, Shell para cezasının yasal bir gerekçesi olamayacağını öne sürüyor.

Konya Ekolojik Pazarına Kavuştu

Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği, %100 Ekolojik Pazar projelerinin bir yenisine daha imza attı. Derneğin yeni pazarı Konya Meram'da açıldı. Meram Belediyesi ortaklığıyla açılan ve cumartesi günleri hizmet verecek pazarda, dokuz adet dükkân ve özel tezgâhlar bulunacak. Ekolojik pazarda, taze sebze-meyve gibi ürünlerin yanında zeytinyağı, bal, tahıl ve bakliyat, kozmetik, kuru meyve ve yiyecekler gibi işlenmiş ürünler de satılacak.

Gediz Deltası'nın Bitkileri Sayılacak

Barındırdığı canlılar açısından Akdeniz havzasının en önemli sulak alanlarından olan Gediz Deltası bir süredir tehdit altında. **Doğa Derneği** ise deltadaki ekosistemin değerinin daha iyi anlaşılması için kolları sıvamış durumda. Dernek, Gediz Deltası'ndaki sulak alanların koruma stratejilerinin belirlenmesine destek olmak amacıyla, biyoçeşitlilik açısından en önemli unsurlardan biri olan bitki türlerine ilişkin verileri toplayacak. Araştırmanın sonuçları da önümüzdeki günlerde kamuoyuyla paylaşılacak.

Soya Yağından Lastik Çıkarmak!

Lastik üretiminde yeni bir yöntem, çevre dostu yaklaşımıyla dikkat çekiyor. Sektörün önde gelen firmalarından **Goodyear**, üretimde soya fasulyesi kullanmaya başladığını duyurdu. Söz konusu yağın kullanımı, hem lastiğin ömrünü uzatıyor, hem de petrol bazlı yağ kullanımını da yılda 26,5 milyon litreye kadar azaltıyor. Yeni lastiklerin 2015 yılına kadar tüketiciye sunulması planlanıyor.

Yeşil Seksidir

Not Defteri ve **Kötü Kızlar** gibi filmlerde başrol oynamış, Hollywood'un ünlü ve güzel yüzlerinden birisi olan **Rachel McAdams**'ın koyu bir çevreci olduğunu biz de yeni öğrendik. Mümkün olan her şeyi geridönüştüren, bisikletini ana ulaşım aracı olarak kullanan ve elektronik aletlerin fişlerini asla prize takılı bırakmayan McAdams'ın çevreci düşüncelerini yaymak için kurduğu "Yeşil Seksidir" (greenissexy.org) isimli bir de internet sitesi var. Beş yıl kadar önce iki arkadaşıyla kurduğu bu sitede aktif olarak rol alan McAdams, bu sayede çevreye olan etki ve yükünü hafifletmek istiyor. Siteyi ziyaret edip McAdams'ın neler yaptığını görmek isterseniz www.greenissexy.org adresine uğrayabilirsiniz.

Aydınlık ve sürdürülebilir bir gelecek

VİKO olarak, sürdürülebilir gelişimin, topluma yapılan katkıyla ve doğal kaynakların bilinçli kullanılmasıyla mümkün olabileceğine inanıyoruz. Mevcut enerjilerin ve doğal kaynakların daha verimli kullanımı için gerekli önlemleri alıyoruz. Ürünlerimizde, tasarım aşamasında, üretimde ve kullanımda, çevreye olumsuz olabilecek etkileri en aza indirecek malzeme ve teknolojileri tercih ediyoruz. Görüyoruz, gelecek daha yeşil ve daha aydınlık.

www.viko.com.tr

444 VİKO
(8456)

Dikkat, Yeşil Beyin Aranıyor!

ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampusu'nun, Sürdürülebilir Çevre ve Enerji Sistemleri Yüksek Lisans Programı'nın düzenlediği Yılın Yeşil Beyinler Uluslararası Proje yarışmasının finalistleri belirlendi. Lise ve üniversite öğrencilerine yönelik yarışmanın finali 27 Eylül'de ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampusu'nda gerçekleştirilecek.

İlk Güneş Enerjisi Santralımız Devrede

Türkiye'nin ilk resmi güneş enerjisi santrali Temmuz ayında Konya'da faaliyete geçti. IBC SOLAR şirketinin kurduğu santral, Konya'nın yanı sıra Aksaray, Karaman, Niğde, Nevşehir ve Kırşehir illerinin elektrik sarfiyatına destek olacak. 200 KW gücündeki santral 350 bin Euro'ya mal olacak.

Minik Gezgin, TEMA ve Toprak İçin Yollarda

Üç yaşındaki Minik Gezgin Tibet Çınar, öğretmen anne ve babası İnci ve Soner Sarıhan ile birlikte Amsterdam'dan İstanbul'a bisikletle yapacakları yolculuğa başladı. Sarıhan ailesi 60 günde

tamamlamayı hedefledikleri yolculuk boyunca, 11 ülkeden geçecek ve 4400 kilometre yol katedecek. Amaçları, çevre dostu bir ulaşım aracı olan bisiklet kullanımı vesilesiyle İklim Değişikliği'ne dikkat çekmek. Minik Gezgin bisikletle sınırları aşarken, bir yandan da TEMA'nın toprakla ilgili sınır tanımayan mesajı "Toprak Yaşamdır"ı duyuracak. 7 yıldır bisikletle Türkiye ve Dünya'da

çeşitli ülkeleri gezen TEMA Gönüllüsü Sarıhan Ailesi'nin bisiklet turu, aynı zamanda Türkiye ile Hollanda arasındaki diplomatik ilişkilerin tesisinin 400. yıldönümü kutlamaları kapsamında alındı. Bu nedenle 2 Temmuz

2012 tarihinde Amsterdam Belediyesi tarafından T.C. Lahey Büyükelçiliği'nin de destekleri ile Amsterdam Belediye Sarayı önünde tören düzenlendi. Törende Sarıhan Ailesi'ne lale soğanları hediye edildi, böylece yolculuk sonunda lale soğanları sembolik olarak anavatanlarına dönecek.

Minik gezginin hedefi, yolculuğu Ağustos ayı sonunda İstanbul'da tamamlamak.

Buderus, Güneş Topla Benim İçin!

Küresel ısınmanın etkileri artarken, ısıtma ve iklimlendirme sektöründe yeşil ürünlerin önemi de artıyor. Bu tip ürünleri desteklemek amacıyla verilen sektörün en önemli ödülleri olan **Plus X**, bu yılki sahibini buldu. Termoteknoloji markalarından Buderus, güneş enerjisi grubundaki SKS 4.0 isimli güneş kolektörü modeliyle ödülün sahibi oldu. Kolektör, maksimum enerji tasarrufu sağlayarak güneşten en yüksek verim almasıyla öne çıkıyor.

En Yeşil Televizyon Belli Oldu

Tüketici elektroniği dünyasının en önemli ödülleri arasında biri olarak bilinen **EISA** ödülleri bu yıl yine Philips TV'ler gövde gösterisi yaptı. **Philips 55PFL6007**, enerji verimliliği ve değerli metallerin verimli kullanımı sayesinde, EISA tarafından 2012-2013 Avrupa'nın yeşil televizyonu olarak seçildi. Böylece Philips TV'ler, üst üste üçüncü kez EISA En Yeşil TV Ödülü'ne layık görülmüş oldu. Bu çevreci televizyon, bekleme modunda 0,15 W'tan daha az enerji tüketmesiyle dikkat çekiyor.

Armatür ve lavabonuz çocuğunuzu ne kadar düşünüyor?

Dakikalarca akan bir armatür, litrelerce suyla temizlenebilen bir lavabo sadece faturalarınızı yükseltmiyor, zamanınızı boşa harcamıyor, asıl çocuklarınızın geleceğini çalıyor... Onlara doğal kaynakları tükenmemiş, ekolojik dengesi bozulmamış bir dünya bırakmanızı engelliyor.

E.C.A. ve SEREL'in geliştirdiği ECOLOGIC ürünler, yenilenemeyen doğal kaynak tüketimini en aza indirmeyi, enerji ve hammaddeden en yüksek oranda tasarrufu hedefliyor.

E.C.A. SEREL ECOLOGIC ürünleri; maksimum su ve maksimum enerji tasarrufu sağlayan Armatürlerden antibakteriyel ve kolay temizleme özellikleri ile hem deterjan kullanımını azaltan hem de su tasarrufu sağlayan Seramik Sağlık Gereçleri'ne kadar çok geniş bir ürün yelpazesine sahiptir.

Ve Tüm E.C.A. SEREL ECOLOGIC ürünleri yalnızca sizi değil, çocuklarınızı da düşünüyor. Gelecek nesillere, nesilleri tükenmemiş canlılarla dolu, zengin doğal kaynaklara sahip bir dünya bırakmak için...

"Yıllarca beraber olmak" için...

Çöllerde Koşalım Ama Çöllerde Yaşamayalım

Son 50 yılda 4 milyon hektar alan, erozyon ve çölleşmeden kurtarıldı. Ancak mücadeleye bu hızla devam edilirse, erozyon ve çölleşme tehdidi altındaki toplam 57,6 milyon hektar arazi varlığını kurtarmak için yaklaşık 700 yıla ihtiyaç var. Dünya genelinde ise her yıl İsviçre'nin üç katı büyüklüğünde 12 milyon metrekare alan, çölleşmeyle yok oluyor, toprak bozunumundan 1,5 milyar insan etkileniyor.

Alper Dalkılıç, 2012 yılında toprağın yaşam için ne kadar değerli olduğuna ve TEMA Vakfı'nın, "Meşeler Yuva Arıyor Kampanyası"na dikkat çekmek üzere dört kıtada, dört çölde dört ultra maraton koşmaya başladı. Mart ayında **Atakama Çölü**'nde koşan Alper Dalkılıç, 10-16 Haziran 2012 tarihlerinde Gobi Çölü'nde TEMA için koşarak 17 Haziran Dünya Çölleşmeyle Mücadele Günü'nde dünyaya "Çöllerde Koşalım Ama Çöllerde Yaşamayalım" mesajı verdi. Alper Dalkılıç, Ekim ayında Sahra ve Kasım ayında Antarktika'da iki ultra maraton daha koşacak. Alper Dalkılıç'ın destek çağrısı yaptığı TEMA Vakfı Meşeler Yuva Arıyor Kampanyası'na 3464'e SMS atarak katkı sağlanabiliyor.

Avrupa İşletmeler Ağı'ndan İşbirliği Fırsatları

Avrupa Birliği Komisyonu ve Sabancı Üniversitesi'nin desteklediği Avrupa İşletmeler Ağı (Enterprise Europe Network) Avrupalı ve Türkiyeli girişimcileri buluşturmayı hedefleyen son derece önemli bir işbirliği şebekesi. EKOIQ olarak, dünyanın ve canlıların geleceği açısından işbirliğinin ne kadar kritik bir öneme sahip olduğunu sık sık vurguluyoruz. Bu sayımızdan itibaren, Avrupa İşletmeler Ağı tarafından duyurulan önemli işbirliği olanaklarını sizlerle paylaşmaya başlıyoruz.

Biyokütle Kazanları için İşbirliği

İspanyol bir firma, toprak, zeytin atığı ve kıymıklar için uygun biyokütle kazanları tasarlamak üzere partnerler aramaktadır. Kazanlar, çoklu biyokütle yakıtı yakma prensibine uygun ve çoğunlukla **balya, zeytin atığı** ve **kıymık** için uygun olmalıdır. Firma, mühendislik firmaları, kurulum konusunda çalışan KOBİ'ler teknoloji merkezleri ve üniversiteler ile finansal kaynak da içeren değişik teknik anlaşmalar imzalamak için hazırdır. Referans Numarası: 12 ES 24D4 3OJI

Atık Araba Lastiklerinin Geri Dönüşümü

Hollandalı bir KOBİ, atık araba lastiklerinin toplanması ve kıyılması ile geridönüşümlü kauçuktan yarı mamul üretimi konularında uzmandır. Firma, tüm dünyada kauçuk kıyma tesisleri kurmakta ve bu alanda yatırım yapmaktadır. Şirket, kıyılmış kauçuğu inovatif, yüksek değerli malzemelere dönüştürmek için yeni teknolojiler aramaktadır. Hollandalı partner, **lisans** ve **joint venture** anlaşmaları dahilinde yatırım olanakları sunmaktadır. Referans Numarası: 12 NL 60AH 3PIW

Çevresel Teknoloji Değerlendirme

Danimarkalı bir çevresel teknoloji değerlendirme merkezi, özel olarak çevresel ve iklimsel gelişim odağı dahilinde ürün ve teknolojilerin çevresel etkilerini izleme ve azaltma amaçlı bağımsız değerlendirme yapmaktadır. İlgili merkez, değerlendirme ihtiyacı olan su teknolojileri sağlayıcıları ile teknik anlaşmalar imzalamak istemektedir. Merkez, potansiyel ortaklarının teknolojilerini test ederek **Çin** ve **Avrupa pazarlarına** uygunluk sertifikalandırması yapmaktadır.

Referans Numarası: 12 DK 202G3P34

Fosfatın Yerini Alacak Malzeme Aranıyor

Global bir firma, ev tipi deterjanlarda halihazırda kullanılmakta olan, temizleme performansını artıran ve fakat zararlı etkileri sudan zor giderilen fosfatların yerini alacak malzemeler / bileşenler / kimyasallar vs. aramaktadır. Firma, sanayide aktif veya araştırma konusunda uzman potansiyel partnerler ile ortak geliştirme projeleri yapmak istemektedir.

Referans Numarası: 12 GB 40n4 3PQD

Gürültü Kirliliğine Karşı

Ar-Ge odaklı **Fransız bir KOBİ**, gürültü kirliliğini aktif olarak engelleyebilen bir elektro-akustik cihazın uluslararası patentini almıştır. Aktif yanıt frekans ve ses düzeyine göre adapte edilmiştir. Gürültü kirliliği sorunu yaşayan işletmeler ve gürültü önleyici cihazların üretimini yapan firmalar ile lisans anlaşmaları imzalanmak istenmektedir. Ayrıca finansal kaynaklar da aranmaktadır.

Referans Numarası: 12 FR 35k9 3PF4

İletişim için: Beril Kirca, bkirci@sabanciuniv.edu

Bizim Sorumluluğumuz

İlkelerimiz, Çevremiz,
İnsanımız, Geleceğimiz

Akçansa, sürdürülebilir geleceğe ışık tutuyor...

Geçtiğimiz yıl, çimento sektöründe bir ilke imza atarak, Küresel Raporlama Girişimi (GRI) ilkelerine uygun olarak B seviyesinde hazırlanan ve bu seviyede onaylanan ilk Sürdürülebilirlik Raporu'nu yayımlayan Akçansa, 2010 - 2011 faaliyetlerinin yer aldığı ikinci Sürdürülebilirlik Raporu'nu da yayımladı.

Akçansa, kurumsal sorumlulukları doğrultusunda, çevreye, insana ve geleceğe yönelik gerçekleştirdiği tüm faaliyetlerini şeffaf bir şekilde bu rapor ile paylaşıyor.

“Gelecek Çoktan Geldi Hem de Fazlasıyla Sıcak Olarak”

İklim Değişikliğiyle ilgili çalışan dürüst ve cesur biliminsanları arasında ilk akla gelen isimlerden biri olan James Hansen, 4 Ağustos tarihli The Washington Post'ta yeni bir yazı yayınladı. 1988 yılında Amerikan Senatosu'nda yaptığı konuşmada iklim değişikliği ve sıcaklık artışları konusunda çok ciddi uyarılarda bulunan Hansen, "yanılmışım" diyor, "Durum çok daha kötü". NASA'nın Goddard Uzay Çalışmaları Enstitüsü'nün yöneticisi olan Hansen, "Gelecek çoktan geldi. Hem de fazlasıyla sıcak olarak" diyor ve ekliyor, "karbon vergisi kaçınılmaz".

 James E. HANSEN

 Başak GÜNDÜZ

Tarihin en sıcak yazlarından biri olarak kayıtlara geçen 1988 yazında Amerikan Senatosu'nda verdiğim ifade, iklim değişikliğinin bize ve gezegenimize getireceği gelecek hakkında uyarıda bulunmuştum. İnsanoğlunun fosil yakıt kullanımından kaynaklanan sürekli sıcaklık artışının yaratacağı sonuçların karanlık bir resmini çizmiştim.

Ama bir itirafta bulunmalıyım: Fazla iyimsermişim.

Artan küresel sıcaklık hakkındaki tahminlerimin doğruluğu kanıtlandı. Ancak ortalama sıcaklıktaki bu yükselişin, şiddetli hava şartlarında bu kadar hızlı bir artışa neden olacağını tam olarak görememişim.

Meslektaşarımla beraber son 60 yıldaki küresel sıcaklıkların bir analizini yaptık. Önümüzdeki günlerde yayınlanacak olan bu analiz, aşırı sıcak yazların sıklığındaki çarpıcı artışla ilgili olarak sadece geleceğimiz için değil bugünümüz için de son derece sıkıntı verici sonuçlar ortaya koydu.

Bu bir iklim modeli veya bir tahmin değil, gerçekleşmiş hava olaylarının ve sıcaklıkların incelemesidir. Analizlerimiz, küresel ısınmanın aşırı hava şartları ihtimalini artıracaklarını söyleyip, hiçbir tekil hava olayının doğrudan iklim değişikliğine bağlanamayacağı uyarısını tekrarlamamın artık yeterli olmadığını gösteriyor. Tersine, analizlerimiz, son yıllardaki aşırı sıcak havanın, iklim değişikliğinden başka aslında hiçbir açıklamasının olmadığını ortaya koyuyor. 2003 yılında Avrupa'daki öldürücü sıcak dalgası, 2010 yılında Rusya'daki yakıcı sıcaklar ve geçen sene **Teksas ve Oklahoma'daki yıkıcı kuraklıkların** her biri, iklim değişikliğine bağlanabilir. Birkaç hafta içinde veriler bir araya getirildiğinde, şu anda Birleşik Devletler'de yaşanan aşırı sıcak yaz için de büyük olasılıkla aynıısının geçerli olduğu görülecek.

“Bir itirafta bulunmalıyım: Fazla iyimsermişim. Artan küresel sıcaklık hakkındaki tahminlerimin doğruluğu kanıtlandı. Ancak ortalama sıcaklıktaki bu yükselişin, şiddetli hava şartlarında bu kadar hızlı bir artışa neden olacağını tam olarak görememişim”

Bu hava olayları sadece iklim değişikliğinin neler getirebileceğinin örnekleri değildir. Bunlara iklim değişikliği neden oldu. Bu aşırılıklara doğal değişkenlerin yol açması ihtimali çok küçük, yok denecek kadar az. Bu ihtimale bel bağlamak, işten ayrılıp faturaları ödeyebilmek için her sabah piyango oynamaya benzer. 24 yıl önce, iklim değişikliğinin uzun vadeli eğilimini gündelik havanın doğal değişkenliğinden ayırt etmeye yardımcı olması için **“iklim zarı”** kavramını ortaya atmıştım. Bazı yazlar sıcaktır, bazıları serin. Bazı kışlar sert geçer, bazıları yumuşak. Bu, doğal değişkenliktir. Ancak iklim ısındıkça, doğal değişkenlik de değişir. Küresel ısınma olmayan normal bir iklimde, zarın iki yüzü normalden serin, iki yüzü normal, iki yüzü de normalden sıcak havayı temsil eder. Zarı üst üste, yani mevsim mevsim attığımızda, zaman içinde hava şartlarında eşit bir çeşitlilik görülür. Ancak zara, ısınan bir iklim eklen-

diğinde ihtimaller de değişir. Zarın sadece bir yüzü normalden serin, bir yüzü normal sıcaklıkta ve dört yüzü normalden sıcak hava haline gelir. İklim değişikliğiyle bile, zaman zaman normalden serin yazlar veya tipik soğuk kışlar görürsünüz. Bu sizi yanıltmasın. Meslektaşlarımızın denetiminden geçen ve Ulusal Bilimler Akademisi tarafından yayınlanan yeni çalışmamız, iklim ısınmasına bağlı olarak ortalama küresel sıcaklık sürekli biçimde artarken (geçtiğimiz yüzyılda yaklaşık 0,8 °C), aşırılıkların da dünya çapında çok daha sıklaştığını ve daha şiddetli hale geldiğini net şekilde ortaya koyuyor. Dünyanın değişen sıcaklıklarının çan eğrisine baktığımızda, sıradışı soğuklukta ve bundan daha da fazla görünen sıradışı sıcaklıktaki aşırı hava şartlarının değiştiğini ve her ikisinin de daha yaygın ve daha şiddetli hale geldiğini görüyoruz. Değişim öyle çarpıcı ki, aşırı sıcak hava olaylarının artan sıklığını ifade

“Hâlâ harekete geçmek ve iklimin daha da kötüye gitmesini durdurmak için zamanımız var. Ama bu çok değerli zamanı boşa harcıyoruz. İklim değişikliğini, fosil yakıt şirketlerinden aşamalı olarak artan bir karbon ücreti toplayarak çözebiliriz”

etmek için zarın bir yüzü artık şiddetli hava şartlarını temsil etmelidir. Bu tür olaylar eskiden son derece nadir görülürdü. Çalışmamızın 1951 ile 1980 arasındaki yılları içeren baz döneminde aşırı sıcaklıkların dünyanın yüzde 0,1 ile 0,2'ini kapsadığı görülüyor. Son otuz yılda, ortalama sıcaklık yavaşça yükselirken, aşırılıklar hızla artmış ve bugün dünyanın yaklaşık yüzde 10'unu kaplamıştır.

İşte böyle bir dünya yarattık ve artık bu dünyada yaşamak zorundayız; 2003 sıcak hava dalgasının Avrupa'da 50 binden fazla insanı öldürdüğü ve 2011 yılında Teksas'daki kuraklığın 5 milyar dolardan fazla hasara yol açtığı bir dünya. Verilerimiz, bu tür olayların daha da sıklaşacağını ve şiddetli hale geleceğini gösteriyor.

Hâlâ harekete geçmek ve iklimin daha da kötüye gitmesini durdurmak için zamanımız var. Ama bu çok değerli zamanı boşa harcıyoruz. İklim değişikliği sorununu, fosil yakıt şirketlerinden aşamalı olarak artan bir karbon ücreti toplayarak ve bu paranın yüzde yüzünü tüm ülke sakinlerine kişi başı vergi iadesi olarak dağıtarak çözebiliriz. Bu uygulama inovasyonları teşvik edecek ve milyonlarca yeni iş imkânıyla beraber sağlam bir temiz enerji ekonomisi yaratacaktır. Bu, basit, dürüst ve etkili bir çözümdür. Gelecek çoktan geldi. Hem de fazlasıyla sıcak olarak... ○

Önce Çocuklar Harekete Geçecek

Türkiye’de en az hareket eden grubun 15-19 yaş arasındaki gençlerden oluştuğunu söylesek inanır mıydınız? Son araştırmalardan biri böyle söylüyor. Bu vahim tabloyu değiştirmek için yola koyulan Aktif Yaşam Derneği de, çocuklara fiziksel aktivite alışkanlığı kazandırmak için “Çık Dışarıya Oynayalım” projesini hayata geçiriyor. Bir milyon öğrenciyi hedefleyen dernek, fiziksel aktivitenin özel sektör için de bir yatırım alanı olduğuna dikkat çekiyor...

Özgür ÇAKIR

Özgür GÜVENÇ

Hareketsizlik artık bir yaşam biçimi. Durum böyle olunca da sadece daha fazla hareket etmekle, daha sağlıklı bireyler haline geldiğimiz yanılgısına kolayca kapılabiliyoruz. Hâlbuki hareket etmekle fiziksel aktivite aynı şeyler değil. Gündelik hayatımızda işyerinde, yolda, evde yaptığımız hareketlerle, dayanıklılığımızı, esnekliğimizi, dengemizi ve kuvvetimizi artıracak düzenli faaliyetlerden oluşan fiziksel aktivite, birbirinden apayrı şeyler. Son verilere göre, dünyada her yıl 3,2 milyon insan, fiziksel inaktivite nedeniyle hayatını kaybediyor. Sırf bu sayı bile, hareketsiz yaşam biçiminin sonuçlarını tüm çıplaklığıyla ortaya koyuyor.

Durum Türkiye’de de pek iç açıcı değil aslında. Somut veriler olmasa da fiziksel aktivite, gündemde çokça yer bulmayan ve önemsenmeyen bir konu.

Kuruluşunun üzerinden dört yıl geçen **Aktif Yaşam Derneği**, işte tam da buna vurgu yapan farklı projeler üretiyor. Dernek bu çalışmalarını gerçekleştirirken de resmi kuruluşlar, üniversiteler, sivil toplum örgütleri ve konuyla ilgili yatırım yapabilecek özel sektörle işbirliği içinde çalışıyor.

Aktif Yaşam Derneği'nin adı, ilk başta son yıllarda tüm dünyada giderek gelişen sağlık kültürüyle bağlantılı sportif faaliyetleri akla getirse de, asıl hedefi, gündelik yaşamımızda fiziksel aktivite olanaklarının farkına vararak bunları kullanmak, yani fiziksel aktiviteyi bir nevi yaşamın parçası haline getirmek.

İşe Çocuklardan Başladılar

Aktif Yaşam Derneği'nin "Çık Dışarıya Oynayalım" adlı son projesi ise çocuklara yönelik. Türkiye'nin fiziksel inaktivite yapısını gösteren bir veri olmadığına dikkat çeken derneğin Başkan Yardımcısı **Ayşe Pınar Altun**, Türkiye'de toplumun fiziksel aktivitesini ölçmek, algı ve beklentilerini öğrenmek için yola

Aktif Yaşam Derneği'nin Başkan Yardımcısı Ayşe Pınar Altun, Türkiye'de toplumun fiziksel aktivitesini ölçmek, algı ve beklentilerini öğrenmek için yola çıktıklarını söylüyor.

Yoksa Sadece 'Hevesli' misiniz?

Aktif Yaşam Derneği Türkiye çapında yaptığı araştırmayla fiziksel aktivite hakkındaki algı ve beklentileri de sınıflandırmış durumda. Buna göre piramidin en alt basamağında ve en kalabalık olan grup '**kanaatsizler**'. Bu gruptaki bireyler, fiziksel aktiviteye katılımla ilgili karar alacak iradeye ve kanaate sahip değil. Kanaatsizlerin hemen üzerinde ise '**şüpheliler**' yer alıyor. Bu grubu "Fiziksel aktivitede bulunsam ne olur?" sorusunu soranlar oluşturuyor. Şüphelilerin üzerindeki grup ise '**hevesliler**'. Onları, "Bu pazartesi kesin spora başlıyorum" cümleleriyle hemen tanıyabilirsiniz. Bir sonraki grup olan '**takipçiler**' ise ayda bir iki gün, bu heveslerini gerçekleştirebilenlerden oluşuyor. En üstte ise ise '**öncüler**' yer alıyor. Öncü gruptaki insanlar haftada en az bir iki gününü hobi olarak fiziksel aktiviteye ayıranlardan oluşuyor.

ÇIK DIŞARIYA OYNAYALIM

çıktıklarını ve bir araştırma yaptıklarını kaydediyor.

Araştırma sonuçları gerçekten oldukça çarpıcı. Buna göre, Türkiye’de toplumun sadece yüzde 25’i yeterli fiziksel aktivite içinde. Söz konusu yüzde 25’lik kesimin büyük çoğunluğunu ise **mavi yakalılar** oluşturuyor. Altun, araştırmanın en şaşırtıcı kısmının ise en inaktif kesimlerle ilgili olduğunu söylüyor. Araştırmaya göre Türkiye’nin en hareketsiz kesimi 15- 19 yaş aralığındaki gençlerden oluşuyor. Bu sonuç, derneği ister istemez, fiziksel aktivite kültürünün çocukluktan itibaren yeterince verilmediği sonucuna ulaştırmış. Çocukların gündelik yaşamlarında en uzun zamanı geçirdikleri okullara odaklanan Aktif Yaşam Derneği, “Çık Dışarıya Oynayalım” projesiyle, çocukların yaratıcılıklarını geliştirecekleri, hareket ederek ve iletişim kurarak, oyun oynayabilecekleri alanlar oluşturmak ve öğrencilerin gündelik yaşamlarında aktifleşmelerine katkıda bulunmak için yola çıkmış.

Derneğin Başkan Yardımcısı Ayşe Pinar Altun, projeye başlarken deneyimleme üzerinden gittiklerini ve artık çoğu vakitlerini evde ya da bilgisayar karşısında geçiren çocukların dışarıya çıkıp oyun oynamaları gerektiğini fark ettiklerini söylüyor. “Hareketsizliğin arkasında, ebeveynlerin korumacı tutumları, mekânsal sıkıntıları, çocukların kültürel olarak buna yönlendirilmiyor olmaları büyük rol oynuyor. Ortaklaşa aktivite yapmıyorlar. Ama çocuklara seçenek sunmak önemli bir şey. Bu sağlandığında çocukların oyun oynamayı tercih ettiklerini gördük.”

Model Olarak Okullar

“Çık Dışarıya Oynayalım” projesiyle aslında bir model oluşturduklarını kaydeden Altun, “En alttaki fikir, oyunla fiziksel aktivite. Onun bir üstünde, okulda fiziksel aktiviteyi,

Coca-Cola
HAYATA ARTI VAKFI

Aktif Yaşam
DERNEĞİ

Özel Sektör için Yatırım Alanı

Fiziksel aktiviteyi toplumun farklı kesimlerinde de yaygınlaştırmak isteyen Aktif Yaşam Derneği, beyaz yakalıların fiziksel aktiviteleriyle ilgili incelemelerde de bulunuyor. Dernek, zaman zaman seyyar istasyonlarda, ofis çalışanlarının günlük fiziksel aktivite ihtiyaçlarını ölçüyor. Ölçüme giren çalışana, fiziksel aktivitesini artırmak için neler yapması gerektiğini gösteren bir karne veriliyor. Dernek ayrıca çok yakında ofislerle ilgili bir projeyi de hayata geçirmeye hazırlanıyor. Dernek Başkan Yardımcısı Ayşe Pinar Altun, sosyal anlamda kamunun ve sivil toplum örgütlerinin de bu konuda kararlar alması gerektiğine dikkat çekiyor. “Özel sektör, fiziksel aktiviteyi toplumsal

sorumluluk anlamında bir tür yatırım olarak da görmeli. Ayrıca bir yandan da çalışanlar adına faydalı bir alan. Bazı şirketler bu işin ekonomik boyutunu da inceleyip, kendi şirket binalarına Gym Center’lar koymaya bile başladılar. İşyerinde bu tür imkânlar sağlandığında, yıllık sağlık sigortası maliyetlerinin düştüğünü de gördüler. Yani ekonomik anlamda da bir girdi aslında. Hatta çok yakın bir gelecekte, fiziksel aktivitenin işyerlerinde muhtemelen yasalarla düzenlenmiş bir alan olacağını düşünüyoruz. Çalışanlarınıza nasıl belli haklar sunmak zorundaysanız, yakında bu hakların içine fiziksel aktivitelerin de gireceğini hep beraber göreceğiz”.

onun da üzerinde, gündelik hayatta zaman geçirdiğimiz alanların aktifleştirilmesini hedefledik. Okullarla bir modelin çerçevesini çizdik. Bu model daha sonra bir parka, ofisimize ya da evimize de uygulayabiliriz” diyor.

Aktif Yaşam Derneği, **Milli Eğitim Bakanlığı** ve **Coca-Cola Hayata Artı Vakfı**’nın da destek verdiği proje kapsamında, önce Avrupa’daki benzer örnekleri incelemiş. Üstelik bununla da yetinilmeyip bir bilim kurulu da oluşturulmuş. Kurul, belirli aralıklarla toplanarak fiziksel aktiviteyle ilgili deklarasyonlar da

yayımlıyor. “Çık Dışarıya Oynayalım” projesi yola çıkarken de farklı üniversitelerden farklı uzmanlık alanlarından akademisyenlerle görüşmeler yapılmış ve bir dizi atölye çalışmasında bulunulmuş.

Atölyelerde bine yakın oyun taranmış ve bunlar arasından toplumsal cinsiyeti gözeten, süresi daha az olan ve ilgi çekebilecek oyunlar seçilmiş. Ayşe Pinar Altun, oyunların okullarda uygulamaya sokulma sürecini de öyle anlatıyor: “Akademisyenlerin de katkısıyla oluşturduğumuz seçkiyi, okulların bahçelerine uygulanabilir hale ge-

[Hava]

[Su]

[Toprak]

[Buderus]

**Buderus
Güneş Enerji
Sistemleri**

**[Alternatif enerji kaynaklarını kullanın,
geleceğinize şimdiden yatırım yapın!]**

Buderus Güneş Enerjisi Sistemleri

- Özel malzemelerden üretilmiş olup, çok uzun ömürlü, dayanıklı ve çevre dostudur.
- Kolektörler toz ve nem gibi dış ortam şartlarından etkilenmeyen sızdırmaz bir yapıya sahiptir.
- Kolektörlerin %85'e varan yüksek verimi, ömrü boyunca korunur.
- Çatı üstü, çatı içi ve düz çatı montaj setleri ile hızlı, kolay ve problemsiz montaj yapılır.
- Termos özelliğine sahip boylerler çok düşük ısı kaybı ile suyun sıcaklığını uzun süre korur.
- Buderus DuoCLEAN güneş enerjisi boylerinde kullanım suyunun temas ettiği tüm yüzeyler cam esaslı termoglasür kaplıdır. Bu sayede son derece sağlıklı ve hijyenik bir depolama sağlanır.
- Oransal pompa kontrolü ile kısa sürede sıcak su sağlayan sistemler, yüksek düzeyde enerji ekonomisi sağlar.
- Güneş Enerjisi Sistemleri kullanım suyunun yanında evinizin ve havuzunuzun ısınmasına da destek verir.

Isıtma Bizim İşimiz

Buderus

tirdik ve seçtiklerimizi öğrencilerle görüştük. Tasarlama sürecinde bütün oyunları modernize ettik ve hareket üzerine kurulu olmalarına dikkat ettik. Okul bahçelerinde uyguladığımız 10 adet oyun var. Sadece dış mekânlarda değil derslerde de uygulanabilir oyunlar hazırladık. Bütün oyunların hareket, beceri kazanımlarını analiz ettik. Şu anda 26 ilde 100 okulda bu oyun alanlarından bulunuyor. Bu sayı, bu yılın sonunda 45 ilde 200 okula çıkacak.” Okulların bahçelerinde, zeminlere çizilerek oynanabilir hale getirilen oyunlar arasında aşık, micoz gibi geleneksel oyunlar, seksek gibi evrensel oyunlar ve twister gibi modern oyunlar yer alıyor. Yön bulma, toplama çıkarma ve kelime türetme gibi konuların öğrenilmesini kolaylaştıran oyun alanları da matematik, İngilizce ve coğrafya gibi branş derslerini eğlenceli hale getirmeyi amaçlıyor.

Oyun Müfredata da Girdi

Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu yıl ilkokul 1 ile 4. sınıflar arasında beden eğitimi dersi yerine 'oyun ve fiziksel etkinlikler' adlı yeni bir ders koyması da derneği sevindiren bir başka gelişme. Altun müfredata ko-

nulan ders için, “Bu kararda bizim çalışmamız da etkili oldu diyebiliriz. Oyun ve fiziksel aktivite arasında kurduğumuz bağlantının politikalara yansımaları güzel bir şey” diyor. Aktif Yaşam Derneği proje uzmanlarından **Yasemen Güray** da, projenin uygulamaya sokulduğu okullara yaptıkları gezilerde çok iyi bir geri dönüş aldıklarını kaydediyor. Güray, okulların tamamının oyun meselesine hakim olduklarını, ço-

Aktif Yaşam Derneği proje uzmanlarından **Yasemen Güray**, okulların tamamının oyun meselesine hakim olduklarını, çocukların da artık kendi kendilerine oyunlar bulmaya başladıklarına dikkat çekiyor.

cukların da artık kendi kendilerine oyunlar bulmaya başladıklarına dikkat çekiyor. “Biz bu oyunu nasıl düşünememişiz, dediğimiz anlar oldu. O kadar çok çeşitlendirmişler ki. Oyunlar zaten böyle bulundu. Kimse bunları yazmadı. Okullarda oyun kulüpleri kurduk. Oyun şenlikleri düzenledik. Çocuklara, ‘Bu oyunlar nasıl oynanır?’ diye sorduk. Çocuklardan çok fazla yanıt ve oyun önerileri geldi. Biz yetişkinler olarak bu oyunların belli kurallar çerçevesinde oynanacağını düşündük. Bir baktık ki çocuklar bir oyununun 10 farklı çeşidini geliştirmişler”. Aktif Yaşam Derneği, projede bir aksilik olmaması durumunda önümüzdeki beş yıl içerisinde bir milyon çocuğu, oyunla fiziksel aktivite kültürü alan bireyler haline getirmeyi kafasına koymuş durumda. Bunun çıktılarını gelecek nesillerin sağlığıyla alacağımızı bilmek gerçekten insanı mutlu ediyor. ○

Beşikten Beşiğe ATIK = BESİN

İnsanoğlu ve kızı, uzun tarihsel gelişim sürecinde, bazı şeyleri yoktan varettiler. Bu yoktan varolanlar arasında bazı maddeler de var, teknolojik ürünler de, kavramlar da. Bu kavramlardan biri de “Çöp”. Hemen her dilde karşılığının olduğunu sanabiliriz ama örneğin bir yerli topluluğu için “çöp” son derece anlamsız bir şey çünkü doğada her atık bir başka canlının besinidir. Hiçbir canlının işine yaramayacak bir şeyi üretmeyi başaran insanlık, şimdi büyükşehirlerin çevresini, okyanusların yüzeyini, gezegenin en ücra köşelerini işgal eden bu “şeylerin” çözümünü bulmak için uğraşüyor. 21. yüzyılda en çok duyduğumuz kelimelerden biri olan “Geridönüşüm” de bu çaresizliğin göstergelerinden biri değil mi?

Ancak bu çelişkiyi çözenin en basit yolu, kurulan denklemi değiştirmekten geçiyor. Atık oluşturmayacak, doğadaki “atık eşittir besin” düsturunu yeniden kuracak bir üretim sistemi kurulabilir mi? Bu soruyu evet şeklinde yanıtlayanların ve “Beşikten Beşiğe” yaklaşımını adım adım hayata geçirmeye uğraşanların sayısı giderek artıyor. Dostumuz Çelik Erengeçgin’in söylediği gibi, “Atığı dönüştürme gayretinden daha önemli olan şey; atık oluşturmayacak bir yaşam kurgulamaktır”...

Geridönüşüm Neyi Dönüştürür?

Geridönüşüm önemli ama ekoloji alanında her zaman önemli konulara parmak basan mimar dostumuz Çelik Erengezzgin de işe bir başka açıdan bakıyor: Dönüştürmek zorunda olduğumuz malzemelere gerçekten de mahkûm muyuz? Ve ekliyor: “Atığı dönüştürme gayretinden daha önemli olan şey; atık oluşturmayacak bir yaşam kurgulamaktır”...

 Çelik ERENGEZZGİN, Enerji Mimarı, www.erengezzgin.net

Hoyratça tükettiğimiz doğal kaynakların sonsuz olmadığı, dikkatlice kullanılmadığı ve yaşamsal döngünün önü kesildiği takdirde erkenden yok olacağı artık bilinmekte... Bu yüzden, yeniden değerlendirilme imkânı olan atıkların çeşitli işlemlerden geçirilerek ikincil hammaddeye dönüşmesi ve tekrar üretim sürecine dahil edilmesi artık çok önemsenmekte ve buna “**geri-dönüşüm**” denmekte. Kısaca; artık kullanım dışı kalan atık malzemeleri yaşama kazandırma gayretidir bu eylem.

Peki, bu çerçevede elde ettiğimiz başarı ne ölçekte? Her dönüşen malzeme aslı gibi midir hâlâ? Bu eylem sırasında başa gelenler, kaldırılabilir ölçüde ve sürdürülebilir kapsamda mıdır acaba? Dönüşemeyecek malzemeler, toksik özelliği giderilemeyecek atıklar nasıl sorunlar yaratır? Sorgulanması gereken asıl bunlardır. Belki de temel soru; dönüştürmek zorunda olduğumuz malzemelere aslen mahkûm olup olmadığımızdır! Alternatif bir yaşam ve üretim tekniği, en önemli ve öncelikli araştırma olmalıdır bence...

Tarihsel Süreç ve Sonuç...

Bilindiği gibi, geridönüşüme olan ihtiyacın başlamasında, savaşlar nedeniyle ortaya çıkan kaynak sıkıntıları etkili olmuştur. Bu nedenle, ikinci dünya savaşı sırasında büyük ülkelerde, hayli kapsamlı geri dönüşüm kampanyaları başlatılmış ve belli ölçeklerde halk bilinci oluşmuştur. Yani yine bolluk değil, kıtlık zamanında akla gelmiştir çare aramak. Her türlü insan davranışında olduğu gibi! Zorda kalınca! Geridönüşüm; doğal kaynaklarımızın korunmasını, enerji tasarrufu

sağlamamızı ve atık miktarını azaltarak çöp işlemlerinde kolaylık elde etmemizi sağlar. Geleceğe ve ekonomiye yatırım yapmamıza yardımcı olur. Çünkü hammadde ihtiyacı azalır ve çevre kirliliğinin engellenmesi açısından da doğaya verilen zarar önemli ölçüde engellenmiş olur.

İlk ve en önemli basamak; bu malzemelerin, tüketilen kaynakta ayrılarak toplanmasıdır. Çünkü normal çöp ile karıştığında, bu malzemelerden üretilen ikincil malzemelerin arıtma işlemleri güçleşmekte ve elde edilen yeni ürünün kalitesi düşer. Bu yüzden en önemli adım; kaynakta ayrıştırma işlemidir.

Bu yöntem, ayrıştırmak amacıyla yeniden yıkamaya engel olacağından, sudan da tasarruf sağlanmış olur. Aynı zamanda böylece; zamandan tasarruf edilir. Değerlendirilen çöplerin hemen ayrıştırılarak geridönüşüm tesislerine ulaştırılması sağlanır.

Geridönüşüm metotları ve sonuçları her malzeme için farklılık gösterir. Birkaç örnek verelim:

1 Ton kâğıt imalata tekrar katıldığında, hava kirliliği yüzde 70-90; su kirliliği yüzde 35; su kullanımı yüzde 45 azalır ve 8 ağacın kesilmesi önlenir. Böylece Türkiye genelinde; yılda 80 milyon çam ağacı ve 40 bin hektar ormanlık arazinin ko-

Bir ton cam atığının geridönüşümü sonucunda; 100 litre benzin tasarrufu sağlanabilir. Türkiye genelindeki cam atıkların geridönüşürülmesi; yıllık 30 milyon litre benzin tasarrufu demektir.

runabileceği hesaplanmıştır.

1 Ton cam atığının geridönüşümü sonucunda; 100 litre benzin tasarrufu sağlanabilir. Türkiye genelindeki cam atıkların geridönüşürülmesi; yıllık 30 milyon litre benzin tasarrufu demektir.

1 Ton metal atığın geri dönüştürülmesiyle; 1300 kg hammadde tasarrufu sağlanır. Bu miktar Türkiye’de yıllık olarak toplam 2 milyon tona ulaşmaktadır.

1 Ton plastik ambalaj atığının geri dönüşümü; 14 bin kw/h enerji tasarrufu demektir. Ülke genelinde tasarruf edebilecek enerji miktarı ise; yıllık 4 milyon Megavat’tır.

Atık piller. Evlerde, işyerlerinde, ulaşımda ve sanayide kullanılan birçok alet ve ekipmanda akü ve pil kullanılmaktadır. Bunlar; kâğıt, metal ve cam gibi atıklara göre daha az hacme sahip olmalarına rağmen, onlardan **“binlerce kat fazla”** doğal yaşama ve insanlığa zararlı ağır metal içerirler. Dönüştürülmelerinden çok, sadece yok edilmeleri bile yaşama hizmet olacaktır. Elbette mümkünse!

Bu manzaraya genel olarak baktığımızda, kaynayan bir kazanın yüzeyinde oluşan köpük boğuşmaya benziyor tüm uğraş. Ne kadar gayret göstersek o köpük yine oluşacak, mutlaka bir gün kontrolden çıkacak ve taşacak gibi görünüyor. O yüzden bence önemli olan, kazandaki anlamsız köpüğü oluşturan karışımı masaya yatırıp, analiz edebilmekte ve altındaki ateşi kontrol altına almakta. Yani atığı dönüştürme gayretinden daha önemli olan şey; atık oluşturmayacak bir yaşam kurgulamaktır.

Peki Nasıl?

Buna da birkaç örnek verelim ve gerisini ortak aklın çözümüne bırakalım.

Doğada, kendiliğinden aslına dönüşen şeyler vardır. Örneğin ahşap. Yani biçilmiş ve işlenmiş ağaç... Asırlarca sürebilen işlevsel ömrü bittiğinde, kendi haline bırakılsa ve tamamen çürüse, yani bir anlamda toprağa, gübreye dönüşse bile, yine oradan yükselecek olan şey muhtemelen bir ağaç olacaktır. Bu bir

yaşamsal döngüdür adeta...

Ağaçlar dahil, yer kabuğu üstünde yetişen bitkisel ürünlerin yanmasından oluşan karbon miktarı, yetişirken doğadan aldığından bir fazla olamaz. Aksi, eşyanın tabiatına aykırıdır. Kökleri, yaprakları hâlâ yeryüzündedir çünkü. Topladığı karbondan daha azını geri verdiği için küresel ısınmaya değil, soğumaya neden olacağı bile söylenebilir bitkisel yakıtların. Bu konuyu bir başka makalemde enine boyuna ele almam gerekecek sanırım.

Ama örneğin bir beton yapı, daha işin başında; çimentosunu elde etmek için yok ettiği toprağı, fosil yakıt tüketerek kullandığı üretim enerjisi ve ilaveten baca gazlarının zehirlediği yaşamla tüm geridönüşüm yollarını tıkar.

Ayrıca, deprensellik içeren ülkelerde mevcut olan, akciğer kanserinin yüzde 14 nedeni olduğu bilinen **rad-
yoaktif Radon gazını**, temin edildiği yöreye bağlı olarak agregası ile ve zeminde zaten varsa rutubet eşliğinde altıncı kata kadar taşınması ile de bir başka mahkûmiyet yaratmaktadır. Örneğin Amerika, Radon bulunan bir arazide imar izni vermez. Bizde ise imar yetkilisi, Radon'un ne olduğunu bile bilmez!

Betonun 60 yılı aşmayan bilimsel ve 100 yılı aşmayan fiziksel ömrü sona erdiğinde, yani taşıyıcı vasıfları yok olduğunda ise geriye kalan şey; bir moloz yığımindan ibarettir. Yani betonun ölüsü de dirisi de başa beladır artık. Ya çaresizce deniz dolgusu olur bir deprem sonrası ya da

“Bana sorarsanız geridönüşüm denen şey, ağızdan bir küfür kaçırıp sonra özür dilemeye benziyor. Yani kem söz bir kere sarf edilmiş ama üzüntüyle geri alınmaya çalışılmaktadır adeta. Ama istenmeyen tahribat oluştuğundan, yani iş işten geçtikten sonra!”

çukurca bir arazi, utanmadan beton atıklarıyla doldurulur. Yani kara da, deniz de, beton sayesinde tüm doğal özelliklerini kaybeder!

Bu arada, beton agregası içinde geridönüşümlü malzeme kullanmanın puan aldığı, hence çağdaş para tuzağı olan sözüm ona yeşil sertifikalar uğruna; fırın cürufu ve oto lastiği gibi başka tür sanayi atıkları, yani bir anlamda doğa adına günahı olan malzemeler katılır. Böylece, geri dönüşüm yapıldığı sanılır.

Hurdalıklardan elde edilen demir cevherinin yuvarlak ya da nervürlü inşaat demire dönüşümü sırasında; ayrıştırılmayan diğer metaller yüzünden mukavemeti azalır ve kırılğan hale gelir. Bunun doğuracağı yaşamsal riskler hiç hesaplanmaz, sadece ton hesabı ile elde edilen kâr hesaplanır.

Yani!..

Sadece bir örnek üzerinden düşünelim birlikte. Bir plastik ürünün doğada daha kısa sürede çözülmesi sağlandığında zafer çığıllıkları atmak yerine, plastiği yavaş yavaş hayatımızdan çıkarmaya çalışsak asıl o zaman sevinmeyi hak etmez miyiz? En azından soframıza, mutfağımıza, mama kaplarına, ilaç şişelerimize bulaştırmamak!

En yüksek hayati önemdeki ve nerede ise her eve girebilen su damacanelerinin; dibine yediği **“7”** numaralı üçgen damga ile tescillendiği; yani bozuştığında kansere yol açan **Bisfenol A (BPA)** içerdiği gündemdedir artık. Nasıl bir evrensel tokat beklemekteyiz acaba?

Bana sorarsanız geridönüşüm denen şey, ağızdan bir küfür kaçırıp sonra özür dilemeye benziyor. Yani kem söz bir kere sarf edilmiş ama üzüntüyle geri alınmaya çalışılmaktadır adeta. Ama istenmeyen tahribat oluştuğundan, yani iş işten geçtikten sonra!

Yani, yola çıkarken düşünmek gerek varılacak sonucu. **“Göç yolda düzülür!”** rahatlığı ve aymazlığıyla başını sonunu sorgulamadığımız malzemelerle bir yaşam kurmaya kalkarsak unutmamalıyız ki; yaşam da **“bir kez”** kaybedilir. İki değil!

Duymuyor musunuz?

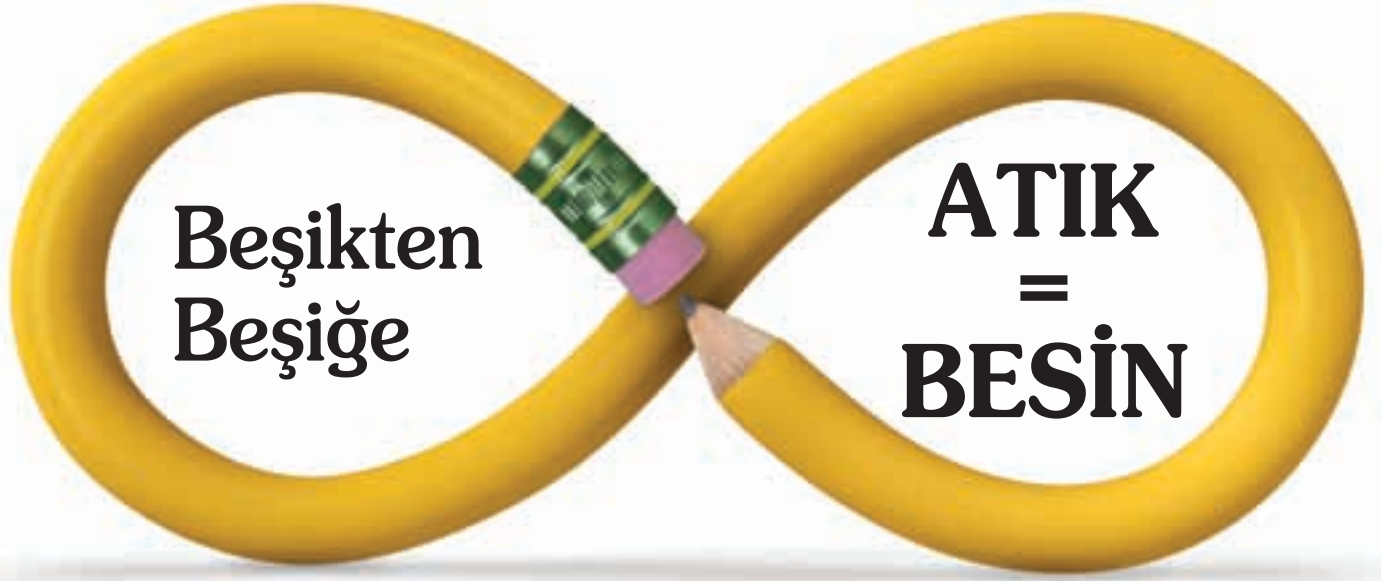

Türkiye'nin
enerji ritmi
artık deęiřti

Ücretsiz danışma hattı
0800 211 43 86

www.izocam.com.tr

İZOCAM
"Yalıtımın Türkiye'deki adı"

Eğer kimyager Michael Braungart ve mimar William McDonough'un 20 yıl önce bir New York gecesinde hayal ettikleri gerçek olursa, bir meslek yok olacak: Çöpçülük. "Beşikten Beşiğe" (Cradle to Cradle) ismiyle tanımladıkları bu devrimci yaklaşım, "Doğada birinin atığı, diğerinin besindir" ilkesinden yola çıkarak tüm endüstriyel ürün süreçlerini alt üst etmeye niyetli. Zor mu? Evet, ama dünyada şu anda bile 1100 ürün bu yaklaşımla üretilmeyi başardı...

 Elvan TİBET

*Bu yazı, Greenpeace Magazin 2012 3. sayısındaki Svenja Beller'in yazısından derlenmiştir.

Dünyamızın kaynakları sınırlı olmasına rağmen insanoğlu bu kaynaklardan günden güne daha büyük miktarlarda çöp çıkarıyor. Ama farklı bir süreç de mümkün: "Beşikten Beşiğe" ilkesine dayalı döngüyle kaynakların kuruşmadığı ve atıkların olmadığı bir dünyaya giden yol açılabilir.

Eğer günümüzün acil problemlerine, örneğin; kaynakların azalması, iklim değişiklikleri ve kontrolsüz artan nüfus yoğunluğu gibi konulara çözüm bulunduğunu söyleyen biri olsaydı ne düşünürdünüz? Belki de ona inanmazdınız. Tıpkı Michael Braungart'ın başına geldiği gibi.

Michael Braungart unutulmaz bir New York gecesinde bir çatı katında sonradan ortağı da olacağı mimar William McDonough ile tanıştığından bu yana 20 yıl geçti. O gece Amerikalı mimar McDonough, Braungart'a planladığı yapıyla ilgili düşüncelerini açtı ve o günden beri birlikte çalışan bu kimyager ve mimar ikili "Beşikten Beşiğe" (Cradle to Cradle) kavramının babaları oldular. Konuyla ilgili iki kitap yayınladılar ve dünyanın dört bir yanında -Brezilya'dan Çin'e kadar- firmalara parolası "Atık = Besin" olan düşüncelerinin danışmanlık hizmetini verdikleri bürolar açtılar.

"Beşikten Beşiğe" ilkesine göre, ürünler öyle bir tasarlanmalı ki; hiçbir zaman çöp (atık) olmasınlar; dünyaya hiçbir zehirli atık bırakmasınlar; kaynakları tüketmesinler, fosil kaynaklı enerjilerle hazırlanmasınlar. Kısacası ürünler ya tamamen biyolojik olarak üretilsinler ya da tamamen yeniden kullanılabilir olsunlar. Peki, bu olası mı? Evet. Şu anda dünyada 1100 kadar bu bakış açısıyla imal edilen ürün var.

Ürünü Alma, Kirala

Aslında bir Alman olan Braungart'ın devrimsel nitelikli bu görüşleri kendi ülkesinde yeterince yer bulmasa

da **Hollanda** ve **Danimarka** gibi ülkelerde yürürlüğe girdi bile. Öyle ki Hollanda'da **Rotterdam Erasmus Üniversitesi**'nde **İnovasyon ve Kalite** kürsüsü bile var. Kürsünün sahibi bilim insanı **Katja Hansen** bu felsefeyi o kadar benimsemiş ki, akademik çalışmalarını yürüttüğü ofisi tamamen felsefeye uygun olarak düzenlenmiş. Odadaki eşyalarının çoğu "Beşikten Beşiğe" sertifikalandırma sistemine göre "yeşil C", bir tanesi ise "mavi C" ile değerlendirilmiş.

"Atık, biz insanların geliştirdiği bir kavram. Doğada birinin atığı bir başkasının besinidir" diye açıklıyor çevre teknikleri mühendisi Katja Hansen temel yaklaşımını. "Beşikten Beşiğe" kavramına göre; bir ürün satın aldığımızda aslında bu ürün üreticiye ait oluyor, siz bir çeşit sözleşme imzalayıp bu ürünün kullanım hakkını alıyorsunuz. Kullanma ömrü dolduğunda da satın aldığımız üreticiye geri veriyorsunuz. Böylece o ürün üreticinin malzeme bankasına dönüp yeniden tasarlanıp üretim sürecine geri dönüyor, kısacası "atık" olmuyor. Bu yaklaşım ile tişörtler atık olmayacak şekilde tasarlanıyor; televizyonlar ve diğer elektronik aletler satın alınmıyor; üreten firmadan ödünç alınıyor. Böylece kaynaklar kullanımdan sonra üreticiye geri dönüyor ve yeni ürünlerde kullanılabilir. Bu da atıksız = çöpsüz bir dünya sağlıyor. "Beşikten Beşiğe" felsefesinin yavaş yavaş benimsendiği Hollanda'dan Katja Hansen'in ofisinde de kendine yer bulmuş bir halı üreticisinden söz etmek konuyla ilgili açıklayıcı ve gerçek bir örnek sunmak açısından iyi olacak. **Desso** adındaki bu firmanın tesislerine, **Rotterdam**'ın dışına doğru yapacağımız bir saatlik bir araba yolculuğuyla ulaştığımızda eski, tozlu, mat yeşil makinelerin arasında yepyenilerinin de parıldadığını görebilirsiniz. Bu yeni makineler yeni süreçlerin yaşanmasını

William McDonough

Michael Braungart

Katja Hansen

Michael Braungart ile William McDonough'un "Beşikten Beşiğe" sistemini planlamalarından bu yana 20 yıl geçti. Erasmus Üniversitesi İnovasyon ve Kalite Kürsüsü'nün başkanı Katja Hansen, "Atık, biz insanların geliştirdiği bir kavram" diyor.

sağlıyor. Tabanı beyaza boyanmış yeni dönüşüm merkezinde bir test cihazı liflerin ve halı sırtının milimetrik olarak ayrılmasını sağlıyor. Burada daha önce olduğu gibi çevre zararlısı **bitümen** sırtlı halılardan üretilmiyor. Bununla birlikte bu yeni üretim sürecinde boş bir tabure de var. Eskiden orada tüm gün boyunca oturan ve ürünleri tek tek eline alarak son hatasızlık kontrolünden geçiren işçi artık yok. "Beşikten Beşiğe" yaklaşımı, yalnızca çevre bilinciyle değil verimlilikle de hareket ettiğinden süreç tamamen otomatik olarak işliyor. Boş taburenin hikâyesi böyle...

Yan odada ise yeni süreçten sorumlu olan, **Desso'nun Sürdürülebilirlik Yöneticisi Rudi Daelmans** oturuyor. Daelmans, son günlerde geç saatlere dek çalışıyor. Buna rağmen röportaj yapacak kadar keyfi yerinde. "Beşikten Beşiğe" ile tanıştığı ilk andan itibaren etkilendiğini dile getiriyor ama başlangıçta olumlu bakmadığını da ekliyor. Ancak bu prensiple ilerleyen zamanlarda -ne kadar zorlansa da- tutumunun değiştiğini söylüyor. Başlangıçta değişime karşı çıkan tek çalışan oymuş. Oysa gelinen noktada, zararlıdan yararlıya dönüşmekten son derece mutlu.

"Öncelikle halılarda toksik olanın ne olduğunu bulmak gerekti" diyen Daelmans, "Eskiden halılarda hangi maddelerin olduğunu hiç düşünmezdik, yalnızca işlevleri önemliydi" diye ekliyor. Oyunu ser-

Halı üreticisi Desso, “Beşikten Beşiğe” ilkelerini üretim süreçlerine entegre eden ilk firmalardan biri. Ünlü elektronik üreticisi Philips, şimdilik “Beşikten Beşiğe”den esinlenmekle yetiniyor.

best piyasa kurallarıyla oynamaya alışık pek çok üretici gibi Desso da başlangıçta içeriklerini paylaşmak istememiş. Ama sonuç tam bir şok olmuş: Yaşamımızın içinde hem de iç mekânlarımızda nefes alıp veren bir parça olan bir halı için kullanılan toplam 300 materyal olduğu ve bunların beşte birinin zararlı maddeler olduğu saptanmış.

Ancak elbette bu süreçte bununla birlikte yeni sorunlar da gündeme geldi. Bir ürünü tamamen çevreye zararsız üretmek çok pahalı ve bir hayli uzun zaman alıyor. “*Ürünleri istenmeyen tüm malzemelerden arınmış olarak üretmek tam bir ütopya*” diyor, Daelmans. “*Bu hem çok pahalı hem de insanlar ne amaçla olursa olsun bu parayı ödemek istemiyor.*” Bu nedenle hâlihazırda Desso iki değişik tipte üretim yapıyor. Üretimini büyük bir çoğunluğunda hâlâ bitümen sırtlı taban kullanılıyor. Üretim yüzünde 10’u ise sıfır zararlı materyalle üretilmiş halılar. Bunlar diğer halılardan yüzde 10-15 daha pahalıya mal oluyor ama çok daha sağlıklı. Bu yeni üretim halılar etrafa zehirli madde salmadıkları gibi aynı zamanda havayı temizleme özelliğine de sahipler.

Desso bu yeni ürün halıları yeniden

değerlendirmeye açık olduğundan, yukarıda da sözünü ettiğimiz gibi, halılar kullanım süreleri tamamlandığında çöp depolarına gitmiyorlar, onları üreten firmaya geri dönüyorlar. Bu yeni tip halıların zararsız taban materyalleri tekrar kullanılabilirken eski tiplerin bitümen sırtlı tabanlarındaki bu madde sokağa gidiyor. Bu uygulamayla tek başına Desso son bir yılda 800 ton halıyı yeniden değerlendirmeye aldı. Üreticinin bir ileri aşama planı ise, tüm üretim sürecini sürdürülebilir enerji kaynaklarıyla sağlayarak “Beşikten Beşiğe” kavramına olan katkısını ve bağlılığını geliştirmek.

Sorun Nüfus Fazlalığı Değil; Zihniyet!

Aslında “Beşikten Beşiğe”nin aylarla değil, yıllarla düşünülmesi gerektiği açıkça ortada. Sonuçta bu kavram 20 yıldan fazladır gündemde ve gün be gün geliyor. İçlerinde cilt bakım ürünleri, büro sandalyeleri, temizlik malzemeleri, giyim, bebek arabaları ve spor ayakkabılar üreten pek çok şirket benimsedikleri bu kavrama dayalı üretime geçtiler bile.

Bu şirketlerden biri de **Nike**. Ünlü spor malzemeleri üreticisi sattığı spor ayakkabıları geri toplayıp pist

ve basketbol sahaları yapımında değerlendirmek üzere yeniden kullanılıyor. Bunun dışında da ürünlerini zararlı olmayan maddelerden üretme gayreti içinde. Rakip firma olan **Puma** da bu yılın başında “Beşikten Beşiğe” kavramını öncelleyen bir üretim sürecine girmeye karar verdi.

Ne demiştik: Birileri size günümüzün acil problemlerini çözeceğini söylese ne düşünürdünüz? Neydi ki bu acil problemler? Kaynakların giderek tükenmesi, iklim değişikliği, kontrolsüzce artan nüfus ve tüm bunların getirdiği savaşımı zor hatta olanaksız görülen kirlenme. Bu konuyla ilgili de değişik görüşler bulunuyor. Aralarında **Nobel ödüllü, ABD eski Başkan Yardımcısı Al Gore**’un da bulunduğu birçok bilim insanı ve politikacı, kaynakların tükenmesi ve iklim değişikliği problemlerinin temelinde kontrolsüz nüfus artışının yattığına inanıyor. Ama “Beşikten Beşiğe”nin ilk günden beri takipçisi olan Katja Hansen bu konuda farklı düşünüyor: “*Sorun kişi sayısının çokluğu değil, elimizdeki kaynakları düzgün kullanmayacak kadar düşüncesiz*

kişiler olmamızda” diyor. Braungart da bir konferansta başka bir düşüncesini şöyle dile getiriyor: “İnsan daha az kötü değil, iyi olmak zorunda çünkü daha az kötü bize bir fayda sağlamıyor”.

Braungart’ın vizyonunu dayandırdığı temel noktalardan biri de; uygulanagelen geridönüşüm sistemlerindeki yanlışlıklar. Bu konuyla ilgili kâğıt dönüşümü örneğini veriyor. Geridönüşüm sırasında kâğıt çamurunun ortaya çıkmasıyla aslında çevreye yine de zarar veren bir süreç yaşandığının altını çiziyor. Bu konudaki en büyük suçlunun da renkli yazıcı çıkışlı kâğıtlardaki boya ve diğer kimyasallar olduğunu belirtiyor ve ancak tüm kâğıt ve boyaların zararsız üretilmesinden sonra geridönüşümün yüzde 100 gerçekleşebileceğini savunuyor.

Katja Hansen de varolan geridönüşüm süreçlerinin tam etkinlikte çalışmadığı görüşüne katılıyor. Tam bir geridönüşümün ancak **cam** ve **çelik** için en optimal koşullarda olduğunu, diğer ürünlerde üretim materyalleri çeşitliliği göz önüne alındığında elbette böyle bir beklentinin henüz gerçekleşmeye uzak olduğu görüşünde, özellikle de kâğıt dönüşümünde. Hansen, ancak üretim sürecinde uygun materyaller kullanıldığında tamamen yenilenebilir - dönüştürülebilir tasarımlarla kâğıt, son basamakta karton ve tuvalet kâğıdı olarak hizmet verdikten sonra yakılarak enerji biçiminde kullanımını tamamlamasının en çevre dostu dönüşüm olacağını düşünüyor. Elbette zararlı atık gazlar bırakmayarak.

Sorun yalnızca kâğıt da değil: Çevreye zarar veren şampuanlar, toksik maddelerle kontamine olmuş kazaclar, yeniden değerlendirilemez elektronik ürünler de tam olarak geridönüştürülemez durumda. “Beşikten Beşiğe” tüm bunlara bir son verip yararlı ve doğru kaynak kullanımıyla yeniden değerlendirilebilir,

Ünlü spor malzemeleri üreticisi Nike sattığı spor ayakkabıları geri toplayıp pist ve basketbol sahaları yapımında değerlendirmek üzere yeniden kullanıyor.

hiçbir materyalin atılmadığı bir dünya kurmayı hedefliyor. Braungart’ın düşlerine dayanan vizyonuyla ortaya koyduğu prensiplerine göre, tamamen yenilenebilir enerjilere geçiş olduğunda ve doğa yeniden tasarlanabilir ürünlere kavuştuğunda sürdürülebilirliğine gerçek anlamda kavuşacak. Ve insanoğlu, mükemmel bir dünya için bırakacağı olumlu ayak izinin, her şeyin bir biçimde dönüştürülebilir bir döngüde kalmasını sağladığında gerçekleşeceğinin farkına varacak.

Akıntıya karşı yüzmeyi seven kimyağar 80’li yıllarda önceki işvereni olan **Greenpeace**’den ayrılıp, dün-

yanın atıktan arındırılması vizyonunu daha iyi geliştirebileceğine inandığı **EPEA**’ı (**Çevre Koruma Teşvik Ajansı**) kurdu. “Beşikten Beşiğe” prensibini benimseyen firmalar EPEA tarafından her yıl “basitten platine” uzanan değişen kategorilerde sertifikalandırılıyorlar. Şu ana kadar aralarında Desso’nun da bulunduğu pek çok firma gümüş kategorisinde değerlendirilmiş. Ve pek çokları da bu değerlendirmelere dahil olmak istiyor. Ancak birçok firma için bir öngörude bulunmak gerçekten zor. Halıda 300 ayrı madde bulunduğu düşünülecek olursa bilgisayar hayal etmek ne derece kolay? Bu da şu an aralarında Hollandalı oyuncak firması **Lego** ve **Philips**’in de bulunduğu birçok firmanın, tam bir sertifikalandırma istemiyle gerçek bir takipçi olmak yerine, en azından bir başlangıç olarak “Beşikten Beşiğe”den esinlenmekle yetinmelerine yol açıyor. “Beşikten Beşiğe” Braungart ve McDonough’un söz verdiği gibi bir sonraki **“Endüstriyel Devrim”**in temel dayanağı olursa artık bir meslekten söz edilmiyor olacak: **Çöpçülük**. Bunu şimdiden fark eden bir Hollandalı girişimci atık değerlendirme yatırımlarını, **“Materyalleri yeniden değerlendirme yatırımları”** olarak değiştirmeye başladı bile.

Atık Problemine “Yavaş” Akımı Çözüm Olabilir mi?

 Zeynep YURTKURAN

Günümüzün popüler “yeşil” kavramlarından birisi “geridönüşüm”. Ancak bu yaklaşım ve kavram, tek başına günümüzün devasa atık sorununu çözmeye son derece yetersiz. “Atıklarımızdan geridönüşümle kurtulacağız” anlayışının tarihe karışması artık an meselesi çünkü dağları dönüştürmenin kolay olmadığını herkes farkında. Tüketim alışkanlıklarında geridönüşüm kadar önemli oldukları fark edilen “Azaltma” (Reduce) ve “Yeniden Kullanım” (Reuse) kavramları giderek yaygınlaşıyor. Peki acaba “Yavaş Şehirler”, bu yeni yaklaşımlara yönelik projelerin ülkemizde ve dünyada yaygınlaştırılmaları açısından uygun pilot bölgeler olabilirler mi?

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın “**The Challenge of the Environment**”

(Çevrenin Meydan Okuması) 1995 yılı raporunda, dünyada her yıl üretilen 720 milyar ton atığın 440 milyar tonunun gelişmiş ülkeler tarafından üretildiği ve büyük şehirlerde belediyeler tarafından bu atıkların ancak yüzde 25-55'inin toplanabildiği, geri kalan kısmının kullanılamaz halde çevreye ve insan sağlığına büyük tehdit oluşturduğu belirtiliyordu. **Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)** tarafından ülkemize ait en güncel verileri ortaya koyan raporsa, 5 Haziran 2012 Dünya Çevre Günü'nde yayınladı. Raporda 2010 verilerine göre 25,28 milyon ton belediye atığının toplandığı ve bu atıkların yüzde 55'inin bertaraf edilmek üzere geri kazanım tesislerine götürüldüğü açıklanıyor. Bu değerler 19 bin ton suyun kirlenmesinin önlenmesi, 9 milyon ağacın kesimden kurtarılmasının yanı sıra yaklaşık 50 bin yeni istihdam imkânı ve yıllık 150 milyon TL ekonomik kazanım anlamına geliyor.

Küresel iklim değişikliğinin önlenmesi kapsamında emisyon kontrolünün sağlanması açısından stratejik hedefleme yapılan sektörler arasında özellikle atık sektörü ayrı bir öneme sahip çünkü diğer emisyon değeri yüksek olan enerji, tarım-hayvancılık ve sanayi sektörleriyle doğrudan ilişki halinde. Atıkların geri dönüştürülmesi enerji verimliliği, sanayi sektöründe temiz üretime

yönelik hammadde ve kaynakların kontrollü kullanılması ile emisyon azalımı, **endüstriyel simbiyoz** altyapısının oluşturulması 2020 yılına kadarki süreci kapsayan **Ulusal İklim Değişikliği Strateji Belgesi**'nde orta ve uzun vadeli hedefler arasında belirtiliyor. Özellikle **Atık Eylem Planı** kapsamında atıkların kaynağında azaltma, yeniden kullanım, geridönüşüm ve kazanım miktarının artırılması en önem verilen hedeflerin başında yer alıyor. Ayrıca kaynaktan ayrıştırmanın etkin yapılarak **organik atıkların enerji ve kompost üretimine** yönlendirilmesi de öncelikli hedefler arasında.

Sayısal verilerden bahsedecek olursak gerçek anlamda kaynağında ayrı toplama başarılabilirdiğinde 1 ton kullanılmış kâğıt atığının geri dönüşümü sonucunda, 16 adet yetişmiş çam ağacı ve 85 metrekarelik ormanlık alan; 1 ton metal atığın geri dönüştürülmesi sonucunda 1300 kg hammadde; 1 ton plastik ambalaj atığının geri dönüşümü sonucunda ise 14 bin kWh enerji tasarrufu sağlanabiliyor. 1 ton cam atığının geri dönüşümü sonucunda da 100 litre benzin tasarrufu sağlanabiliyor. Bu da, Türkiye genelindeki cam atıkların geri dönüştürülmesinden **yıllık 30 milyon litre benzin tasarruf edilebileceği** anlamına geliyor. Bu noktada konu atık olunca **sosyo-kültürel yapının bilinçlendirilmesi** ve bakış açısının değiştirilmesi göz ardı edilmemesi gereken çok önemli bir nokta. Çünkü pazar ekonomisi

Atık Yönetimi ve Transfer Sistemlerine yönelik teknolojik ve yüksek kalite çözümlerinin geliştirilmesinde ve üretiminde uzmanlaşan Çöpkon A.Ş ortaklarından Meryem Aykut, “Atıkların düzgün toplanması oldukça hayati öneme sahip bir konu” diyor.

gereği arz-talep ilişkisinde tüketicilerin bu konudaki duyarlılığının, sanayideki değişikliklerin daha hızlı gerçekleşmesini sağlayan bir tetikleyici güç oluşturabildiği gelişmiş ülkelerde açıkça görülüyor.

Yeraltı Konteynır Sistemleri

Atık Yönetimi ve Transfer Sistemlerine yönelik teknolojik ve yüksek kalite çözümlerinin geliştirilmesinde ve üretiminde uzmanlaşan, yeraltı çöp konteyner sistemlerini Türkiye’de ilk olarak üreten **Çöpkon A.Ş ortaklarından Meryem Aykut** ile yaptığımız görüşmede, özellikle kentsel atık toplama sistemlerinde günümüzde tercih edilmeye başlanan yeraltı konteynırlarının etkisini enine boyuna konuştuk. Çöpkon firmasının bir diğer önemli yanı üretimine yönelik kalite belgeleri **TS EN ISO 9001:2008, OHSAS 18001:2007** ve **CE belgeleri** haricinde çevresel kalite sistemi **TSE EN ISO 14001:2004**’e sahip tek atık konteynır üretici firması olması. Meryem Hanım insanlarda atıkların kaynağında geri kazanımın sağlanabilmesi açısından belediyelerin sundukları altyapı hizmetlerinin çok önemli olduğunu ve çevre düzeninin sağlanarak görüntü kirliliği, koku problemi ve bulaşıcı hastalıkların önlenmesinde de yeraltı konteynır sistemlerinin birçok sorunu ortadan kaldırdığını ısrarla vurguluyor.

Meryem Hanım, “Artık özellikle kent estetiğinin ön plana çıktığı turizm odaklı bölgelerde yeraltı konteynırları sokaklarda adeta bir şehir mobilyası görünümü sergiliyor. Eğer istenirse yöreye özgü semboller olarak tasarlanabiliyor ve insanların ilgisini daha fazla çekiyor” diyor ve ekliyor: “Organik atık toplamalarının ayrı yapıldığı konteynır sistemlerinde ise sızıntı suyu ve çöp kokusunun önlenmesi için fiziksel havalandırma meka-

nizmalarını devreye sokuyoruz. Yeraltı konteynırlarının atık yönetimi kapsamında yaygınlaştırılması sayesinde organik çöplerin yarattığı, özellikle yaz aylarında artan haşerat ve böcek probleminin önüne geçilebilir ve şehirlerde insanların yaşadığı alanlarda ilaçlama ihtiyacı önemli ölçüde azalır”.

Çöpkon firması 2010 yılından beri aktif olarak kendi ürettiği ürünleriyle satış yapıyor ve bugüne kadar

Çöpkon firmasının ürettiği yeraltı konteynırları lifli ve uzaktan kumandalı sistemleriyle belediyelerin ve temizlik şirketlerinin kullandığı çöp toplama araçlarına ve konteynırlara son derece uygun.

birçok belediye, inşaat firması ve elçiliklerle de çalışmalar yapmış. Artık ürünlerini yurtdışına ihraç etmeye de başlayan bir firma olarak Türkiye’de özellikle bu alanda daha ciddi kriterlerin ve yaptırımların getirilmesi gerektiğini de vurguluyor. Meryem Hanım, “Türkiye’de yeraltı konteynırı üreten oldukça az firma var ve hiçbirisi gerçek üretici olmayıp gerekli kalite belgelerine de sahip değil. Daha uygun fiyatta ürünlerini satıyorlar ancak kalitesiz malzeme ile herhangi bir standardizasyona tabi olmadan üretilen ürünler olduğu için oldukça kısa sürede bozularak kullanılamaz hale geliyor” diyor ve ekliyor: “Atıkların düzgün toplanması oldukça hayati öneme sahip bir konu, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kentsel dönüşüm planları kapsamında mutlaka belli kriterler gözetilerek modern atık toplama sistemleri kentlere entegre edilmeli”.

Çöpkon firmasının ürettiği yeraltı konteynırları lifli ve uzaktan kumandalı sistemleriyle belediyelerin ve temizlik şirketlerinin kullandığı çöp toplama araçlarına ve konteynırlara son derece uygun; dolayısıyla ekstra herhangi bir araç ve ekipman maliyeti gerektirmiyor. Görünen üst yüzeyi çevreyle uyumlu olarak tasarlanıyor ve görüntü kirliliği de ortadan kaldırılıyor. İşlek cadde, sokak ve alışveriş merkezlerinde; kapaklarda bulunan reklam afiş alanlarına reklam olarak ek gelir ve

Yavaş Şehirler ve Atıklar

Ülkemizde de sayıları hızla artan Yavaş Şehirlerin (Citta Slow) mevcut birçok uygulamasının temeli bilindiği gibi sürdürülebilirlik ve çevre duyarlılığına bağlı. Aday olan şehirlerde ilk aranan kriterler çevre düzenlenmesi üzerine. Yavaş tüketim, beraberinde yeniden kullanım yani atıkların geridönüşümü, organik atıklardan biyogaz ve kompost eldesi, geri dönüştürülebilir katı atıkların görüntü kirliliğine neden olmadan çevresel etkilerini minimize ederek toplanması ve lisanslı tesislere gönderilmesi gibi spesifik atık yönetimi unsurlarının hayata geçişini kolaylaştırıyor. Yavaş şehirlerde atıkların azaltılması yöresel ürünlerin tercih edilmesiyle daha da mümkün hale geliyor. Bu sayede ambalajsız ya da depozitolu ambalaj seçenekleri ya da çok dayanıklı ambalajlar yerine az dayanıklı ya da biyobozunur ambalajlar

ihtiyaçları karşılayabiliyor. Toplanan her atık başka bir sistem için hammadde girdisi sağlarken enerji tasarrufunda da önemli kazanımlar elde edilebiliyor. Burada önemli olan marka değerinin altını basit ve yaratıcı uygulamalarla doldurarak katma değer döngüsünü daha da güçlendirebilmek. Tabii önemli olan yavaş şehirlerin küçük yerlerdeki başarılı uygulama örneklerini büyük kentlere taşıyabilmek.

ekstra kazanç imkanı da sağlanabiliyor. Böylece kendi maliyetini kısa zaman içerisinde karşılayabiliyor. İnşaat sektörünün yeniden yapılanmakta olan kaliteli ve sağlam inşaat projelerinin çöp ve atık ayrıştırma sorununu da ortadan kaldıran güzel bir çözüm olduğunu bahseden Meryem Hanım, merkezi yerlerde çöp ayrıştırma istasyonu (Cam, Plastik, Kâğıt, Pil ve Evsel atık) olarak kullanılabilirliğinin altını çiziyor. Yer üstü konteynerlerine oranla yer altı konteynerlerin 3 ve 5 kat oranda hacimlerinin fazla olması sayesinde çok alternatifli kullanım olanakları da mevcut.

Meryem Hanım özellikle 2009 yılından beri sayıları artan **Yavaş Şehirler**’de çevresel duyarlılık ve kent estetiğinin ön plana çıkması sayesinde yeraltı konteynırlarına ilgi gösterdiklerini ve Yavaş şehir dönüşüm projeleri kapsamında uygulanmasının oldukça pratik ve

uzun vadede çok fazla masraf gerektirmediği için tercih ettiklerini belirtiyor. “Yavaş şehirleri aslında büyük şehirlerin mahalleleri ya da bölgeleri gibi düşünebiliriz. Örneğin İstanbul’u düşünecek olursak bu mantık anlayışıyla hizmet veren belediyeler yok değil. Belki büyük şehirlerde iklim değişikliği ve atık yönetimi anlamında yapılacak uygulamaların belediye birimlerince model alınarak yapılması sayesinde standardize ve hızlı bir dönüşüm sağlanabilir.”

Yavaş şehirlerdeki modeller büyük kentlerde özellikle bölgesel yapılanma çerçevesinde uygulamaya oldukça uygun. Özellikle Türkiye’ye özgü deneyimlerle şekillenen yapılanmaların örnek alınıp bu konudaki haberleşme ve bilinçliliğin artmasıyla atık Türkiye’nin her yerinde bir problem değil, ulusal bir kazanım ve tasarruf değerine dönüştürülebilir. ○

Hayrettin Erdoğan: “Otele Birlikte Mahalleyi de Yeşile Dönüştüreceğiz”

Yakın zamanda LEED Gold Sertifikası ile ödüllendirilen Hilton Garden Inn İstanbul Golden Horn, Amerika dışından bu sertifikaya sahip tek otel; dünyada ise en değerli 15 otelden biri sayılıyor. Projenin mimarı Amplio Emlak Yatırım A.Ş.’nin AR&GE Müdürü Hayrettin Erdoğan’la söyleşimizde, bu başarının tekil bir adım değil, bütünsel bir yaklaşım olduğunu anlıyoruz. Çünkü otelin bulunduğu Örnektepe mahallesinde iki etap ve 650 konuttan oluşan bambaşka bir kentsel dönüşüm planı da bir yandan yürüyor. Kentsel dokuyu bozmayan, bakkalı-manavı olan ve güneşten hem elektrik hem de sıcak su üretebilen konutlardan oluşan proje, “Yeşil bir kentsel dönüşüm de mümkünmüş” dedirtiyor.

 Balkan TALU

 Özgür GÜVENÇ

Geçen ay posta kutumuza şöyle bir e-mail düştü: “Tasarruf hareketi ve doğaya saygısından dolayı LEED Gold Sertifikası ile ödüllendirilen Hilton Garden Inn İstanbul Golden Horn, Amerika dışından bu sertifikaya sahip tek otel olurken dünya-daki 1 milyon oteli geride bırakarak en değerli 15 otel arasında yer alıyor.”

Dünyada **LEED Gold** sertifikasına sahip 15 otelden biri Türkiye’deydi. Üstelik Hilton grubuna ait olan bu otel bir Türk şirketi olan Amplio Emlak Yatırım A.Ş. tarafından inşa edilmişti. Biz de Amplio’nun AR&GE Müdürü Hayrettin Erdoğan’ın kapısını çaldık. Birdenbire karşımıza kentsel dönüşümün yeşil yüzü çıktı.

Türkiye’nin ilk LEED Gold sertifikalı otelini inşa ettiniz. Bunu yaparken 5 milyon dolarlık bir ek çıktıyı çevre dostu yatırımlar için değerlendirmişsiniz. Bu süreç nasıl gelişti?

Şu anda otelde kullanılan sıcak su ihtiyacının yüzde 70-75’ini güneş enerjisinden elde ediyoruz. Böylece yüzde 35-40 civarında enerji tasarrufu sağlayabiliyoruz. İşçilik maliyetlerini epey düşürdük. Kurduğumuz çok özel otomasyon sistemiyle ciddi elektrik tasarrufu yapabildik. Dört tane daha suit yapılabilecek alanı, yeşil teras olarak değerlendirdik. Chiller (soğutma) sistemleri için kurduğumuz otomasyon sistemi sayesinde, otelin yapısına bir akıllı bina işlevi kazandırdık. Bina, kendi havalandırma sistemini kendi düzenliyor. Buradaki tasarrufu oda fiyatlarına da yansıtık. Otelin, müşterilerine daha uygun fiyatlar sunabilmesini sağladık. Bu noktadaki en büyük avantajlarımızdan biri de inşaat henüz tasarım aşamasındayken ABD Yeşil Binalar Konseyi (USGBC) ile beraber çalışmamız oldu. Bu yüzden mesela inşaat sürecinde hem girişte hem çıkışta toz kaldırmamı diye hafriyat kamyon-

Mavi Haliç’e Yeşil Otel

Hilton Garden Inn, enerji maliyetlerinde bir yıl içinde yüzde 70’lik tasarruf sağlayabiliyor. Bina aynı zamanda yılda yüzde 40 su, yüzde 36 doğalgaz, yüzde 27,3 elektrik tasarrufu yapıyor. Otel inşaatında kullanılan her malzeme ve öğede (yapı malzemeleri, mobilyalar) yüzde 70 oranında geri dönüşebilme kistası gözetildi. Otelde oluşan atıklar (kâğıt, metal, cam, organik) Beyoğlu Belediyesi’nin geri dönüşüm programı altında özel araçlarla toplanıyor. Yılın altı ayı, sıcak su ihtiyacı, otelin çatısına konulmuş güneş panellerinden sağlanıyor.

larını yıkadık. Kullandığımız lambaların dışarıyı kirletmemesi, yani içeriği aydınlatan ışığın dışarıya yansıyor insanları rahatsız etmemesi gerekiyordu. Dışarıdan özel ithal aydınlatma sistemleri getirildi. Yine USGBC’nin önerisiyle Almanya’dan özel camlar ithal edildi. Çünkü doğal günışığından yararlanabilmek için içeriye belli bir miktar güneş girmesi gerekiyordu ama güneşin odayı ısıtmaması gerekiyordu. Bu tabii bazı ek maliyet ve zorlukları da getirdi.

Yüzde 70 geri dönüşümlü malzeme kullandığınızı da söylüyorsunuz. Biraz detay verebilir misiniz? Örneğin kullandığımız demirin yüzde 75 ila 80’i hurda. Onun dışında kullanılan çimento taşlarının yeni-sini katmadan, önceden kullanılan beton harmanlanarak ayrıştırılıp kullanılıyor. Bunun artık asfalt inşaatlarında da yaygınlaşmaya başlamış olması sevindirici bir gelişme. Su kullanılırken şebeke değil artez-yen suyu kullanıldı. Odalarda kullanılan ahşap malzemelerin de hepsi Antalya’da geri dönüştürülmüş sun-tadan yapıldı.

Çok uzun yıllar Kanada’da çalışmışsınız. Yeşil tasarım işine nasıl ilgi duydunuz?

Kanada’da çalıştığım yıllarda öğrendiklerim sayesinde bu konuda kafa yormaya başladım. Çünkü daha 70’li yılların sonunda Kanada hükümeti yeni yapılacak inşaatların, tamamen konvansiyonel inşaatlardan bahsediyoruz, nasıl yapılacağına dair çok detaylı bir kararname yayınladı. Bu kararname, cıvalı boyalardan su bazlı boyalara geçişe, izolasyon ve mantolama işlemlerinin nasıl yapıla-

çağına kadar her aşamayı kapsıyordu. Kanada'da iş güvenliğine de çok dikkat ediliyor. Mesela burada hâlâ bazı şirketler işçilere kendi baretlerini, iş ayakkabılarını kendilerinin getirmelerini dayatıyorlar. Biz asla böyle bir şey yapmıyoruz. İşe aldığımız her işçiye baret ve çizmelerini biz dağıtıyoruz. Orada bu işler 20 sene önce kural haline geldi; bizde daha yeni başlıyor. Bizler A+ buzdolaplarını daha yeni konuşuyoruz. Kanada'da verimsiz olan elektronik aletler zaten tedavülden kaldırıldı. Bu yüzden otel içinde kullanılan cihazların hepsi enerji tasarrufu yapabiliyor.

Bu yüzden Vancouver şehri dünyanın en yaşanılabilir şehri seçiliyor... Tabii ki. ABD'de de **Kaliforniya** eyaleti çevre konusunda en ileri eyaletlerden biri oldu. Çevre konusunda eyalet kanunları çıkardılar. Güneş enerjisine destek oldular, enerji tasarrufuna yönelik çok önemli tedbirler aldılar. Vali **Arnold Schwarzenegger**, Cumhuriyetçi Parti'den aday olmuş olmasına rağmen bu konudaki açılımları hep destekledi.

Hayrettin Erdoğan Kimdir?

Hayrettin Erdoğan Kanada'nın Toronto kentinde İnşaat Yüksek Okulu'nu bitirdikten sonra 1994 yılı başında Toronto'da Hilton Otelleri bünyesine katılarak toplam 15 yıl İdari ve Teknik İşler Müdürlüğü, Toplu Binalar İdare Müdürlüğü ve çeşitli projelerde müteahhitlik işleri yaptı. Sektörde yaklaşık otuz yıllık bir tecrübe edindikten sonra 2009 yılında Türkiye'ye dönen Hayrettin Erdoğan, 2010 yılından beri Amplio Emlak Yatırım A.Ş.'de AR&GE Müdürlüğü görevini sürdürüyor.

Hilton dışında başka projeleriniz var mı?

Otelin kurulduğu Sütlüce bölgesindeki **Örnektepe** mahallesini dönüştürmek istiyoruz. Bölgedeki yapı stokunu yenilerken çatılara hem elektrik hem de sıcak su üretebilen aynalar yerleştirmek istiyoruz. Gri su kullanımını hedefliyoruz. Yağmur suyu biriktirme sistemleri de düşünüyoruz ama becerebilir miyiz bilmiyorum. Bu arada içme suyuyla ilgili tartışmalar sürerken biz damacana suyuna gerek kalmaması için musluk suyuna arıtma sistemleri düşünüyoruz. Doğal aydınlatma üzerine de kafa yoruyoruz. Bütün bu kıstasların temel alındığı bir yeni **cami projesi** de gündemimizde. Bilirsiniz camilerdeki en büyük problemlerden biri ışıklandırma sebebiyle yaşanan enerji kaybıdır. Biz inşa edeceğimiz bu caminin kendi enerjisini güneş enerjisinden sağlamasını planlıyoruz. Ayrıca camiyi, **TECE Mimarlık**'ın Kayseri'de 2010 yılında "Cami Mimarisi Üzerine Fikir Yarışması"nda **Mimar Sinan Ödülü** kazanan estetik ve sade bir mimari projesiyle inşa edeceğiz. Bürokratik işlemler tamamlandıktan sonra Örnektepe projesine bir an önce başlamayı düşünüyoruz. ○

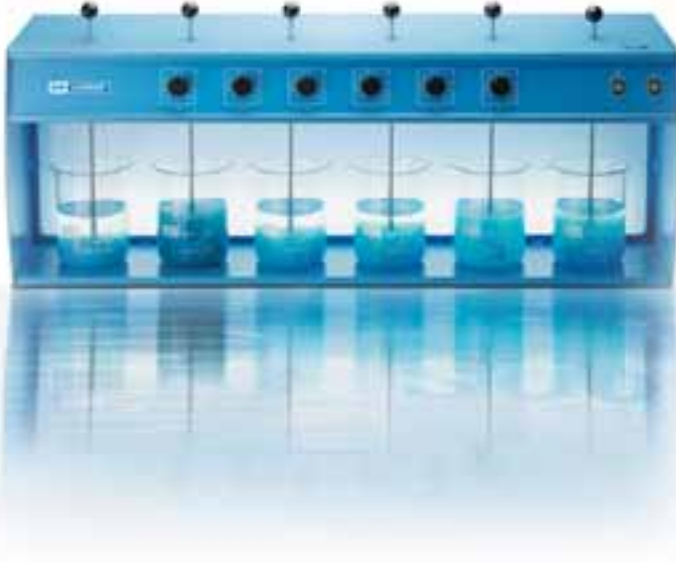
Kentsel Dönüşümün Yeşili mi Olurmuş?

Örnektepe Mahallesi, Haliç bölgesini kapsayan ilk kentsel dönüşüm projesi olarak anılıyor. Amplio Emlak Yatırım A.Ş. tarafından yürütülen proje iki etap ve 650 konuttan oluşuyor. Projede en hassas olunan noktalardan biri de Haliç silüetinin korunması. Silüetin dışına taşma olmaması için binalar 10 katı geçmeyecek. Bölgeye herhangi bir AVM, süpermarket yapılmayacak. Proje kapsamında bakkal, manav ve kasap gibi klasik alışveriş mekânları, kiraathane, çocuk bahçeleri ve sanat okulu inşa edilecek. Proje devam ederken ailelere 800 TL kira yardımı yapılacak, çocukların okula gidiş geliş paraları da karşılanacak. 75-160 metrekare arasındaki dairelerin

fiyatları 350 bin ila 800 bin TL arasında olacak. Mahallede yıkımlara Eylül ayında başlanması planlanıyor. 2014 yılı ortasında teslim edilecek iki etabın toplam maliyeti 200 milyon dolar olarak hesaplanıyor.

Arıtma tesislerinde kullanılan Polielektrolitler bizim işimizdir!

- SNF, üretmiş olduğu performans kimyasallarında kalitesiyle Dünyada ve Ülkemizde lider firmadır.
- SNF, Türkiye'deki kuruluşu sayesinde üreticiden tüketiciye satış yaparak polielektrolit kullanıcılarına fiyat avantajı sağlamaktadır.
- SNF, Bilgi birikimi, Teknik Hizmeti ve Yüksek stok hacmi ile fark yaratmıştır.

Bu nedenlerle,

Polielektrolitte düşük işlem maliyeti (Low Treatment Cost) ve yüksek performans arayanların tercihi hep SNF olmuştur.

SNF Polielektrolitte güvencenizdir

SNF FLOERGER®

SNF Floerger Kimya San. ve Tic. Ltd. Şti.

İkitelli Organize Sanayi Bölgesi
AYKOSAN Küçük Sanayi Sitesi
Ziya Gökalp Mah. Bedrettin Dalan Bulvarı
2. Kısım 5. Ada C Blok
İkitelli - İstanbul - TÜRKİYE

Tel : (0 212) 549 96 40

Faks : (0 212) 549 96 41

web : www.snfturk.com

e mail: info@snfturk.com

Balkan Talu
balkan@ekoIQ.com

Huzurlu Bir Nefes İçin

Doğa aslında niçin vardır? Huzurlu bir nefes için belki de esas olarak. Ormanlık bir alana ya da denize göle niye gideriz? Biraz temiz hava almak, kuşların ve diğer canlıların sesleriyle huzur bulmak için. Bazılarımızın buna o kadar ihtiyacı var ki, kuş sesini, şelale sesini cep telefonu melodisi olarak yükleyenine de rastlıyoruz sokaklarda. Doğaya, doğala olan özlemin, ortak bir algı ve davranış şekli olduğunu unuttuğumuz bazen. Halbuki ne demiş **Jean Jacques Rousseau** zamanında: “Dünya’nın tüm meyvelerinin hepimize ait olduğunu fakat dünyanın kendisinin hiç kimseye ait olmadığını unuttuğunuz an mahvolmuşsunuz demektir.”

İşte bu yüzden **Guardian yazarı George Monbiot**, kendi ülkesinin hükümetine ateş püskürüyor. Konu İngiliz hükümetinin bir araştırma şirketine 100 bin pound kadar bütçe vererek İngiltere’nin tüm ekosisteminin bir yıllık toplam değerini hesaplamasını istemesi. Araştırma şirketinin cevabı ise daha ilginç.

Şirket, böyle bir fiyatlamamanın teorik olarak tamamlanmasının sıkıntı verici olduğunu çünkü bu çalışmanın bazı kesimler tarafından pek de akla uygun bir çaba olarak görülmediğini rapor ediyordu. İngiliz hükümeti gene de vazgeçmemiş. Hükümet, Doğal Sermaye Komitesi (NCC) ve Eko-Sistem Pazarları İş Gücü (EMTF) adıyla iki birim oluşturmuş ve bu durum Monbiot’yu epey kızdırmış. Monbiot, “Doğaya Fiyat Biçilir mi?” başlıklı yazısında alaylı bir serzenişle, “Doğa artık doğa değil, doğal sermaye” diyor.

Meşhur sürdürülebilirlik gurularından **Tony Juniper** ise Monbiot’ya karşı çıkıyor. Evet, Monbiot doğanın meta ve (veya) hammadde deposu olmasına karşı çıkıyor ama Juniper’a göre tam da doğanın korunması için doğaya fiyat biçilmesi gerekiyor. Juniper, “**Doğaya Fiyat Biçilmeli**” başlıklı fikrini şu cümlede özetliyor: “Yeni bir umut kaynağı giderek büyüyen şu farkındalıktan geliyor: Doğa, ekonomik büyüme için şarttır. Mesaj çok açık: Doğa

olmadan ekonomi bir hiçtir”.

Yeşiller Partisi’nin yayın organı olan **Yeşil Gazete**, iki makaleyi de çevirerek çok önemli bir tartışmayı kamuoyu gündemine taşıdı. Bu arada Yeşiller, sürdürülebilir kalkınma kavramına, çok fazla yeşil badanaya maruz kaldığımız ve tarih boyunca sermayeyi öncelemiş bir zihniyetin, eşyanın tabiatı gereği ekolojiye yaklaşımının sorunlu olacağı için karşı çıkıyor.

Diğer yandan da Juniper’in yaklaşımı, şirketleri ekolojik krize dair bir şeyler yapmaya zorlamak için tek anahtar da olabilir. Zor bir iklim doğrusu, ama belki de bizim EKOIQ’nun 15. sayısında su konusunda değindiğimiz **Ortak Mallar** (Common Goods) kavramını tekrar hatırlamak tam da bu noktada çok isabetli olabilir. Belki Monbiot haklı. Denizleri, ormanları, özel mülkümüz olarak algılamak, elbette hasırlıklı bir zihnin tezahürü olabilir. Ama hatırlarsak, **Ingrid Spiller** da su yönetimi ilgili yazdığı “**Su: İnsan Hakları ve Ortak Mal**” başlıklı makalesinde, “Herkes için su hakkı” cümlesinin biraz lüks kaçtığını hatırlatıyordu. Sonuçta suyun devlet denetiminde yönetildiği zaman, mesela zamanında dördüncü büyük iç deniz olarak bilinen **Aral Gölü**’nde neler olduğunu hepimiz biliyoruz artık. Dolayısıyla gelin biz tekrar Rousseau’ya dönelim ve diyelim ki, “Dünya kimseye ait değildir”. Hepimiz aynı huzurlu nefesi arıyoruz. Onun için evet, Ekolojik Anayasa tartışmaları yapılırken doğanın da hakları olduğuna dair ön kabul, en doğru başlangıç noktasıydı. Bu dünya kimseye kalmadı, kalmayacak. Bakalım devletler, şirketler ve bireyler bunu ne zaman içselleştirebilecek...

Grönland Bitti mi?

NASA, Grönland'ın 8 Temmuz'da ve 12 Temmuz'da uzaydan çekilmiş fotoğraflarını yayınladı. Fotoğraflar, Grönland'ın yüzey tabakasındaki yüzde 40 oranındaki erimenin, dört günde yüzde 97'ye yükseldiğini gösteriyor. Bu erime "öngörülemeyen" boyutlarda ve hızda gerçekleşti! NASA yetkilisi Son Nghiem, "O kadar şaşırtıcıydı ki sonucu ilk sorgulayan ben oldum; bu gerçek miydi, yoksa veride bir hata mı vardı?" sözleriyle, bulguların kendisinde yarattığı şoku özetliyor.

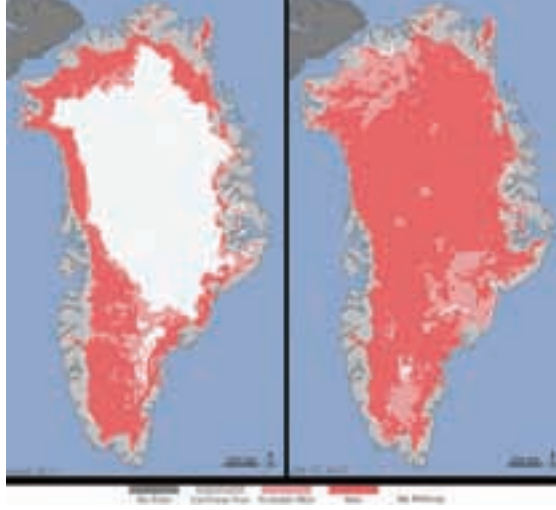
 Deniz SÖZÜDOĞRU,
Greenpeace Akdeniz İletişim Sorumlusu

Amerikan Jeolojik araştırmalarının tahminlerine göre Kutuplarda dünyanın henüz keşfedilmemiş petrol rezervinin yüzde 13'ü, yani 90 milyar varil bulunuyor. Bu da yaklaşık olarak dünyanın petrol bağımlılığını yalnızca üç yıl karşılayabilir. Oysa biz, düşük karbon içeren çözümlere yönelmek varken, petrol çıkarma derdine düşüyoruz. Bilim insanları, Grönland'ın yüzeyindeki tabakanın bugüne kadar en fazla yüzde 55'lik bir alanının eridiğini ve yüzde 97 oranında erimenin tarihte ilk defa meydana geldiğini söylüyorlar. Üstelik bu durum, yıllık 3 mm ortalamasında gerçekleşen deniz seviyesi yükselme-

sini ciddi şekilde hızlandırabilir. Grönland'daki erimenin yanı sıra, ABD'de yaşanan kuraklık, orman yangınları, muson yağmurlarının sebep olduğu ölümler, Türkiye'de

boğuştuğumuz aşırı sıcaklar ve hatta geçtiğimiz haftalarda Samsun'da ve Sinop'ta yaşanan seller; İklim Değişikliği'nin etkilerinin şimdi ve her yerde yaşanmakta olduğunu kanıtıyor.

Kuzey Kutbu'ndaki olası bir petrol sızıntısının çevresel sonuçları, Meksika Körfezi'nden çok daha korkunç olacaktır. Kuzey bölgesindeki dondurucu ve buzlu sulardaki operasyonlarda gerçekleşecek olası bir petrol sızıntısı, inanılmaz bir risk ve yıkıcı etkiye sahip. Petrol endüstrisinin kendisi bile, **Deepwater Horizon** tarzı bir petrol sızıntısının Kuzey Kutbu'nun eşsiz ekosistemi için yıkıcı olacağını ve sızıntıya müdahalenin zor olacağını itiraf ediyor.

Kutup Ayıları Fram Boğazı Buzul Üstünde

Greenpeace, Kuzey Kutup Bölgesi'ni korumak için, bu bölgenin hiçbir ülkeye ait olmayan küresel bir koruma alanı oluşturulmasını ve bu bölgenin petrol aramalarına ve endüstriyel balıkçılığa kapalı olmasını talep ediyor. Aksi halde bu eşsiz canlıların nesli tükenecek.

14/07/2012

ARCTIC SUNRISE

Deniz Buzu Araştırması

John Fletcher, Cambridge Üniversitesi'nde kutup oşinografisi doktora öğrencisi. Bir 'topografik profil' elde etmek için lazer kullanarak buz ve kar yüzeyinin kristal yapısındaki düzensizlikleri ölçüyor. Bilim insanları buzda açtıkları bir delikten buzulun kalınlığını ölçmeye çalışıyor.

19/09/2009

© Nick Cobbing / Greenpeace

Kutuplarda Bir Gece

Sukapak Dağları, Kuzey Alaska'dan enfes bir manzara. Karla kaplı ağaçlar. Dünya liderleri New York'taki BM Genel Merkezi'nde her Eylül ayında bir araya geliyor. Orada, Kuzey Kutbu için yasal koruma öngören bir karar çıkması, bu güzelliğin korunması için hayati önemde...

01/12/2011

© Bernd Roemmelt / Greenpeace

© Nick Cobbing / Greenpeace

Kırık Deniz Buzu

Grönland'da 2009 yazında deniz buzu seviyesinde bugüne kadarki en düşük üçüncü rakamlar kayıt altına alındı. Buzların kaybı, kutup ayısı gibi canlılar üzerinde de önemli bir tehdit oluşturuyor.

14/09/2009

Kuzey Buz Denizi'ndeki Kutup Ayısı

Kuzey Buz Denizi'ndeki buzların yüzde 75'i son 30 yılda yok oldu. Greenpeace ekibi ve uzmanlar bu konudaki araştırmalarına devam ediyor. Son yıllarda artan derin deniz petrol arama faaliyetlerinin ve fosil yakıt tüketiminin İklim Değişikliği'ni ve buzulların erimesini hızlandırmasından endişe duyuluyor.

18/07/2012

© Greenpeace / Alex Yallop

HiPP

Yaşamdaki en değerli varlık için.

ORGANİK Sütlü/Meyveli Tahıl Bazlı Ek Gıdalar...

- ✓ Organik hammaddelerden üretilmiştir
- ✓ Süt proteini içerir
- ✓ İlave Şeker içermez
- ✓ Tam tahıl / tanecığı içerirler

"Hepimiz için, sağlıklı ve sıhhatli bir çevre önemli bir değerdir. Bu değer çocukların doğal gelişimi söz konusu ise daha da önem kazanır. Gelecek nesil adına verilebilecek en iyi hediye, sahip olduğumuz doğayı geleceğe taşımak için elimizden geleni yapmaktır."

Claus Hipp

Jeffrey Hollender: “Zihinsel Haritamızı Yenilemeliyiz”

“Gezegen için olan endişelerimi ekonomik eşitsizlik için olanlardan ayırmıyorum çünkü ikisi de aynı sistemin parçaları”. Böyle diyor, Seventh Generation isimli yeşil temizlik ve sağlık malzemeleri şirketinin kurucusu ve yazar Jeffrey Hollender. Bu ay EKOIQ Kitaplığı’ndan Sorumluluk Devrimi (Responsibility Revolution) kitabını yayınlayacağımız Hollender ile Anna Simpson’un, Forum for The Future’un Green Futures dergisinin Temmuz 2012 sayısında yaptığı söyleşiyi beğenerek okuyacağınızı umuyoruz.

 Anna SIMPSON

 Fırat DEMİR

Şirketler araştırma ve yeniliğe yatırımlar yaparak sürdürülebilir kalkınma çözümlerine yönelmeye başladılar. “Sorumluluk Devrimi” (The Responsibility Revolution) isimli altıncı kitabınızda bunun yeterli olmayacağını söylüyorsunuz. Neden?

Balık stoklarından su kıtlığına her alanda gezegenin sağlık durumuna bakarsanız yaptığımız olumlu değişimlerin, kaynakların tükenmesi konusunda bir fark yaratmadığını görürsünüz. Bu çalışmalar bize yalnızca zaman kazandırdı. Şimdi yapabileceğimiz iki şey var. Olumsuz sonuçlar için kendimizi hazırlayabiliriz. Ya da fikrimizi yenileme ve dirence çevirebiliriz. Daha az kötü şeyler yapmak yerine iyi şeyler yapmalıyız. Ancak önce, iyi şeyler yapmanın neler olduğunu anlamamız lazım. Maalesef, bizleri adil ticaret ve organik gibi kişisel özelliklere bakmaya yönlendirirken büyük resmi görmekten alıkoyan bir siteme sahibiz. Ve bizi daha büyük amaçlara nasıl ulaştıracağını sormadığı-

mız, yalnızca bir alandaki gelişmeyi teşvik eden sistemler geliştirdik. Etanol'e bakın mesela. Neyse ki Amerika Birleşik Devletleri'nde etanol için devlet desteğini bitiriyoruz ama biz olaya "Sebzedden ne yapsak iyidir" mantığıyla baktık. Etanolü üretmek için gereken enerjiye ya da fiyatlara bakmadık. Daha olumsuz sonuçları olan bir teknolojiyi teşvik etmeye giriştik. Hükümet düzenlemeleri daha geniş strateji ve vizyonlar yerine spesifik kaygı ve özellikler üzerine yoğunlaşıyor. Tabii ki tesirlere "Yaşam Döngüsü Analizi" gibi daha karmaşık şekillerde bakmak mümkün. Ancak bunlar tüketicinin nasıl düşündüğünü, işletmelerin nasıl işlediğini ya da hükümetlerin nasıl karar verdiklerini göstermiyor. Yeni bir iletişim kurmalıyız. Nasıl olumlu şeyler yapabileceğimizi sormalıyız.

İşletmelerin toplumlarımızı ve ekosistemlerimizi aktif olarak güçlendirdiği bir dünya fikri oldukça çekici görünüyor. Böyle çok örnek var mı?

Benim hep gösterdiğim örnek Cleveland, Ohio'daki **Evergreen Kooperatifleri**'dir. Bu, topluma refah kazandırmak isteyen -güneş enerjisi, kentsel gıda, çamaşır konuları üzerinde çalışan- kâr amacı gütmeyen bir şirketler grubu. Her şirketin sahibi kendi çalışanları. Böyle bir şirket yapısı, varlıkların yalnızca belli kişiler ve şirketlerde toplanmasını engelliyor. Çalışanlar yükselmeyi ya da ayrılmayı tercih edebiliyorlar ancak işi bıraktıklarında hisselerini yanlarında götürüyorlar. Bu grup 2010 yılında Cleveland Vakfı, şehir yönetimi ve kentsel gelişimle ilişkili hastane ve üniversite gibi kuruluşlar tarafından oluşturuldu. Bu tarz yerel kuruluşlar beni daha iyimser bir havaya sokuyor. Ve bu tarz kuruluşlar çalıştığımız toplumlarda ortaya çıktığında, yaptığınız herhangi bir hareketin olumlu

Hollender, Seventh Generation şirketindeki tüm çalışanlarına "Sistemler Düşüncesi" yaklaşımını öğrettiklerini söylüyor. Evergreen Kooperatifleri de yeni işletmelere önemli bir örnek...

ve olumsuz sonuçlarını fark etmeniz daha kolay oluyor!

Yani Evergreen Kooperatifleri yerel refahı artırarak iyi bir iş yapıyor. Ancak hangi noktaya kadar amaçlanan şey refah?

Büyüme önemli. Ancak bizler, ta-kıntılı ve zenginlik odaklı makineler hâline gelen toplumlarda yaşıyoruz. Servetin birkaç kişinin elinde bulunması toplumu kötü etkiliyor. Kişisel servet fikrinin ta kendisi- ortak servet fikrinden farklı olarak- sadece gezegen değil şirketler ve toplumsal doku için de tehlikeli. Gezegen için olan endişelerimi ekonomik eşitsizlik için olanlardan ayırmıyorum çünkü ikisi de aynı sistemin parçaları. Ancak ne yazık ki biz sorumluluğu parçalara ayırdık. Hayır kurumlarına çekler yazarak sorumluluklarımızı yerine getirdiğimizi düşündük.

Etkimizin geri kalanı bilincimizin ve bakış açımızın tamamen dışında. Bu hiç de holistik, bütüncül bir bakış açısı değil.

Öyleyse asıl istediğimiz şey, toplulukları destekleyecek zenginliğin olduğu sağlıklı sistemler. Bildiğiniz gibi, Forum for the Future, sizin sorunlarınıza dikkat çektiğiniz finans, gıda ve enerji gibi göbekten bağlı olduğumuz sistemler üzerine beraberce yeniden düşünmek için kuruluşları bir araya getiren bir organizasyon. Bu sistemleri anlamamız ne kadar önemli?

Sistemleri anlamamızın, eğitim müfredatımızın içsel bir parçası olması gerektiğini düşünüyorum. Farklı parçalar arasındaki bitmeyen bağlantıyı anladığımızda önerileri görmezden gelmek daha da zor bir hâle geliyor. Ve olayları eski hâliyle görmenin

gerçekleri çarpıtmak olduğunu hissedersiniz. Bu sistemleri çocuklara birinci sınıfta öğretmezseniz, onları yakaladığımız yerde öğretmeniz gerek -ki bu yer kesinlikle işyerleridir.

Yedinci Nesil'de (Hollender, kurucusu olduğu yeşil temizlik ve sağlık malzemeleri üreticisi Seventh Generation şirketinden bahsediyor) tüm çalışanlarımıza **Sistemler Düşüncesi**'ni öğretiyoruz; hem de iş dünyasının oldukça pragmatist amaçları doğrultusunda! Eğer çalışanlar işlerinin iş arkadaşlarınınkiyle nasıl ilişkili olduğunu anlamazsa, elinizde bütünün parçası olmakta zorlanan, farklı amaçlara sahip iki ayrı departman oluşur.

Ancak bazen kararlarınızı daha geniş bir çerçeveye oturtmak zor olabilir. Bir süpermarketin koridorlarında yürürken sepetime koyacağım her şeyin önceden sistematik bir değerlendirmesini yapmıyorum; bunu gerçekleştirmek son derece karışık olur. Ancak etkinizin %50-70'e ulaştığı önemli bazı alanların farkında olmanız gerektiğini söyleyebilirim: Sürdüğünüz araba ve beslenmeniz mesela. Manavda plastik mi yoksa kâğıt torba mı alacağınız gibi küçük kararlarla kendinizi çıldırtmamanız için stratejik olmalısınız.

Ancak "Sistemler Düşüncesi" birçok kimse için oldukça yeni ve biraz da belirsiz bir kavram. Öğrenmeye nereden başlanabilir?

Donella Meadows'un "Sistemlerle Düşünme" (Thinking in Systems) adlı harika bir kitabı var. Yeni başlayanlar için en iyi seçim muhtemelen bu kitap. Ancak benim için bir şey oldukça önemli, ki o da beraber çalışmak gereksinimi. Karşılaştığımız sorunları çözmek için uğraşan güçler (şirketler, STK'lar ve araştırmacılar) beraber çalışmak yerine

"Ben radikal şeffaflıktan yanayım. İlk kez karşılaştığımız sorunları anlamak konusunda eğer çok da istekli olmazsak şu anki problemleri çözmemiz mümkün olmaz"

birbirleriyle yarışıyorlar. İki milyon kâr amacı gütmeyen kuruluşun ilk hedefinin, bir problemi çözmek için 100. çözümü bulmaya çalışmak yerine birleşmek olduğunu düşünsenize. Bizi birleştiren şeyler ve hepimizi daha ileri götürecek hareketler üzerinde -bu bizim kişisel önceliklerimizle kısmen ters düşse de- daha fazla zaman harcamalıyız.

Amerika Birleşik Devletleri'ndeki politik kutuplaşmanın işbirliğine engel olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet. Birleşik Devletler'deki muhabbetimizin geldiği nokta son derece rahatsız edici ve üzücü. O kadar kutuplaştı ki ilerleme neredeyse imkânsız hâle geldi

çünkü bir orta yol bulamıyoruz. Sorunun önemli bir kısmı da, iş çevrelerinin politik alana para yatırmasına izin vermemizden kaynaklanıyor. Şirketler böyle yaptığında bireyleri seçme haklarından mâhkum etmiş oluyor: Eğer büyük şirketler astronomik çekler yazabiliyorlarsa, kişilerin seslerini duyurmaya çalışmalarında bir fayda yok.

Diğer bir problem ise şirketlerin maliyetlerini dışsallaştırmaları. Mesela General Electric'e bakın. GE ödediği vergileri azaltmak için hepsi "yasal" olan stratejiler benimsiyor. Bazıları bu kadar büyük bir şirketin eğitim ve sağlık sistemimize katkı yapmamasını ayıplayabilir. Bu sistematik bir problemle birleşen kültürel bir problem ve bana göre oldukça endişe verici. Birleşik Devletler'deki şirketlerin toplumla nasıl işbirliği yapabileceğini bulması lazım, ona karşı mücadele etmesi değil. Bazı Avrupalı şirketler (**Unilever, M&S, Novo Nordisk**), Forum for the Future sayesinde bu kavrayışa ulaştı. Ancak Forum'un, Amerikan şirketleriyle ilişkilerinin inşasında, çok daha büyük sorunlarla yüzyüze kalacağına hiç şüphe yok.

Bu kültürü, özellikle de paranın ortak sorumluluklardan muafiyet satın alabileceği fikrini değiştirmek zor olacaktır. Yaşananları doğru yola sokacak gelişmeler görüyor musunuz?

Ben radikal şeffaflıktan yanayım. İlk kez karşılaştığımız sorunları anlamak konusunda eğer çok da istekli olmazsak şu anki problemleri çözmemiz mümkün olmaz. İnsanlar hep başarılarından söz etmek ister, başarısızlıklarından değil. Bu iş dünyasının bir problemidir. Çoğu şirket iyi, kötü ve çirkinden konuşursa bu onları zor bir durumda bırakacak ki kimse bunlardan hoşlanmayacak. Ancak başarılarımızdan öğrendiğimiz kadar başarısızlıklarımızdan da öğreniriz. ○

DENEYİM

Kusursuz derecede çevre dostu bir ürüne sahip olmak ister misiniz? UPM kağıtları sürdürülebilirliğin her koşulunu yerine getiriyor. Geniş bir yelpazeye sahip olan FSC sertifikalı kağıtlarımız, atık kağıttan ve sürdürülebilir şekilde yönetilen ormanlardan sağlanan odun elyafından üretiliyor. UPM kağıtları düşük karbon salımı seviyesine, tamamen geri dönüştürülebilir niteliğe ve biyo-çözünürlük özelliklerine sahip.

UPM, sizin seçiminiz... www.upmpaper.com

GreenBiz'den Yeşil İş Durumu 2012 Raporu

“Enseyi Karartmaya Gerek Yok”

Andrew Winston “Yeşil Şenlik mi, Kıtık mı?” diye manşet atmış ama Kaliforniya merkezli GreenBiz kuruluşunun Yeşil İş'in Durumu 2012 Raporu'na göre belki ortada bir şenlik havası yok ama kıtık diye bir şey de söz konusu değil. Amerikan Yeşil İş dünyasında “Lüzumsuzsa Almayın” dan Paylaşım Ekonomisi'ne kadar her türlü parlak fikir uçuşuyor. Rapor'a göre, şirketler çevre hedeflerini aşıyor, ISO 14001'inse artık haber değeri bile yok. Yeşil İş'in Durumu EKOIQ'nun büyütecinin altında, huzurlarınızda...

 Balkan TALU

Son zamanlarda sürdürülebilirlik üzerine bir tarama yapanlar ufaktan karamsarlığa kapılabilirler. Zira, büyük şirketlerin yeşile yönelik heveslerinin tavsamaya başladığına dair muhtelif emareler var. Girişimci sermayedarların eli sıkışmaya başlamış durumda. Tüketiciler ise dünyayı korumak işlerinden ziyade işsiz kalmama ve evlerini kaybetmemekle daha çok ilgileniyorlar sanki. Bu durum bizim de gurularımızdan olan **Andrew**

Winston'un da kafasını karıştırmış ve *Harvard Business Review*'daki (HBR) blogunda “**Yeşil Şenlik mi, Kıtık mı?**” başlıklı bir makale kaleme almış. Winston'un bu makaleyi yazmasındaki temel etken ise ABD merkezli yeşil iş sitesi Greenbiz'in hazırladığı 2012 Raporu. Raporda ölçümlenen 20 şirketin 6'sının performansında düşüşler yaşanıyor. Önceden hızla yüzen şirketler şimdilerde sığ sularda boy veriyor veya daha önce yerinde sayarlarsa dibe

batmaya başlıyor.

Andrew Winston bu durumun sebebini sürdürülebilirlik konusundaki eforların hâlâ bireysel çabalarla veya büyük kurumlardaki bir veya iki ara departmanın çalışmalarıyla sınırlı kalmasına bağlıyor. Winston aynı zamanda şirketlerin sürdürülebilirliği hâlâ fiziki bir alan olarak algıladıklarını ve bunun bir hata olduğunu vurguluyor. Winston'a göre sürdürülebilirlik inovasyon ve kalite gibi niteliksel bir iş olmalı. Diğer bir

deyişle şirket yöneticilerinin “Sürdürülebilirlik nedir” yerine “Sürdürülebilirlik nasıl olur” sorusunu sormaları gerekiyor.

Finans Sorumluları Boyalı Kuş mu?

Amerika’da dibe dalmaya başlayan yeşil sektörlerin en göze çarpanlarından biri **güneş enerjisi yatırımcıları**. 2012 yılına gelindiğinde çok sayıda büyük güneş pili üreticisi kepenk kapatmak zorunda kalmış. Bu durumun en büyük sebeplerinden biri işgücünün, gelişmekte olan marketlere göre çok daha pahalı olması. Öte yandan burada hayra yarabileceğimiz bir veri, aynı zamanda uyarı da koyuyor ortaya: Güneş panelleri geçmiş yıllara göre epey ucuzlamış durumda.

Bu kadar karamsarlık yeter, şimdi de iyi haberlere geçelim. GreenBiz editörleri bizlere yaygın karamsar anlayışın yanlış olduğunu, enseyi karartmamamız gerektiğini söylüyor. İlk sevindirici (GreenBiz editörlerinin deyimleriyle sürpriz ve mucizevi) haber, çok sayıda şirketin ortaya koyduğu çevresel hedefleri tutturmak bir yana aşmış durumda olması. Editörlere göre çok sayıda şirketin yan çizmesine rağmen yeşil aktivistlerin yeşil ekonomi vurgusu devam ediyor. Yeşili ciddiye alan şirket sayısı da kademeli olarak artıyor. Üstelik bu şirketler sadece kendi faaliyetlerini sürdürülebilirliğe adapte etmiyorlar, tedarikçilerinin enselerinde de sürekli boza pişiriyorlar.

Şirketlerde sürdürülebilirlik konusunda sohbet edilebilecek en son insanlardan biri de mali yöneticilerdir. **Finans sorumluları (CFO)**, sürdürülebilirliğin sadece fazulü masraf kapısı olmadığına nasıl ikna edilir? Büyük şirketlerin ara departmanlarında görev yapan bahtsız çalışan veya yöneticilerin cevap bulması gereken ahret sorularından biri budur. Bu noktada GreenBiz yöneticileri yüreğimize

Bir şirket, “ürünümüzü almayın” der mi? Der, eğer Patagonia gibi, misyonunun başına sürdürülebilirliği koymuşsa... Greenbiz Raporu’nun Sürdürülebilir Tüketim Bölümü, bu ve benzeri örneklerle dolu.

su serpiyor ve CFO’ların sürdürülebilirlik konusunda daha müdahil olduklarının müjdesini veriyor. İlk olarak seragazi emisyonları, zehirli maddeler, tehlikeli bileşenler, temiz su kaynaklarına erişim gibi kelimeler artık nihayet maddi risk faktörü olarak kabul ediliyor. Son dönemde büyük finans şirketleri, CFO’ları mali raporlara gösterdikleri özeni sürdürülebilirlik raporlarına da göstermeleri konusunda teşvik etmeye ve yardımcı olmaya çalışıyorlar. **Ernst&Young, PricewaterCoopers** ve **KPMG** gibi kurumsal şirketler yeni geliştirilen bütünleşik raporlarla sürdürülebilirlik ölçümlemesi ve geleneksel mali raporlama modelini harmanlanıyor.

Bir Şirket, “Ürünümüzü Almayın” der mi?

Biz kendi ağızımızı sürdürülebilir tüketim lafına ne kadar alıştırsak alıştıralım bu tamlama ilk etapta kulağa epey bir tuhaf geliyor. Öte yandan piyasada bu kriterlere uygun binlerce ürün dolaşüyor ve bu seçeneklerin duyuru ve reklamlarının eninde sonunda yapılması gerekiyor. İyi ama, sürdürülebilirlik namına da olsa onu değil bunu tüketin demek ne kadar anlamlı acaba? Rapor’un **2012’nin En Başarılı Sürdürülebilir İş Eğilimleri** bölümündeki **Sürdürülebilir Tüketim** başlığı altında, bu soruya yönelik en yaratıcı cevaplardan birini ünlü outdoor giyim markalarından **Patagonia**’nın verdiği belirtiliyor. Patagonia, tam sayfa yayınladığı gazete ilanlarının üst başlığına **“Bu Ceketi Almayın”** yazmaya cesaret etmiş. Patagonia’nın amacı sadece yaratıcı bir provokasyon yapmak değil. Hatta şirket, müşterilerine de sorumluluk yükleyen bir sözleşme imzalatıyor. Markanın internet sitesinde bulunan sözleşmede şunlar yazıyor: “Patagonia, dayanıklı, tamir edilebilir ve geri dönüştürülebilir ürün seçenekleri sunmayı taahhüt eder. Ben de müşteri olarak sadece ihtiyacım olan ürünü alacağımı, ürünü yıprandığında bozulduğunda tamire getireceğimi, aldığım ürünü tekrar kullanacağımı ve paylaşacağımı taahhüt ederim.” Yine Sürdürülebilir Tüketim bölümünde, Puma’nın artık kompost edilebilir kıyafetler üretmeye, **Nike**’ın ise **Düşünülmüş Tasarım**

Yeşil İş İndeksi

İnişte

Yerinde Sayıyor

İşler İyi

İndikatör	Ölçülen	Bulunan	
Karbon Yoğunluğu	GSYH'de birim başı enerji kaynaklı karbon emisyonu	Karbon emisyonları karbon ekonomisinden daha hızlı büyüyor.	
Karbon Şeffaflığı	S&P 500 firmalarından Karbon Şeffaflık Projesi'ne (CDP) yanıt verenler	ABD'de CDP'ye yanıt veren şirketlerin sayısında azalma.	
Temiz Teknoloji	Temiz teknolojiye yatırım yapan girişim sermayeleri	Zayıf ekonomiler yüzünden darbe yemiş olan sektörde ufak da olsa bir kimıldama var.	
Temiz Enerji Patentleri	ABD Patent Ofisi tarafından dağıtılan patentler	İnovasyonlarda yaşanan sıçrama devam ediyor.	
Kurumsal Raporlama	S&P 500 listesindeki raporlama yapan şirketler	Yatırımcı ilgisi artıyor ama şeffaflıktaki büyüme zayıf.	
Çalışan Ulaşımı	Tek araçla gelenler, araç paylaşımı yapanlar ve toplu ulaşımı kullananlar	İnsanlar araç kullanımı alışkanlıklarını kırabilmiş değil.	
Çalışanın Uzaktan Erişimi	ABD'de tele iletişim yapan haneler sayılarında artış var.	Şirket desteğiyle dışarıdan çalışan eleman	
Enerji Verimliliği	GSYH'ye göre hane başı enerji kullanımı miktarı arttı.	Yatırımlar düştükçe boşa harcanan enerji	
Çevresel Finansal Etki	Çevresel hasar maliyetlerinin ekonomik çıktılara oranı	Şirketler ekolojik maliyetleri idare etmede giderek akıllanıyor.	
E-Atık	Toplanan cihaz oranı	Olumlu gelişme var ama açık alana bırakılan zehirli atık miktarı hâlâ çok fazla.	
Filo Etkisi	Araç başına yıllık tahmini seragazı salım miktarı	Emisyonlar yükseliyor ama filolar küçülüyor.	
Yeşil Bilişim	Energy Star ve EPEAT sertifikası almış ürünler	Şirketlerin yeşil sertifikasyon süreçlerine bağlılığı hâlâ devam ediyor.	
Yeşil Ofis Alanı	LEED sertifikalı ticari bina alanları	LEED kayıtlarındaki yavaşlama sorunlara yol açabilir.	
Yeşil Enerji Kullanımı	Genel enerji üretiminde yenilenebilir enerji yüzdeleri	Büyük patlama var ama genel oran hala yüzde 5'in altında.	
Organik Tarım	ABD'de organik gıda satış rakamları	Organik sektöründeki sınırlı büyüme devam ediyor.	
Ambalaj Yoğunluğu	GSYH'de birim başı kullanılan materyal	Ambalaj hafifletme duvara tosladı, süreç yavaşladı.	
Kâğıt Geridönüşümü	GSYH'de birim başı kâğıt kullanımı ve geridönüşümü	2004'ten beri kâğıt kullanımında ilk defa artış oldu.	
Zehirli Emisyonlar	GSYH'de birim başı tehlikeli madde emisyonu	Yıllardır pozitif bir düşme yaşanırken emisyon miktarında ani artışlar başladı.	
Üretimde Zehirli Atıklar	Canlı dokularda biriken zehirli 27 farklı kimyasalın emisyon miktarı	Yıllarca yaşanan küçük ama istikrarlı düşüşten sonra aniden yüzde 80 artış yaşandı.	
Şeffaflık	Şirketlerin çevreyle ilgili paylaştığı veriler	İfşaatlar sabit seyirde gidiyor. Radikal şeffaflık ise hâlâ hayal.	

Verimlilikte New York'tan İki Sürpriz Adım

New York Borsası ve Empire State Building

GreenBiz Yeşil İş'in Durumu 2012 Raporu'na göre, hiç uyumayan şehir New York da hızla yeşilleniyor. Şehrin tarihi binalarından New York Borsası Merkezi'nin yüzü de yeşile dönmeye başlayanlardan. **Serious Energy** şirketi tarafından tedarik edilen ekstra kalın camlarla (normal cam levhalardan 6 kat daha kalın) yapılan izolasyon sayesinde enerji tasarrufunda çok önemli kazanımlar elde edilmiş. 104 yıllık binanın ısınma performansı yüzde 60 artmış; binanın doğal gün ışığından faydalanabilirliği artırılmış. New York'ta yeşillenen tarihi binalardan biri de Empire State gökdeleni. **Empire State Building**'in yeşillendirilmesi çalışmalarına oldukça aşina olduğumuz bir isim olan Amory Lovins danışmanlık yapmış. New York Borsası'nda kullanılan aynı izolasyon camları Empire State'de de kullanılmış ve bu sayede yüzde 38,4'lük bir enerji tasarrufu sağlanmış. Enerji ihtiyacı akıllı sistemlerle sürekli izlenen binanın bu yeni düzenlemesiyle 15 yıl içinde karbon emisyonunda 105 bin tonluk (20 bin arabanın saldığı karbona eşit) düşüş sağlanabilecek. Empire State Building bu çalışmalarıyla, ABD Yeşil Binalar Konseyi tarafından verilen Leed Gold Sertifikası'nı da almayı başarmış.

GreenBiz'in raporunun Temiz Teknolojiler bölümünde, güneş ve rüzgâr gibi yenilenebilir enerji yatırımlarının nihayet güven bunalımını aştığı müjdesi veriliyor.

Konsepti altında minimum hammadde kullanan ürünler üretmeye başladığı anlatılıyor. Nike'ın kullandığı malzemeler demonte edilebiliyor, doğada çözülebiliyor veya geri dönüştürülebiliyor.

Rapor'a göre, **elektronik eşyalar da da kiralama yöntemi** giderek yaygınlaşmaya başlıyor. Sözelimi, ünlü elektronik perakende satış mağazalarından **Best Buy** bu konuda bir abonelik sistemi geliştirdi. Bu sistemle müşteriler önden cüzi bir depozito ödüyorlar. Eğer alıcı, ürünü iki seneden önce iade ediyorsa ürün bedelinin yarısına kadar bir meblağı geri alabiliyor. Bunun atık yönetimine nasıl bir katkısı olacağı bilinmiyor ama elektroniklerin artık bir mal olarak değil, hizmet olarak görülmeye başladığı da aşikâr.

Ağ Gözüne Takılanlar

Sürdürülebilir tüketim konusunda büyük markalar, kâr amacı gütmeyenler de dahil olmak üzere, küçük kuruluşları daha fazla alıcı gözle inceleseler çok iyi olacak gibi. Çünkü son yıllarda kendisi de bir müteşebbis olan yazar **Lisa Gansky**'nin **Ağ Gözü** (The Mesh) ismini verdiği şirketler giderek yaygınlık kazanıyor.

Gansky'nin 2010 yılında yazdığı **The Mesh** isimli kitabında gelecekte paylaşım ekonomisinin hüküm süreceğini, bizim bugünkü anlamdığımız anlamdaki sahipliğin sona ereceğini savunuyor. GreenBiz'in raporuna göre, bu ağ gözü ekonomisine adapte olan markalar çok daha az ürünle çok daha fazla para kazanabilirler.

GreenBiz'in raporunun Temiz Teknolojiler bölümünde, güneş ve rüzgâr gibi yenilenebilir enerji yatırımlarının nihayet güven bunalımını aştığı müjdesi veriliyor. Güneşte özellikle **Hindistan** büyük atılımlar yapıyor. Karbon meselelerinde en kızdığımız ülkelerden olan **Çin**'in bu konudaki atılımlarıyla temiz teknolojilerde **ABD** ve **Japonya**'yı sollamaya hazırlandığını artık sağır sultan biliyor. ISO14001 Çevre Sertifikası alan marka ve ürünlerse artık haber değeri bile taşıyor. Uzun lafın kisası GreenBiz editörlerinin tabiriyle sürdürülebilirlik ana sahnede yerini alıyor ama bu sefer uvertür değil assolist olarak. Biz de Andrew Winston'un ilk uyarısına dönüyoruz ve diyoruz ki bu işin nasılı konusunda artık daha ciddi ve daha hızlı kafa yormalyız. ○

Sallan Yuvarlan, Elektrik Kesilmesin

İnsanların, hayvanların gübrelerinden ya da evinin arkasından akan akarsudan kendi elektriklerini üretebildiği haberlerine daha önce rastlamışsınızdır. Daha önce rastlamadığımızsa bunların sokakta, parklarda cıvılcıvılcı oynayan çocuklar tarafından yapıldığı haberleridir. Hem de oyunlarının bir parçası olarak...

 Fırat DEMİR

Pixar'ın 2001 yılında çektiği **Sevimli Canavarlar (Monsters Inc.)** filmini hatırlıyor musunuz? 2001 yapımı bu animasyondaki canavarlar şirketi, kasten korkuttuğu çocukların çılgınlıklarından alternatif enerji üretiyor ve kullanıyordu. Filmin sonunda kahramanlarımız çarkı tersine çeviriyor ve enerjiyi, çocuk çılgınlıklarından değil kahkahalarından üretmenin bir yolunu buluyorlardı. Yıllar öncesinin kurmacası olan bu alternatif enerji fikrinin günümüzde de uygulandığını söylesek tepkiniz ne olurdu? Tabii daha şirin bir hâliyle!

“İnsana güç ve insandan güç” prensibini temel alan fütürist tasarımcılar çılgık atan çocuklar yerine parklarda sallanan, tırmanış yapan, kayan, hoplayıp zıplayan çocukların bu oyunlarından faydalanıp, onları kullanılabilir enerjiye çevirebilmek adına projeler geliştirmeye ve uygulamaya başladılar. İşte, çocuk oyunlarını alternatif enerjiye çeviren o uygulamalardan bazıları:

1-Doğal Enerji Parkı

Hyundai mühendisleri tarafından geliştirilen bu oyun parkı bildiklerimizden biraz farklı. Yapısında

bulunan kaydırak, tırmanma merdiveni ve pedallarla çocuklar için oldukça ideal bir oyun alanı olan bu rengârenk proje, aynı oyuncaklara bağlı düzeneklerin yardımıyla çocuklara bir direksiyonu ya da pedalı çevirerek nasıl ışık yakabildiklerini, tahterevallinin yukarı aşağı hareketiyle bir su çarkını nasıl dönebileceklerini göstererek onları sürdürülebilirlik hakkında bilinçlendiriyor. **Benjamin Franklin**'in yıldırımın elektrikten kaynaklandığını kanıtladığı ünlü deneyine gönderme olarak bir de uçurtma içeren, "Red Dot" tasarım yarışması birincisi bu yapının yaratıcıları **You Song Young, Jin Soo Yeon, Ahn Ho Sang** ve **Lee Sung Jae** imiş. "Doğal Enerji Parkı" ile ilgili daha fazla bilgi için <http://www.pgpedia.com/n/natural-energy-park> adresine uğrayabilirsiniz.

2- "Empower" Oyun Alanı

Sunduklarımız arasında hâlihazırda uygulanan tek proje olan Empower Playground, aynı ismi taşıyan **Gana** merkezli bir hayır kurumunun "idealist" bir projesi. Az gelişmiş ülkelerde, elektriğin hiç uğramadığı veya kısıtlı ulaştığı köylerde yaşayan çocuklara hava karardığında altın-

Elektriğin hiç uğramadığı veya kısıtlı ulaştığı köylerde yaşayan çocuklara hava karardığında altında ders çalışabilecekleri lambanın elektriğini bir oyun neşesinde üretme şansı veren "Empower Playground" uygulamasının pratik faydasının yanında eğitsel bir yanı da bulunuyor.

da ders çalışabilecekleri lambanın ve okullarda kullanılan aydınlatma sisteminin elektriğini bir oyun neşesinde üretme şansı veren bu uygulamanın pratik faydasının yanında eğitsel bir yanı da bulunuyor. Salmıcaklara, tahterevallilere yerleştirilen düzenekler sayesinde üretilen ve depolanan enerjiyi görüp ondan faydalanan çocuklar, enerjinin nasıl dönüştürülebildiğine tanık olarak sürdürülebilirlik fikriyle de belki de ilk kez tanışmış oluyorlar. Uygulamaya geçmiş bu projeye ilgili bilgiye ulaşmak için www.empowerplaygrounds.org internet sitesine girebilirsiniz.

3-Sallan Yuvarlan Zürafa

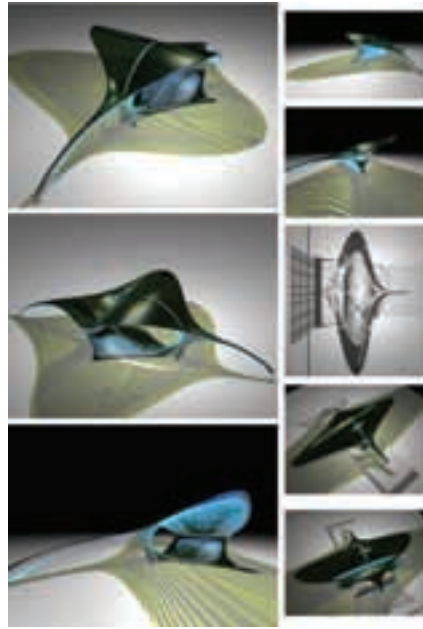
İnce uzun mimari yapısı dolayısıyla "Zürafa" ismi verilen bu yapı aslında **Chen Wei** ve **Lu Yanxin** tarafından tasarlanmış bir salmıcak. Salmıcığın ileri geri hareketinden oluşan kinetik enerjiyi tavanındaki LED lambaya yollayabilen bir düzeneğe ve aynı enerjiyi hava karardığında kullanmak üzere depolayabilen bataryalara ve alternatif güneş panellerine sahip olan bu proje dış görünüşüyle ve yeşil beyaz tasarımıyla adeta Hollywood filmlerinden fırlamış gibi. Uzaktan bakıldığında devasa bir sandalyeye de benzeyen bu tasarım gerçeğe dönüştürüldüğü takdirde geleceğin sokaklarını süs-

leyeğe benziyor. Zürafalara daha yakından bakmak için <http://www.yankodesign.com/2012/02/17/swing-along-green-power/> adresine başvurabilirsiniz.

4-“Kidetic”le 31,5 Watt
Andrew Simoeni, Joel Lim ve Funfere Koroye tarafından tasarlanan ve bilim ile zekâyı bir araya getiren bu oyun alanı çocuklara kendi enerji tüketimlerinin farkında olabilme ve geceleri kendi oyun alanlarını aydınlatabilme imkânı veriyor. Bir dinamoya bağlı salıncak, tahterevallı ve zıplama iplerinin olduğu bu oyun alanı çocukların harcadığı zaman ve enerjiye bağlı olarak saat başına 31,5 watta kadar enerji üretebiliyor. İsmi çocuk (kid) ve kinetik kelimelerinin birleşiminden alan bu parkta üretilen enerji proje uygulamaya geçtiği takdirde ışıklandırma gibi az enerji gerektiren diğer alanlarda da kullanılabilir. Fikrinin yanında tasarımı da fütürist olan bu oyun alanı geleceğin en eğlenceli sürdürülebilir uygulamalarından biri olacak gibi görünüyor. Topaç şeklindeki “kidetic”ler hakkında merak ettiğiniz her türlü

bilgiye <http://futuristicnews.com/kidetic-energy-interaction-fun-for-children/> adresinden kolayca ulaşabilirsiniz.

5-Zıpla, Zıpla, Zıpla

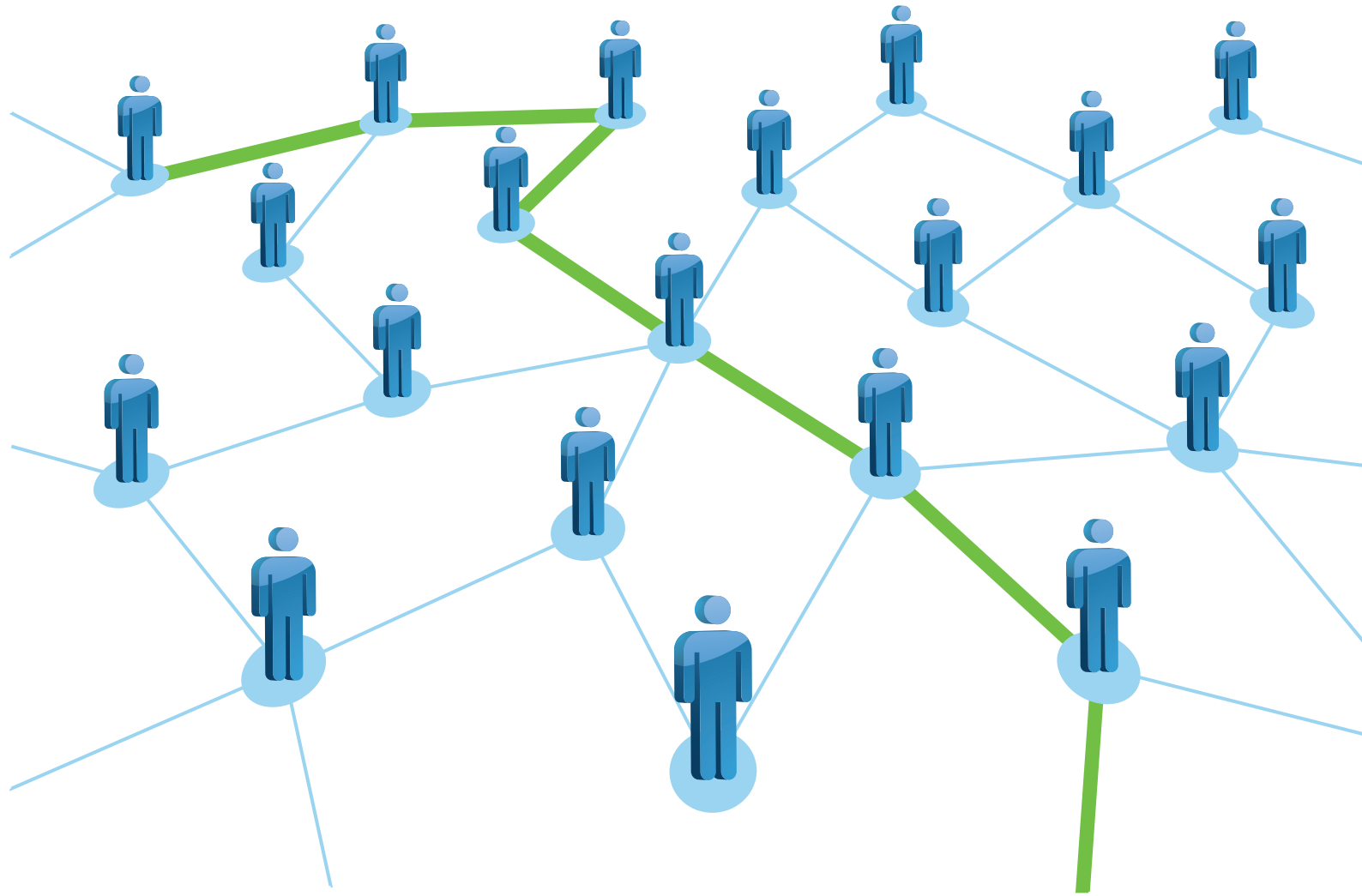
Belgrad’daki bir park için **Margot Krasojevic** tarafından tasarlanan kubbe şeklindeki bu oyun alanı, üzerinde yapılan hareketlerin zemininde bulunan basınca duyarlı elektrikli diskleri sallaması prensi-

Pixar’ın filmde sevimli canavarlar, çocuk kahkahalarından enerji üretmenin bir yolunu bulmuştu. Gerçek dünyada oyun alanlarından enerji üretmenin yöntemlerini ise eko tasarımcılar keşfediyor.

biyle enerji üretiyor. Üstünde koşuşturan çocukların hareket sıklığı ve sayısıyla doğru orantılı olarak ürettiği enerji ile aynı anda üzerinde yapılan hareketleri bir projektör gibi dışarıya yansıtabilen bu yapının, bir sahne görünümü ve donanımında olması dolayısıyla müzik grupları tarafından da kullanılabilirliği düşünülüyor.

Dış görünüşüyle bir pelerini de andıran bu yapı hakkında bilgi edinmek için <http://www.evolo.us/architecture/piezoelectric-playground-the-interactive-lumia-canopy-in-pioneers-park-belgrade/> sitesine başvurabilirsiniz. ○

A greener way to ship

Taşımanın yeşil yolu

TURKEY MAIN OFFICE

Basın Ekspres Yolu, Cemal Ulusoy Caddesi Enco 2 Plaza, No: 57 K:3 34197 Yenibosna-İSTANBUL

Tel: +90 212 444 22 88 - Fax: +90 212 438 58 30

E-mail: info@batulogistics.com Web: www.batulogistics.com

“Ekonomik Olmayan Sürdürülebilirlik Projesi Olmaz”

Değişimin hayatımızın her alanında yoğunlaştığı bir dönemdeyiz. İyi bir fikirle fark yaratmanın her geçen gün önem kazandığı bir dönemde, yöneticilerin yaratıcı fikirler üretip farklılaşmak için büyük çaba gösterdiğini görüyoruz. New Orleans merkezli NOVACES yönetim danışmanlık şirketinde İstanbul Temsilcisi ve Proje Yöneticisi olarak çalışan Evrim Veli AY, geçtiğimiz ay Cinius Yayınları'ndan çıkan 'Sürdürülebilir Tesis Yönetimi' kitabında bu farklılaşmanın ana hatlarını ortaya koyuyor. “Pek çok sürdürülebilirlik projesi, bırakın işletmelere ekonomik fayda sağlamayı, ek mali yükler getiriyor. Yani ilk amaçlarından biri olan ekonomik alanda fayda yaratamıyor” diyen Ay'ın “Kısıtlar Yönetimi” çerçevesinde önemli noktalara parmak basan makalesini okuyucularımızla paylaşıyoruz.

 Evrim Veli AY

Ülkemizde Tesis Yönetimi alanında kıran kırana bir mücadele ve yarış başladı. Çabuk büyümek isteyen şirketler, satın alma yoluyla şirket evliliklerini ve birleşmelerini tercih ediyorlar. Uzmanlaşmak, odaklanmak, fark yaratmak ve başarılı olmak isteyen diğer pek çok küçük ve orta ölçekli oyuncu da mali olarak kalıcı bir strateji oluşturmaya ve büyümeyi organik olarak sağlamaya çalışıyor. *Sürdürülebilir Tesis Yönetimi* kitabının asıl amacı da, farklılaşmak isteyen Tesis Yöneticilerine, sürdürülebilirlik konusunda el kitabı olarak yol göstermek olarak özetlenebilir. Özellikle Türkiye’de **Sürdürülebilirlik ve Kısıtlar Yönetimi** gibi iki önemli uygulamayı ve felsefeyi aynı kitapta bir araya getirmeyi başarmaya ve verilen örnekler sayesinde sistem seviyesinde süreç iyileştirme çalışmalarının bu sektörde de başarıyla uygulanabileceğini ispatlamaya çalıştık.

Bilgi toplumu ve küreselleşmenin getirdiği yüksek rekabet ortamında bazı belirgin temalar doğal olarak oluşuyor ancak henüz hayatlarımızda köklü bir değişim gerçekleşmiş değil. Yeni nesil, her istediğinde istediği kişiyle iletişim kurabiliyor, arkadaşlıklarını sanal bir liste üzerinden yönetiyor, istediğinde istediği bilgiye ulaşabiliyor, sanal ortamda cep telefonlarından ya da bilgisayardan alışveriş yapabiliyor, sunulan hizmetleri 7x24 temin edebiliyor, kullandıkça ödüyor,

Pek çok sürdürülebilirlik projesi, bırakın işletmelere ekonomik fayda sağlamayı, ek mali yükler getiriyor. Yani ilk amaçlarından biri olan ekonomik alanda fayda yaratamıyor.

bilgiyi ne zaman ihtiyaç duyarsa o zaman kullanıyor. Hızın ön plana çıktığı yaratıcı fikirler artık olağan sayılıyor. İşte, “Tesis Yönetimi” alanında bizler böylesi bir zihniyet devrimine karşı karşıyayız. Bu kapsamda, yöneticiler de yönetim ve organizasyon paradigmalarını dikkatle gözden geçirmeli ve bu değişimin gereklerini yerine getirebilmeliler.

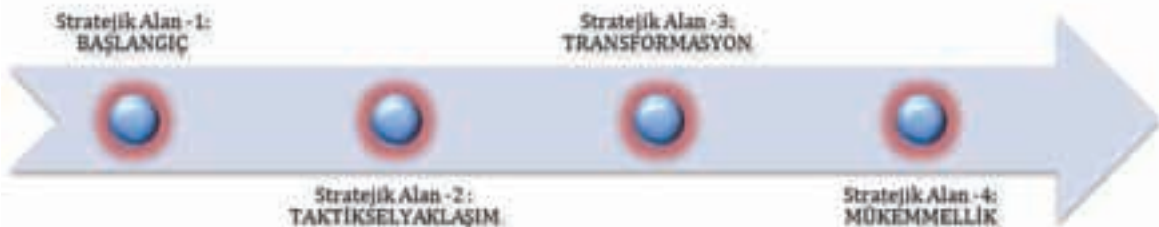
Ekonomik Fayda Olmazsa Bir İşe Yaramaz

Özellikle son yıllarda ülkemizde gerçekleşen hızlı nüfus artışı, bü-

yük şehirlere yönelmiş daha çarpıcı bir göçün varlığı, sanal ortamda sunulan hizmetlerin çeşitliliği, doğaya saygılı, çevreci ve yeşil bir hayat tarzının benimsenmesi ve bu sürecin sonucunda özgürlükçü siyasi dönüşümler ve değişimler vasıtasıyla pek çok alanda olumlu gelişmeler yaşandı ve yaşanmaya devam ediyor. Tesis yöneticilerinin de bu değişimlerden etkilenmemeleri sözkonusu olamaz.

Bu ortamda karşımıza çıkan en önemli trend, “Sürdürülebilirlik” kavramıyla özetlenebilir. İnsanlar satın aldıkları ürün ve hizmetleri, kalite, fiyat, hız, tasarım ve fonksiyon gibi parametrelerle kıyaslamamın yanı sıra, doğaya ne kadar saygılı olduğuyula da değerlendiriyor; çevre dostu bir ürün, eşitleri arasında, biraz daha pahalı olmasına rağmen ilgi görebiliyor. Bu trendin hızla yayılmaya başladığını; olumlu projelerin sayısı az da olsa, iyi neticeler alındığını biliyoruz. Ne var ki, “Sürdürülebilirlik” adı altında üstlenilen birçok proje de, **Kurumsal Sosyal Sorumluluk (KSS)** projesi olmanın ötesine geçemiyor. Ve bu görev birçok işletmede izole edilerek kurumsal iletişim birimleri tarafından üstlenilmiş durumda. Ancak sürdürülebilirliğin amacına ulaşabilmesi için, üç hedefine de odaklanması gerekiyor. Yani ekonomik, çevresel ve toplumsal hedeflerinin her birinde belirgin sonuçlar alınması elzem. Diğer bir gözlemimiz de KSS projeleri adı altında üstlenilen projelerin

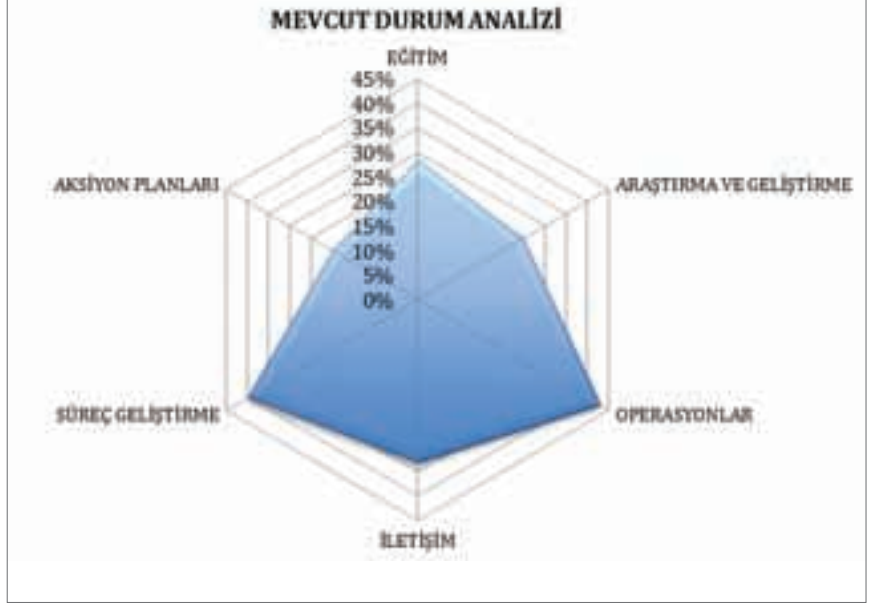
Şekil-1: Stratejik Planlama Modeli

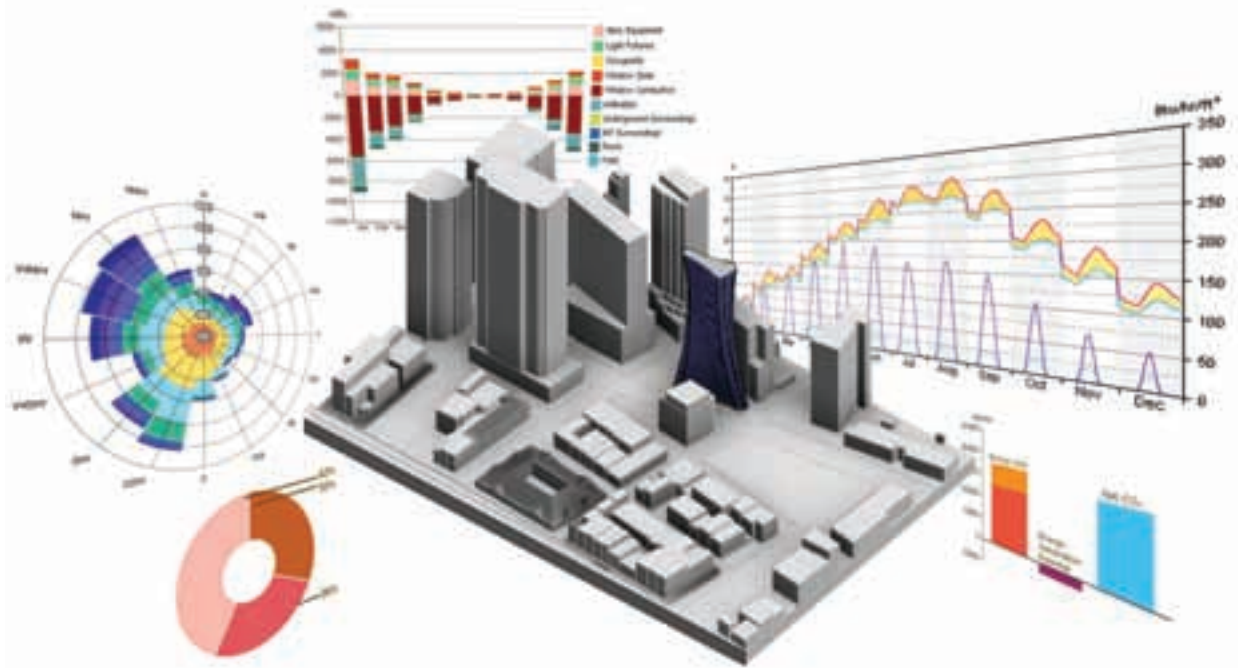
niteliği, etki ağı, stratejik odağı ve seçimiyle ilgili. Pek çok sürdürülebilirlik projesi, bırakın işletmelere ekonomik fayda sağlamayı, ek mali yükler getiriyor. Yani ilk amaçlarından biri olan ekonomik alanda fayda yaratamıyor. Bunun başlıca sebebi de, İngilizce'de tanımlandığı haliyle **triple-bottom-line** (üçlü kâr hanesi) kavramının uygulamacılar tarafından anlaşılabilmesi. Bunun doğal sonucu olarak da projeler doğru seçilemiyor. Tabii diğer bir sebep de stratejik bir yol haritasının eksikliği. Kitabımda bu amaçla hazırlanmış olan **Sürdürülebilir Tesis Yönetim Anketi (STYA) ve Stratejik Planlama Modeli**'ne de yer verdim.

Üçlü kâr hanesinden belki de en önemlisi, ön şart olarak kabul görmesi gereken ilk adımı, projenin işletmeye ekonomik katkısının olup olmadığıdır. Bu sorgulama önemlidir. Son iki şart (çevresel ve toplumsal fayda) sağlanıyor olsa dahi, eğer ilk şart yerine getirilememişse, sürdürülebilirlik girişimi, şirketin mali bütünlüğünü olumsuz yönde etkileyecektir. Bu üç fayda arasın-

Şekil-2: Sürdürülebilir Tesis Yönetim Anketi (STYA) © Mevcut Durum Analizi

Üçlü kâr hanesinden belki de en önemlisi, ön şart olarak kabul görmesi gereken ilk adımı, projenin işletmeye ekonomik katkısının olup olmadığıdır. Son iki şart (çevresel ve toplumsal fayda) sağlanıyor olsa dahi, eğer ilk şart yerine getirilememişse, sürdürülebilirlik girişimi, şirketin mali bütünlüğünü olumsuz yönde etkileyecektir.

da yaşanan potansiyel bir çatışma, projenin doğru seçilemediğinin en belirgin göstergesidir. Oysaki üçlü kâr hanesiyle sağlanması gereken koşul, **kazan-kazan** durumudur. Günümüzde kazan-kazan durumunun oluşturulmadığı birçok örnekle sık sık karşılaşırız.

Bu nedenle, sürdürülebilirlik hızla gelişen bir konsept olmasına rağmen, hâlâ birçok şirket, uygulamada ölçülü bir yaklaşım benimseyemiyor. Bu yaşanan darboğazın aşılmasına katkı sunacak bir çözüm olarak kitapta “Sürdürülebilir Tesis Yöneticileri”ni, proje ve iş süreçlerinde sistem seviyesinde performans iyileştirmesi yapabilmelerini sağlayan ve proje seçimlerini kolaylaştıran önemli bir araçla tanıştırıyoruz: **‘Kısıtlar Yönetimi’**.

Kısıtlar ve Fırsatlar

Özellikle ABD’de bu gibi uygulamalar hızla kabul görüp yaygınlaşmalarına rağmen, sistem seviyesinde performans iyileştirmesi uygulamalarına ülkemizde henüz rastlanmıyor. Sistem seviyesinde elde edilen iyileştirmeler, büyük ölçekli çabaların neticesinde değil, küçük ve iyi odaklanmış, sürekli süreç iyileştirme programlarıyla elde edilir. Sistemli düşünmeden hareket ettiğimizde bazı kısa süreli lokal iyileştirmeler sağlansa da, uzun süreli sürdürülebilir iyileştirmeler sağlamak oldukça zordur. İşte bu noktada yardımımıza sistemsel bir bakış açısı sunan “Kısıtlar Yönetimi” yetişmektedir. Sürdürülebilirlik felsefesini tamamlayıcı özellikler taşıyan bir yaklaşım olan Kısıtlar Yönetimi Teorisi, **Eliyahu M. Goldratt** ve arkadaşları tarafından geliştirildi. Herhangi bir sistemin performansının artırılması aşamasında, sistemin performansını en çok engelleyen kısıdın bulunması, yönetilmesi ve ortadan kaldırılması konusunda oluşturulmuş disiplinleri içeren bir teoridir.

Sürdürülebilirlik felsefesini tamamlayıcı özellikler taşıyan bir yaklaşım olan “Kısıtlar Yönetimi Teorisi”, Eliyahu M. Goldratt ve arkadaşları tarafından geliştirildi ve “Amaç” kitabında okuyucuya aktarıldı.

Pek çok endüstride başarıyla uygulanmış olan “Kısıtlar Yönetimi”nin en çok bilinen iki çözümüne kitabımda geniş olarak yer verdim. En çok uygulama şansı bulmuş olan bu çözümlerden ilki **Dinamik Envanter Yönetimi** (*Dynamic Inventory Management*), ikincisi de **Kritik Zincir Proje Yönetimi**’dir (*Critical Chain Project Management*). Her iki uygulamanın da “Sürdürülebilir Tesis Yöneticileri” tarafından kolayca adapte edilebileceğini bildiğim için paylaşmanın önemli olacağını düşündüm.

Kısıtlar Yönetimi, bir **zincirin en zayıf halkası** kadar güçlü olabileceğini, zincirin halkalarını tek tek güçlendirmeye çalışmak yerine, aralarındaki en zayıf ilişkilere ve bağlantılara odaklanmayı en akılcı çözüm olarak görür. “Kritik Zincir Proje Yönetimi” de benzer şekilde,

herhangi bir projede sadece kritik zincire odaklanması gerektiğini öngörür. “Kritik Hat” üzerinde eğer çoklu görev (multitasking) yapılmıyorsa bu hataya kısaca **Kritik Zincir** denir.

Tesis yöneticilerinden önümüzdeki dönemde sürdürülebilirlik konusunda, yaratıcı projeler geliştirmeleri bekleneceği çok açık. Sürdürülebilirlik üzerine araştırma ve geliştirme faaliyetleri gerçekleştiren, doğal kaynakların daha verimli kullanımını ön plana çıkaran, çevreci yönetim araçlarını benimseyen, karbondioksit salınımlarını azaltmak üzere tedbirler alan, enerji tasarrufunu stratejik bir amaç olarak belirleyen, atık dönüşümünü çevreye saygılı bir şekilde gerçekleştiren, inşaat malzemelerini doğaya saygılı ürünlerden sağlamaya özen gösteren, temizlik malzemelerinin seçiminde hassas davranan, alternatif enerji yöntemleriyle elektriğini üretmeye çalışan ve bu bilincin oluşması için gereken bütün tedbir ve sorumlulukları alan tesis yönetim şirketlerini tercih edeceklerdir. Artan talep ve beklentiler doğrultusunda, insanların sürdürülebilirlik konusunda bilimsel yaklaşımlar geliştiren, araştırma faaliyetlerinde bulunan, bilgi üretip yayan şirketlerle duygusal olarak iletişim kurmaları da kolaylaşacaktır.

Tesis yönetimi işiyle ciddiyle uğraşan profesyoneller, görev aldıkları organizasyonları sürdürülebilirlik felsefesini için ideal bir laboratuvar olarak düşünmelidirler. Sürdürülebilirlik, yönetim kadrosunun her kademesinde benimsenmelidir. Ancak bütün iş süreçlerini ve projelerini bu kavram doğrultusunda yeniden gözden geçiren ve günün sonunda her çalışanın karbondioksit salımının azaltılması yönündeki katkılarının net bir şekilde belirlenebildiği şirketler bu yaşam felsefesini kusursuz bir şekilde hayata geçirebilecekler. ○

Haklı mısınız?

İş Dünyasında İnsan Hakları Kapasite Geliştirme Programı

İş Dünyasında İnsan Hakları Eğitimleri

13-14 Ekim 2012 / 24-25 Kasım 2012

Minerva Han, Karaköy

Uygulama Rehberliği

İyi Uygulama Konferansı ve Raporu

Programa katılmak için son başvuru tarihi: 1 Ekim 2012

Ayrıntılı bilgi ve başvuru için: www.haklimisiniz.org

Ekoloji ve Müzik Festivalleri

Binlerce gencin müziğin çağrısına uyup bir araya geldiği, sosyalleştiği ve eğlendiği müzik festivallerinin geride bıraktığı çöp yığınları sık sık gündeme geliyor ama organizasyonların neden olduğu karbon emisyonları daha yeni yeni konuşulmaya başlandı. Oysa her şey farklı bir şekilde kurgulanabilir ve müzik festivalleri, ekolojik bilincin yükseltildiği alanlar haline de gelebilir. İnanmıyorsanız, Danimarka, Kopenhag'da düzenlenen Roskilde Festivali'ne bir göz atmanızda fayda var...

 Engin KABAN

Müzik festivali denince aklınıza ilk ne geliyor? Geniş kitlelerle müziğini paylaşan önemli gruplar mı? Yoksa öğrenciler için bir yaz tatili eğlencesi mi? Ya da siyah t-shirtlerinin içinde uzun saçlarını sallayarak kendinden geçmiş gençler mi? Veya çimlerin üzerinde uzanmış biralarını yudumlayarak keyif yapan sevgililer? Bu ve daha nice benzer tanımlama doğru olabilir pekâlâ...

Dünyada müzik festivallerinin yaklaşık 40 yıllık bir geçmişi var. Özellikle 70'li yılların başlarında belirlemeye başlayan bu akım çeşitli ülkelerde zamanla ilgi gördü. Çoğunluğunu gençlerin oluşturduğu topluluklar, sevdikleri birçok grubu bir arada izleyebildiği, kamp yaparak kalabalık halde birkaç gün güzel vakit geçirebildiği, her anlamda insanların kendilerini ifade etme şansını bulabildiği bu ortamları çok sevdi. Türkiye'de ise festival kültürü yaklaşık 10 yıl öncesine dayanıyor; ancak birçok yeniliği sonradan

ama yakından takip edip akabinde oldukça büyüklerini gerçekleştirme konusunda önemli yol kat edilmiş durumda.

Bazı müzik festivalleri sadece müzik odaklı düzenleniyor. Diğer bir deyişle organizasyonun kaliteli müziği kaliteli bir şekilde sunmaktan öte bir vizyonu bulunmuyor. Festivale gelenlerin de beklentileri bundan daha fazla olmuyor. Ancak bazı müzik festivalleri var ki en az müzik grupları kadar ideolojileri ile de ön plana çıkmayı başarıyor ve daha çok bu şekilde anılıyorlar. Bu ideolojiler savaş karşıtlığından tutun, herhangi bir siyasi propagandaya kadar birçok şekil alabiliyor. Bizim konumuz ise müzik festivallerinde ekolojinin yeri.

Bir Öncü: BarışaRock

Ekoloji ve çevre bilincinin özellikle son yıllarda başta Batılı ülkeler olmak üzere dünyada ve yavaş yavaş da olsa ülkemizde de gelişmesiyle birlikte kavramlar her yerde karşımıza çıkmaya başladı. Genç kitle-

1971 yılından bu yana süregelen Roskilde Festivali Kuzey Avrupa'nın en büyük kültür ve müzik festivali. Danimarka'nın başkenti Kopenhag'a yakın küçük bir kasabada gerçekleştirilen bu festivalin çıkış noktasında yeşil hareket büyük önem taşıyor.

lerin de ilgisinin artmasına paralel olarak müziğin etkin bir iletişim dili olarak kullanılabildiği festivaller, bu bilincin yayılması ve gelişmesine önemli bir ortam hazırlayan bir konum aldı. Bu tür festivallere konunun gerçekten meraklıları temel olarak bu amaçla giderken, diğer yandan aslında sadece 'müzik' için giden kesimlere de bilinç aşılanmasına ortam sağlanmış oldu.

Ülkemizden örnek vermek gerekirse 2003-2008 yılları arasında her sene gerçekleştirilen '**BarışaRock**' festivali, dünyamızı etkileyen birçok olumsuz duruma karşı alternatif ve tepkili duruşuyla büyük ses getirmişti. İstanbul'da binlerce insanın katılımıyla gerçekleştirilen festival,

müziğin yanı sıra gün içinde gerçekleşen birçok atölye çalışmaları, söyleşiler ve gösterilerle çizgisini korumuştur. Ekolojiyle alakalı birçok kurum ve kuruluş da bu festival bünyesinde yer almış, kendi bilgi ve birikimlerini katılımcılarla paylaşmıştı. Oluşan bu açık ve dinamik bilgi paylaşım platformu sayesinde birtakım bilgilerin sadece tek yönlü olarak empoze edilmesine değil, tartışma ortamı sayesinde fikir alışverişine imkân sağlandı.

2007 yılı itibarıyla her yıl tekrarlanan ve bu yıl altıncı kez organize edilecek olan **Rock-A** da yine BarışaRock ile paralellik gösteren '**Egeli**' bir festival. İzmir çevresindeki çeşitli yerlerde düzenlenen bu

festival de çevre dostu olarak tasarlanıyor. Katılımcıların festival girişinde, üzerine limon sıkılmış roka ile karşılandığı ortam, gençler arası diyalogun gelişmesi ve çevre bilincinin oturması için önemli bir imkân sağlıyor. Ücretsiz gerçekleşen bu festival, başta üniversite öğrencileri olmak üzere genç ve kendini genç hissedenden herkesin hem müzik dinleyebildiği hem türlü paylaşımlar yapabildiği bir ortam sunuyor.

Geçtiğimiz aylarda İstanbul'da düzenlenen **EcoFest**, Türkiye'nin ilk uluslararası ekolojik festivali olmasıyla öne çıktı. Tüm enstrümanları meyve ve sebzelerden oluşan Avusturyalı '**Organik Orkestra**' grubu başta olmak üzere çeşitli grupların

sahne aldığı festival katılımcılara müziğin yanında gün içinde kurulan standlar sayesinde ekolojik bir ortam da yarattı. Doğal yollarla üretilmiş çeşitli sanatsal ürünlerin sergilendiği, bisiklet kullanımının teşvik edildiği, mini bir organik pazarın kurulduğu festival, ilk senesinde çok geniş kitlelerle buluşamamış olsa da geleceğe dair umut vaat etmesi ve ilk adım olması yönünden büyük bir önem taşıyor.

130 Bin Katılımcı, 290 Ton Atık

Açılışı 'EcologicalUtopia' olan Ecotopia festivali, yıllardan beri her yaz Avrupa'nın farklı bir ülkesinde organize ediliyor. Her ne kadar bir müzik festivali olmasa da, ekolojik kavramların derinlemesine tartışıldığı, tüm Avrupa'dan aktivistlerin yoğun katılım gösterdiği önemli bir etkinlik. Yer seçiminde, tepki verilmesi gereken güncel olaylar belirleyici oluyor. 2008 yazında Sinop'ta düzenlenen kampta, bölgede kurulması planlanan nükleer santrallara karşı tepki gösterildi. Yerel halkın bilinçlendirilmesi odaklı etkinliklerle birlikte, ses getiren eylemler gerçekleşti. Geleneksel olarak, toplamda üç hafta süren kamp boyunca herkesin ortak katılımıyla bir nevi komün hayat düzenleniyor. Bölgeye ve doğaya verilen zararın kesinlikle minimum seviyede tutulduğu ve hatta geliştirici birtakım çalışmaların yapıldığı kamp süresince organik olmayan şampuan, sabun gibi ürünlerin kullanımı yasak. Ayrıca birlikte pişirilen yemekler vejetaryen ya da vegan. Katılımcıların kendi içinden gelen müzisyenlerin amatör ruhlu performansları sayesinde mütevazı ve eğlenceli akşamlar geçiriliyor.

1971 yılından bu yana süregelen Roskilde Festivali, Kuzey Avrupa'nın en büyük kültür ve müzik festivali. Danimarka'nın başkenti Kopenhag'a yakın Roskilde isimli

Festival bünyesindeki ekolojik etkinliklere bir örnek olarak, belli noktalara konulan bisiklet istasyonlarında, insanlar pedal çevirerek üretilen enerjiyle en azından kendi elektronik aletlerini şarj edebiliyorlar.

küçük bir kasabada gerçekleşen bu festivale bu yıl katılanların sayısı 130 bin olarak açıklandı. İskandinav yoğunluklu katılımcı profilinin içerisinde ayrıca dünyanın dört yınından insan görmek mümkün. Festivalin çıkış noktasında yeşil hareket büyük önem taşıyor. Yıllardan beri bu çizgiyi korumaya çalışan

festivalde çevre bilincine dikkat çeken ve bizzat hayata geçiren birçok uygulama görmek mümkün. En basitinden tüm çöplerin geri dönüşümü için ciddi bir organizasyon var. Karton, bira kutusu, pil toplayan görevli ve gönüllüler yerinde ayrıştırma ile geri dönüşüme ciddi fayda sağlıyor. 130 bin kişinin 9 gün bo-

www.yesilmarkalar.com
açıldı!

**Tüketiciyim ama
gezegenimi
tüketmiyorum.**

**Türkiye'nin
yeşil ürün ve
hizmetleri
burada buluşuyor!**

yesilmarkalar.com

info@yesilmarkalar.com

**Satın aldığımız ürün,
hizmetlerin sertifika ve
etiketlerini biliyor muyuz?**

**Enerjiyi yönetiyor muyuz?
Seçimlerimiz enerji tasarruflu mu?**

**Çocuklarımızın geleceğini
düşünüyor muyuz?**

**Satın aldığımız ürün ve
hizmetler çevre dostu mu?**

**Geleceğimiz için
bilinçli tüketici olalım...**

yunca kamp yaptığı, diğer bir deyişle yaşadığı bu devasa alandan festival boyunca çıkan çöpün toplam ağırlığı 290 ton olarak bildiriliyor.

Roskilde festivali, her ne kadar giriş ücretleri yüksek olsa ve büyük paraların döndüğü bir etkinlik olarak gözükse de aslında organizasyonun özünde kâr amacı gütmeme algısı var. Festival, başladığı yıllardan bugüne yaklaşık 23 milyon Euro'luk bir bütçeyi birçok kuruma aktardı. Uluslararası Af Örgütü, vahşi yaşamı koruma fonları, Irak yardım kuruluşları bunların sadece birkaçı. Bunun yanında, Danimarkalı evsiz insanlara yardım yapıyor. Kullanılabilir durumda olan ve bağışlanan çadır, uyku tulumu, mat ve yiyecek gibi malzemeler ihtiyaç sahiplerine aktarılıyor. Ekolojik konulara duyarlılığı, insan hakları konusundaki çalışmaları ve kültürel alanlardaki çalışmalarıyla festival, katılımcılara ve çevreye karşı belli bir çizgiyi koruyor. Hoşgörü ve açık fikirlilik yaratma bilinci, festivalin sosyal hedeflerinin başında geliyor. Lokal ve küresel olarak bizi çevreleyen topluma karşı sosyal sorumluluk bilinci oluşturma da yine hedefler arasında. Festival'in gerçekleşmesi için yapılması gereken birçok iş gönüllüler tarafından yapılıyor. Böylelikle insanlara, festivale bir katkı sağlayarak bir parçası olma ve ücretsiz giriş imkânı sunulmuş oluyor. Bu yıl Temmuz ayında gerçekleşen Festival'de yedi ayrı sahnede 200 kadar sanatçı sahne aldı.

Festival bünyesindeki ekolojik etkinliklere bir örnek olarak, belli noktalara konulan bisiklet istasyonlarında insanlar pedal çevirerek üretilen enerjiyle en azından kendi elektronik aletlerini şarj edebiliyorlar. Binlerce insanın zaten kendi bisikletleriyle geldiği bir festivalde aslında bu çok da değişik bir şey sayılmaz belki de. Diğer yandan festivalin tarihi gelişimine göz atarsak bazı konularda eskiden yeniye olum-

Türkiye'de de kimi müzik festivalleri çevre, barış ve insan hakları konusunda önemli girişimlerde bulundular. BarışaRock ve RockA, bu tür organizasyonların en önemlileri olarak sayılabilir.

suz bir değişim olduğu gözleniyor. Roskilde Festivali'ne yıllar önce katılanlar o yıllarda ortalığın çok daha temiz tutulduğunu, insanların daha hassas olduğunu söylüyorlar. Bu da bir yandan bilinçlenen, diğer yandan ise duyarsızlaşan gençliğin karışık davranışlarının bir yansıması. Bu durum o kadar belirginleşmiş ki **silent&clean (sessiz ve temiz)** adı altında bir kamp tanımlama ihtiyacı bile doğmuş. Bu kampta gürültü yapmak ve ortalığı kirletmek kesin bir şekilde yasaklanmış durumda. Daha temiz bir ortam isteyenler burayı tercih ediyor.

Festivalin net bir şekilde tanımlanmış bir çevre politikası var. Buna göre:

- Kaynakların kullanımı mümkün olduğunca azaltılmalı.
- Teknik ve finansal olarak mümkün olduğu ve herhangi bir sağlık

tehdidi oluşturmadıkları sürece çevre dostu ürünler kullanılmalı.

- Festival, maksimum seviyede atık geriçevrimini hedeflemeli.
- Güvenliğe ve ziyaretçilerin ve gönüllülerin sağlık durumlarına aşırı özen gösterilmeli.

Bu maddelerden de görüldüğü üzere büyük çaplı bir müzik festivalini hayata geçirmek kolay değil. Hele hele tüm organizasyonu ekolojik eksenden yürütmek hiç kolay değil. Ancak şunu unutmamak lazım ki küçük hareketler büyük sonuçlar doğurur. Daha büyük hareketler ise çok daha büyük sonuçlar doğurur. Müzik festivalleri ya da herhangi bir kanalla, öyle veya böyle yayılmakta olan ekoloji bilinci, en başta insanların kişisel hayatlarında, sonraki aşamada ise yakın ve uzak çevrelerinde derinden derinden de olsa etkisini gösterecektir. ○

YEŞİL İŞ® 2012

GREEN BUSINESS

swissôtel THE Bosphorus İstanbul / TÜRKİYE

SÜRDÜRÜLEBİLİR İŞ
SUSTAINABLE BUSINESS
18-19 EKİM

4. YIL

Sürdürülebilir gelecek için "Sürdürülebilir İş" buluşması...

Dünyayı Değiştirmek İsteyen
Bir Sürdürülebilirlik Lideri

Jo CONFINO
Başkan ve Genel Yayın Yönetmeni
GUARDIAN Sustainable Business
Yönetici Editör
Guardian

"Jo CONFINO Raporajları"
Yeşil İş - Green Business 2012'de...

Ernst LIGTERINGEN
CEO
SRI Global Reporting
Initiative

İş Dünyası İçin Sürdürülebilirlik
Yol Haritası: Sefial Raporlama

Terry A. HEARN
Global Director
WSP Environment &
Energy

Sürdürülebilirlik İş Dünyasında
Geleceğin Anahtarları mı?

Jeremy LEGGETT
Kurucu ve Başkan
Solarcentury,
SolarAid

Güneş Devrimi Yaklaşıyor
On Sıralarda Yerinizi Alın

Anne MC IVOR
Kurucu
Cleantech Investor

Cleantech Yatırım Fırsatları
(Temiz Teknoloji Yatırım Fırsatları)

Jill DUGGAN
Politikalar Direktörü
Deosan Power
Systems

Karbon Yönetimi ve
Karbon Borsasına Doğru

Sean KIDNEY
Başkan
Climate Bonds
Initiative

İklim Ekonomisi Finansmanı için
Türkiye Tahvilleri Nasıl Kullanabiliriz?

Julia HAILES
Sürdürülebilirlik
Danışmanı Yazar

Sürdürülebilir Yaşam ve Tüketim

Çözüm Ortakları

Shutterstock.com

Diğer Çözüm Ortakları İçin

www.yesil2012.com www.greenbusinessturkey.com
info@surdurulebilirlikakademisi.com

Yeşil Yakalılar ve Siyaset

Şimdiye kadar ekonomik krizin de etkisiyle yaratılan yeşil işler ile istihdama nasıl katkı sağlanabileceği konuşuldu. Pek öngörülme-yen ama önümüzdeki yıllarda ortaya çıkacak bir konu da yeşil yakalılarının siyaset dünyasında oynayacağı rol.

 Barış Gencer BAYKAN

Mavi yakalılar, beyaz yakalılar, gri yakalılar, mor yakalılar, yeşil yakalılar... Yakaların rengi, ekonominin yapısı değiştikçe farklılaşıyor. Son dönemde ilgi, yeşil yakalılara doğru kaymış vaziyette. Ekonomik ve ekolojik krizi birlikte yaşadığımız bu dönemde, çevre korumanın ve gelişmiş çevre politikalarının ekonomiye ve özellikle istihdama olumsuz etkileri olacağı düşüncesi etkisini yitirmeye başlıyor ve yeşil işler ortaya çıkıyor. **UNEP/ILO/UTEC** tarafından

2008'de hazırlanan "*Green Jobs: Towards Sustainable Work in a Low-Carbon World*" raporunda "**yeşil işler**" imalat, tarım, hizmet ve Ar-Ge sektörlerinde insanlığın karşı karşıya olduğu çevresel tehditleri gidermeyi amaçlayan işleri tanımlamak için kullanılıyor. Yeşil yakalılarının yoğun olduğu sektörler arasında öncelikle yenilenebilir enerji (rüzgâr, güneş, jeotermal, biyogaz), enerji verimliliği, organik tarım ve yalıtım sektörlerini sayabiliriz. Çevre mühendisleri, çevre danışmanları, ekolojik mimarlar, çevre avukatları, çevre eğitmenleri, çevre koruma ve ekoteknoloji alanında çalışanlar bu kategoriye giriyor. Somut olarak rüzgâr tribünlerini ve güneş panellerini projelendirenler, üretkenler ve yerleştirenler; binaların yalıtımını yapanlar; ekolojik ürün üreticileri yeşil yakalı kabul ediliyor. Türkiye'de, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan 8 bin beşyüze yakın yeşil yakalı da dahil edildiğinde yaklaşık 50 bin yeşil yakalının çalıştığını söyleyebiliriz.

Şimdiye kadar dünyada ve Türkiye’de, yeşil işler ve yeşil yakalılar, ekonomideki mevcut ve olası yerleri üzerinden tartışıldı. Peki, yeşil ekonomi büyüdükçe yeşil siyaset alanı da büyümü mü? Yeşil yakalılar arttıkça yeşil siyasetçiler de artar mı? Enerji, gıda, atık, iklim değişikliği alanlarında daha sürdürülebilir toplumlar için çalışanlar, bu alanların önemi arttıkça siyaset mekanizmalarında yukarı doğru çıkabilirler mi?

Yeşil Politikacılar Göreve

1970’lerde Avrupa’da ve ABD’de modern çevre hareketinin doğmasından, sonra yeşil partilerin kurulduğunu ve bu partilerin 1980’lerden itibaren yerel düzeyden başlayarak ulusal hükümetlerde ve Avrupa Parlamentosu’nda yer aldıklarını görüyoruz. Yeşil politikacıların çoğunluğunun çevre hareketinin kadroları arasından çıktığını da biliyoruz. Nükleer karşıtı, feminist ve anti-militarist hareketlerden gelen aktivistler de yeşil ve sosyal demokrat partilerde politika yapmaya başladılar. Günümüzde yeşil politikacılar havuzuna bir katkının da yeşil işlerde çalışan yeşil yakalılardan gelebileceğini söyleyebiliriz.

Türkiye’de yeşil hareket, 1980’lerin sonundan itibaren gelişmesine rağmen siyaset sahnesinde özellikle siyasi parti boyutunda çok etkili olmadı. İlk Yeşiller Partisi’nin 1988-1994 arasındaki etkinliği, 80 sonrası sanayileşmenin ve kentleşmenin artırdığı çevre sorunlarına karşı gelişen tepkisel hareket üzerinden şekillendi. Yeşil politikacılar, çevre hareketlerinin yanısıra, 80’lerin sol/sosyalist yapılarından da geldiler fakat bir kuşak olarak olgunlaşma ve yerel yönetimlerde ve Meclis’te yer alma fırsatını bulamadılar. Bunun değişip değişmeyeceği, Türkiye’de ki siyasetin yapısına, Siyasi Partiler Kanunu’na ve tabii yeşil politikacıların siyasi becerilerine bağlı.

Ancak toplumda yeşil yakalıların sa-

Cumhuriyet Halk Partisi’nin Şafak Pavey’i “Doğa Hakları ve Sosyal Politikalar”dan sorumlu Genel Başkan Yardımcısı olarak ataması, siyasetin yeşile kayıtsız kalamadığının önemli bir göstergesi olarak görülebilir.

yısı arttıkça çevreye önem atfeden partilerin de oy tabanlarının gelişeceğini söyleyebiliriz. Avrupa’da birçok yeşil partinin son yıllardaki seçim kampanyalarında yeşil işlere ağırlık vermeleri ve yaratacakları yeşil işlerin rakamlarını telaffuz etmeleri aslında kendi seçmen ve kadro tabanlarını geliştirmesi açısından ele alınabilir. Yeşil yakalıların elbette bir blok halinde bir partiyi destekleyeceklerini söyleyemeyiz.

Mavi yakalıların tümünün işçi sınıfının çıkarlarını savunan siyasi parti veya sendikalarda siyaset yapmaması veya onlara oy vermemesini örnek gösterebiliriz. Bugünün yeşil yakalıların bir kısmı, aslında öncesinin mavi ve beyaz yakalıları. Yeşil

yakalıların kendilerini bir kategori olarak çıkarlarını savunmaları ve toplumun dönüşmesinde siyasi bir rol alıp almayacakları da tartışma konusu.

Türkiye’nin kalkınma ideolojisinin oluşturulmasında ve uygulanmasında en büyük rolü mühendisler oynadı. Sağ gelenekten gelen siyasi parti liderlerinin ve kadrolarının büyük ölçüde mühendislerden oluşması kaçınılmazdı. 1950’lerden günümüze gelen kalkınma hamleleri, büyük barajlar, toplu inşaatlar, dev enerji şebekeleri devirlerini yavaş yavaş tamamlayacak. Kalkınma ideolojisinin ötesine geçecek, sürdürülebilir, yerel ve yeşil bir toplumun temelleri bugünden atılacaksa yeşil yakalıların ekonomide ve siyasetteki rolünü incelemek olası bir dönüşümü anlamak için gerekli olacak. **Yeşiller Partisi** ve **Eşitlik ve Demokrasi Partisi**’nin birleşmesi yeşil yakalılar için bir çekim gücü yaratabilir. **CHP**’nin de **“Doğa Hakları ve Sosyal Politikalar”**dan sorumlu bir Genel Başkan Yardımcılığı pozisyonu yaratması yeşil siyasete duyarsız kalmayacağının bir işareti olarak görülebilir. ○

Bir Yeşil Amerikan Rüyası

5 bin dolarlık borçla kurulan küçücük bir firmanın büyüyüp milyonlarca dolarlık bir ciroya ulaşması bazılarında sıradan bir “Amerikan Rüyası” anlatısı gibi gelebilir. Ama iş Tom’s of Maine olunca işler değişiyor çünkü bu başarının ardında “beyaz gömlekli, ray-ban gözlüklü Yuppie”ler değil doğaya ve insana saygılı Hippie’ler var. Hikâyenin ucu ise 1968’e kadar gidiyor.

Silikon Vadisi kültürünün ve internetin yükseldiği 1990’ların sonunda ortaya “yeni ve eski ekonomi” adı altında iki yeni kavram çıkmıştı. Bazıları bu durumun, ekonomik sistemde köklü bir değişikliğe neden olacağını savunurken diğer taraftakiler, “ekonominin eskisi yenisi olmaz, bu bir sabun köpüğüdür” yorumunu yapmaktaydı. İkinci saftakiler 2000’lerin başındaki “dot.com krizi” ile bir “Prius Zaferi” kazandı. Sonuçta internet, ekonomiyi eski ve yeni olarak ikiye ayıramadı ama bir ekonomi olarak varlığını sürdürmeyi başardığı gibi eski ekonominin tüm iş yapma biçimlerini ele geçirdi ve değiştirdi.

Şimdi aynı hikâyenin bir benzerini “Yeşil Ekonomi” alanında yaşıyoruz. “Sürdürülebilirlik”, inovasyonun bile pabucunu dama atacak şekilde günümüzün en

moda kelimesi. Bu kavram, bir ekosistemin, şirketin, toplumun ana kaynaklarını “sürdürülebilir” şekilde kullanmasını ve organize etmesini özetliyor. Ve bu kavram çerçevesinde onlarca yeni şirket ve girişim hayata geçiriliyor. Çünkü finansal sistemin hâlâ etkileri süren kriz sonrası fonladığı yegâne iş alanlarından biri ‘yeşil enerji ve yeşil teknoloji’ olacak. Şirketler hem iş süreçlerini iyileştirmek için hem de sosyal sorumluluk anlamında bu alana ciddi yatırımlar yapacak. Toplum küresel iklim değişikliği ve kuraklık hakkında bilgilendirmek için yoğun bir bilgi bombardımanı başlayacak. Şirketler, hem yeni çevreci ürünlerini hem de yaptıkları sosyal sorumluluk faaliyetinin farkındalığını artırmak için reklam bütçelerinde önemli bir alanı “Yeşil Ekonomi”ye ayıracak. Bu değişim aslında çoktan başladı.

Beş Bin Dolar Borçla Kuruldu

Biz de size bu sayımızda 1968 yılında ABD’de Tom ve Kate Chappell’in hayatlarını basitleştirmek için doğal, katkısız ve işlenmemiş ürün arayışlarının sonuçsuz kalmasının ardından kendi kurdukları bir şirketi anlatacağız. Tom ve Kate’in çocukları için bulamadıkları doğal ürünleri kendileri üretmek amacıyla, arkadaşlarından aldıkları beş bin dolar borçla kurdukları şirket, daha sonra bir dünya devi haline geldi ve 2006 yılında Colgate-Palmolive tarafından 100 milyon dolara satın alındı. İşte 5 bin dolar borçla kurulup, 35 yıl sonra 100 milyon dolara satılan Tom’s of Maine’in çarpıcı hikâyesi...

1968 yılında Tom’un bir sigorta şirketinde çalıştığı Philadelphia’dan ayrılarak, Kennebunk/Maine’e yerleşen Kate ve Tom Chappell, kendileri ve çocukları için doğal, katkısız ve işleminden geçmemiş ürünler bulamayınca 1970 yılında bu ürünleri kendileri üretmeye ve satmaya karar verir. Arkadaşlarından aldıkları beş bin dolar borçla ve ürettikleri ürünlerin çevreye zarar vermemesi misyonuyla işe başlarlar. Bu küçük başlangıçtan sonra Tom’s of Maine insanlara ve doğaya saygılı bir şirket olarak günden güne büyümeye başlar. Yıllar içinde ürün portföyleri fosfat içermeyen çamaşır deterjanından, ilk doğal diş macunu (1975) ve deodorant (1976) gibi kişisel bakım ürünlerine kadar genişler.

Tom’s of Maine’in yakaladığı başarının sırrını şirketin kurucu ortakları Tom ve Kate Chappell şu cümlelerle özetliyor: “İlk başladığımız zaman doğal ürünler ve sürdürülebilir şirketlerin bir arada olması düşüncesi bazılarında çılgınca gelmişti. Fakat ilerleyen yıllarda daha çok kişi, şirketlerin topluma olumlu etkilerini sürdürürken çevreye en az zararı vermesi fikrini destekledi. Birlikte bir değişim yaratmaya başladık”.

Bugün Tom’s of Maine’in 90 çeşit beden ve ağız sağlığı ürünü, dünyanın çeşitli yerlerindeki 40 bin perakendecide satılıyor. Ürün portföyleri ise hayvansal hammadde içermeyen sabundan diş macununa ve deodorantlara kadar uzanıyor.

Ancak bu öncü firmanın sürdürülebilirlik çalışmaları, ürünlerinde kullandığı madde-

1968 yılında Tom’un bir sigorta şirketinde çalıştığı Philadelphia’dan ayrılarak, Kennebunk/Maine’e yerleşen Kate ve Tom Chappell, kendileri ve çocukları için doğal, katkısız ve işleminden geçmemiş ürünler bulamayınca 1970 yılında bu ürünleri kendileri üretmeye ve satmaya karar verir.

Tom ve Kate'in Yeni Macerası: Ramblers Way Farm

Tom's of Maine ile inanılmaz bir tecrübe kazanan Tom ve Kate'in yeni macerası ise **Ramblers Way Farm**. Çevreye dost bir şirketi yönetmekten gelen yaklaşık 40 yıllık bir tecrübeyle, bir işletmenin müşterilerine, çalışanlarına, topluma ve dünyaya nasıl olumlu bir etki yapabileceği hakkında çok şey öğrendiklerini söyleyen Tom ve Kate, Ramblers Way'in, yünü, çok kaliteli ve ciltle uyumlu bir kumaş formuna sokmak düşüncesiyle, her yaştan insanı mutlu edebilmek için kurulduğunu anlatıyor. Yeni şirketlerinde çevresel sorumluluğu ve müşteri memnuniyeti yüksek, yün iplikle dokunmuş, çok kaliteli giysiler üretiyorlar. Amerika'nın zengin tekstil geçmişine saygılı olduklarını söyleyen kahramanlarımız, yerli yün sanayine yeni bir heyecan getiren, ülke çapında çiftçilerle ve üreticilerle işbirliği yapan bir şirket kurduklarını da vurguluyorlar. Chappell ailesinin yeni nesil üyeleri ve ABD çapında onlar gibi düşünen partnerlerinin de bu yolculuğa katıldığını söylüyorlar. Yakın bir zamanda Ramblers Way'in de dünya devi bir tekstil şirketi tarafından 100 milyonlarca dolara satın alındığını duyarsanız sakın şaşırmayın.

lerle de sınırlı değil. Doğaya dikkat çekmek adına "Akarsu Hikâyeleri" (River Stories) isimli, doğa koruma ve farkındalığı artırma amaçlı bir sosyal paylaşım platformu oluşturan kuruluş, paketleme aşamasından pazarlamaya kadar her alanda çevreyle barışık ürünler kullanmaya özen gösteriyor. 2006'dan beri üretim alanlarında tüketilen enerjinin tümünü rüzgâr enerjisinden karşılayan şirket, doğaya salmaktan kurtardığı 680 bin kg karbonla da yetinmeyip kolilerini yeniden kullanıyor ve dış macunu ambalajı, koli ve kâğıt gibi kullanılmış malzemelerini de geri dönüştürüyor.

Başa Çıkamıyorsan Satın Al

"Başa çıkamıyorsan satın al" bugün dünyada birçok uluslararası şirketin kullandığı bir yöntem. Yeni marka ve ürün geliştirmek, pek çok şirket için maliyet-etkin bir çözüm olmayabiliyor. Eğer amaç yeni oluşan (ve büyüyen) bir pazara en hızlı ve

Ünlü Amerikalı şarkıcı Sherly Crow da, Tom's of Maine'in gönüllü yüzlerinden biri olarak, şirketin çevre dostu çalışmalarına destek veriyor.

etkin biçimde girmekse, yepyeni bir zorlu marka ya da kaliteli ürün geliştirmek yerine, şirketlerin satın alınacak stratejik hedeflerin peşine düştüğünü görebilirsiniz. Büyümekte olan etik paketli tüketici ürünleri alanındaki şirket evliliklerinde, yakın zamanda yaşanan artış da dikkat çekiyor. Dünyanın en büyük tüketici ürünleri markalarının bazıları, daha küçük fakat toplumsal açıdan daha yapıcı olan markaları satın alarak, gerek finansal, gerekse toplumsal kazanç sağlıyor. Colgate-Palmolive'in, Tom's of Maine'i satın alışı bu duruma en iyi örneklerden biri. Bu ortaklıklar her iki tarafa da kâr sağlamanın yanı sıra, daha büyük olan ana firmadaki belirgin eksikliği giderdi: Sorumluluk. Tom ve Kate, şirketlerinin 2006'da Colgate-Palmolive'in bir parçası olduğunu ancak işlerine olan basit ve doğrudan yaklaşımlarının hiç değişmediğini belirtiyor ve ekliyorlar: "Müşterilerimizin ürünlerinde ne istediklerini (ya da istemediklerini) dinleriz, nasıl yapılabileceğini araştırırız ve onlara etkili, doğal ve sürdürülebilir çözümler sunarız". ○

Yazıyla: İnsan hakları,
kadın hakları, çocuk hakları,
hayvan hakları, toprak ananın
hakları, dinleyici desteğine
dayalı bağımsız yayıncılık,
fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür
yayıncılık, dünyada demokrasi,
adalet ve haysiyet ayaklanmaları,
herkesin herşeyi özgürce tartıştığı
bir şölen sofrası, yeraltından
ve yerüstünden not(a)lar,
kâinatın tüm sesleri ...

Rakamla: 94.9

Olimpiyatın En Güçlü Halkası Artık Yeşil

Olimpiyat oyunlarında artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak. Bugüne kadar düzenlenen en yeşil olimpiyat olmayı başaran Londra 2012, vazgeçmediği vizyonu, hem şirketlere hem de bundan sonraki olimpiyatlara, adeta sürdürülebilirlik dersi verdi...

 Tahir GÜRLER

Londra 2012 Olimpiyatları, koca bir ayın gibi, milyarlarca insanı dört yıl sonra yeniden ekran başına kilitledi. Londra'daki olimpiyat oyunları, bizde daha çok ithal sporcularımız, başarısızlık hikâyelerimiz ya da 1500 metre kadınlar finalinde iki atletimizin ilk ikiye girmesiyle hafızalarda kalacak gibi.

Rekorlar, madalyalar derken, dünya bu oyunları başka bir özelliğiyle de tanıdı. 2012 oyunları, bugüne kadar düzenlenen en büyük yeşil ve sürdürülebilir spor organizasyonu olma

özelliğini kazandı desek abartmış olmayız. Bugüne kadar düzenlenen olimpiyat oyunlarının ardından, geriye terk edilmiş tesisler ve kentsel alanlar kalırken, Londra'da farklı bir manzara ortaya çıktı. Oyunlar için inşa edilen binalar, parklar, salonlar ve doğal alanlar, olimpiyatların ardından da Londra'nın önemli mekânları olmaya devam edecek.

Geridönüşüm Şampiyonu

Hazırlık çalışmalarına EKOIQ'nun Mart ayında yer verdiğimiz

Londra Olimpiyatları, adaylık sürecinden itibaren, kendisini sürdürülebilirlik üzerinden tanıttı.

Londra'daki Olimpiyat Komitesi, sürdürülebilirliği hazırlık aşamasından itibaren gözetmeye çalıştı. Olimpiyatlar için kentte yeniden tesisleşmeye gidilmemesine dikkat edildi ve sadece kalıcı yapılar inşa edildi. İklim değişikliğinin gözetilmesi, biyolojik çeşitliliğin korunması, sıfır atık politikası, yenilenebilir enerjiyi mümkün olduğunca fazla kullanmak oyun-

ların en önemli hedefleriydi. Üstelik binlerce gönüllü de bu sürece katıldı. Peki, sona eren oyunlar, başlangıçtaki hedeflerine ne kadar ulaşabildi?

Oyunlar sonrasındaki ortak kanat, Londra'nın bu büyük sınavdan yüzünün akiyla çıktığı yönünde. İşte bu yöndeki en kapsamlı değerlendirmelerden biri de İngiliz **The Telegraph** gazetesinden geldi. Gazete farklı başlıklar altında, amaçlananlarla hayata geçirilebilenleri derecelendirdi.

The Telegraph gazetesi **geridönüşüm** konusundaki başarısıyla oyunların altın madalyayı hak ettiği görüşünde. Çünkü sıfır atık politikası doğrultusunda inşaatlar sırasında ortaya çıkan atığın yüzde 98'e yakını geri dönüştürüldü. Oyunlar, geridönüşümü daha da artırmak için neler yapılabileceğini

göstermesi açısından da öğretici oldu.

Örneğin Olimpiyat Komitesi, oyunlardaki atıklar için Olimpiyat Parkı'nda renkli bir kodlama sistemi uyguladı. Bu renkler ve ikonlar geri dönüşümü olan malzemeleri ve dönüştürülemeyenleri temsil etti. Söz konusu kodlama yöntemi bütün yiyecek ve içeceklerde kullanıldı. Ayrıca organizasyon boyunca bütün restoranlar "Gıda

Vizyonu" adlı bir belge imzalayarak, yiyeceklerde kullanılacak malzemeleri yerel kaynaklardan temin edeceklerini taahhüt ettiler.

Son birkaç oyundur tartışma konusu olan sponsor firma seçimi, 2012 olimpiyatlarında yine gündemdedi. Özellikle **petrol, nükleer enerji**, ya da meşrubat şirketlerinin sponsorluğu, oyunların ruhuna aykırı oldukları gerekçesiyle yine eleştirili

Olimpiyat Komitesi, oyunlardaki atıklar için Olimpiyat Parkı'nda renkli bir kodlama sistemi uyguladı. Bu renkler ve ikonlar geri dönüşümü olan malzemeleri ve dönüştürülemeyenleri temsil etti.

Bu Binalar Yaşıyor

Londra 2012 Olimpiyatları için inşa edilen tesisler, spor tarihinin en yeşil yapıları arasına girmeyi çoktan hak etti. İşte onlardan bazıları...

Olimpiyat Stadı: Minimum Çelik Kullanıldı

80 bin kapasiteli stadyum, benzerlerinden farklı olarak geri dönüşümlü granit, beton ve diğer benzer özellikteki malzemeler kullanılarak inşa edildi. Yapıda minimum çelik kullanılarak karbon ayakizi de düşük bir seviyede tutuldu. Stadin sabit olan 25 bin kişilik alt sıraları Londra'da gelecekte yapılacak organizasyonlar için, 55 bin kişiden fazla kapasiteli üst kısmıysa oyunlardan sonra sökülebilecek tarzda tasarlandı. Yine stadin dış cephesinde yeni çelik malzeme yerine, özellikle eski ve işe yaramayan gaz boruları kullanıldı. Stadin çatısında kullanılan çeliğin üçte ikisi de geri dönüşebilir özelliğe sahip.

Veledrom: Doğal Işık Kullanıyor

Londra oyunlarının en sembolik ve sürdürülebilir yapılarından biri de bisiklet yarışlarına ev sahipliği yapan Veledrom oldu. 6 bin kişi kapasiteli salonda, doğal havalandırma sistemi kullanıldı. Yapı ayrıca doğal ışığı alma özelliğine de sahip. Benzer salonlara göre enerjisi

yüzde 30 daha verimli kullanıyor. Çatısındaki yağmur suyunu filtreleyen bir sistemle taze su tüketimi de yüzde 70 oranında düşüyor.

Basketbol Arena: Tamamen Demonte

Geçen yıl tamamlanan Basketbol Arena, olimpiyatların en büyük geçici yapısı. Arena tamamen sökülüp başka bir ülke ya da kentte tekrar monte edilip kullanılabilir şekilde tasarlanmıştır. Hatta 2016 Rio Olimpiyatları'na satılması bile gündemde. Hafif tasarımı ve 12 bin seyirci kapasitesiyle Basketbol Arena, olimpiyatlarda sürdürülebilirliğin en güzel örneklerinden biri.

Su Sporları Merkezi: İç Mekânı Geri Dönüştürülecek

Dalga şeklindeki çatısıyla dikkat çeken salon, Olimpiyat Stadı'nın ardından oyunların en büyük ikinci yapısı. Salonun dış cephesi prefabrik beton bloklarla kaplı. İç mekân ise oyunlardan sonra geri dönüştürülecek, plastik içermeyen PVC sargılarından oluşuyor.

Gümüş Kutu: Yerel Etkinliklerde Kullanılacak

Olimpiyatların en ilginç ve sürdürülebilir yapılarından biri. Hentbol için tasarlanan salonun tavanındaki aydınlatma boruları, elektrik kullanımında yüzde 40 tasarruf sağlıyor. 7 bin kapasiteli salon, oyunlardan sonra da daha küçük çaplı sportif ve yerel etkinliklerde kullanılacak.

Kraliyet Topçu Kışalari: Atış Alanları Çoktan Söküldü

Kışla, oyunlar boyunca atış sporlarına ev sahipliği yaptı. Kışlaya yerleştirilen geçici bölümlerin hepsi geri dönüştürülebilir malzemeden yapıldı. Atış alanları, başka yerlerde kullanmak amacıyla oyunlardan sonra söküldü.

Enerji Merkezi: LEGO Gibi...

Olimpiyat oyunlarının belki en çirkin ama en önemli yapısı hiç şüphesiz enerji merkeziydi. Isıtma, soğutma ve Olimpiyat alanının aydınlatması için inşa edilen enerji merkezine, dev bir LEGO gibi yeni birimler eklenebiliyor. Gaz ve biyokütle ısıtıcıları talaş kullanarak ısı üretiyor. Pompa istasyonu da atık suyu geri dönüştürerek, Olimpiyat Parkı'nın sulanması ve tuvalet ihtiyacı için gerekli suyu karşılıyor.

aldı. Birçok şirket zaten hem çevreye verdikleri zarar, hem de insan haklarına aykırı davrandıkları gerekçesiyle bu konuda mimli. Ancak olimpiyat oyunları, şirketlerin yeşil politikalara yöneldiklerini göstermeleri için de yeni bir fırsat kapısı oldu. Londra'daki oyunlarda sponsor firmaların daha çok sürdürülebilirlik temalı afişler kullanmaları dikkat çekti.

Oyunlar vesilesiyle **Londra'nın ulaşımında** da ciddi düzenlemelere gidildi. The Telegraph'a göre, bisiklet kullanımında yaşanan problemler dışında ulaşımda sorun yaşanmadı. Örneğin sürdürülebilirlik amacı doğrultusunda, Olimpiyat Parkı'nın etrafına çok ilginç bir yaya yolu inşa edildi. Yolu üzerinde yürüyenerin adımlarından çıkan **kinetik enerji**, sonradan kullanılmak üzere biriktirildi. Hatta oyunlar boyunca yoğun bir şekilde kullanılan yolda, 10 bin cep telefonunu bir saat şarj edecek kadar enerji biriktiği açıklandı. Söz konusu enerji, bundan sonra da, yürüyüş yolunu, geceleri tam güç sekiz saat boyunca, gündüzleri de yarım güçle aydınlatmak için kullanılacak.

Londra'ya Kalan Büyük Miras

Olimpiyatlar ayrıca, Londra'ya miras kalacak en güzel alanlardan birini yarattı. 617 dönümlük bir arazide kurulan **Olimpiyat Parkı**, Avrupa'daki en büyük kent sel parklardan biri haline geldi. Parkın inşası sırasında bölgenin biyoçeşitliliği korundu ve üstüne bir de 110 dönümlük yeni bir vahşi hayat ortamı oluştu. Parkta, kuşların, kelebeklerin ve hatta yarasaların çoğalmaları sağlandı ve bölgeye farklı türlerden binlerce çiçek ekildi.

Olimpiyatlarda ortak hayal kırıklığı ise **yenilenebilir enerji** kullanımında yaşandı. Enerjisinin yüzde 20'sini yerel ve yenilenebilir kay-

Olimpiyatlarda kimi rüzgarla yarıştı, madalyaları topladı; kimi hayal kırıklığıyla umutlarını dört yıl sonraya erteledi. Ama gerçek kazanan, olimpiyat ruhu, insanlık ve gezegen oldu. Çıtanın bir daha aşağı inmesi mümkün görünmüyor...

naklardan sağlamayı hedefleyen oyunlar, bunun ancak küçük bir kısmını gerçekleştirebildi. Oyunlar için yapılan rüzgâr tribünü pek bir işe yaramazken, biyoyakıt ya da güneş enerjisinin yeterince kullanılmadığı da genel kanı.

Organizasyon boyunca kanalizasyon suları da Thames Nehri'nde geri dönüştürülerek sulamada ve tuvaletlerde kullanıldı. Ayrıca bazı binalarda yağmur suyu toplandı ve yeşil çatılar oluşturuldu. Bütün bunların yanında içme suyunun genelde problem olması ise ortak tepkilerden biriydi.

Olimpiyatların yaşattığı sportif heyecan için artık dört yıl daha beklemek zorundayız. Sıradaki **Rio 2016 Olimpiyatları**'nın sürdürülebilirlik anlamında Londra'daki organizasyonun başarısını yakalayıp yakalayamayacağını bilmiyoruz. Ama sürdürülebilirlik vizyonunun, olimpiyatların ruhuna çoktan sızdığını ve bundan sonra düzenlenecek oyunların Londra'nın yükselttiği çıtanın altında kalma lüksüne sahip olmadıklarını kesin olarak söyleyebiliriz... ○

Kültürel Miras Yapılarımızı Enerji Verimliliğiyle Koruyabiliriz

Tarihi yapılar, toplumların kimliklerini yansıtan özellikleriyle, geniş Avrupa coğrafyasının zengin kültürel mirasının yaşayan birer sembolü gibidir. Bu anlamıyla çoğu kentin, kasabanın ve köyün ticari markaları olma özelliğine de sahiptirler. Ancak, güzel tarihi konutlar ve özgün binalar görmek isteyen turistlerden gelir de elde eden bu yapılar, tehlike altında. Bir yandan iklim değişikliği bu yapıları etkilerken, binalarda kullanılan enerji de, iklim değişikliğini tetikliyor. Peki, bu kısır döngüyü aşıp kültürel mirasımızı nasıl koruyabiliriz? Tabii ki enerjiyi kullanma şeklimizi değiştirerek...

Ve Türkiye gibi mimari mirası ve yapı stoku uçsuz bucaksız bir ülke için bu son derece büyük öneme sahip.

 Maryke VAN STADEN, ICLEI Avrupa'nın İklim Koordinatörü

Avrupa Birliği Kültürel Mirası için Verimli Enerji (The Efficient Energy for EU Cultural Heritage) projesi, kısa adıyla 3ENCULT, iklim koruması ve tarihi yapıların muhafazasını bir arada yürütmenin imkânlarını arıyor. Kesin olan bir şey var ki, o da tarihi

yapıların ancak onlara kullanılabilir mekânlar gözüyle bakıldığında ayakta kalabileceği gerçeği.

Bu yapılarda verimli enerji kullanılarak yapılan yenilemeler, hem söz konusu yapılarda yaşayanlar, hem de yapı mirası anlamında kullanım kolaylığı sağlayarak, yapısal koruma

için de faydalı olabilir. Sonrasında bu onarım, temiz, sürdürülebilir ve yenilenebilir enerji kaynakları kullanılarak da kolaylıkla güçlendirilebilir.

Binalar bugün için dünyanın herhangi bir yerindeki -belki daha yüksek yüzdeli- trendlere benzer olarak Avrupa'daki toplam enerji tüketimi

minin yüzde 40'ını oluşturuyor. 3ENCULT'da bizim yapmaya çalıştığımız şey ise enerjinin -ısıtma, soğutma ya da elektrik için- nasıl kullanılabileceğini ve hem enerji atığını azaltıp, hem de aynı anda enerji kullanımının nasıl artırılacağını araştırmak. Eski binalar bu konuda genelde daha yüksek bir verimsizlik yüzdesine sahip. Bu binaların bozulan çatılarını ve dış cephelerini, eski verimsiz camlarını, yalıtımsız olmalarını, eski veya sıfır ısıtma sistemlerinin bakıma ihtiyacı olduğunu düşündüğümüzde, harekete geçme zamanının geldiğini görebiliriz. Bu aslında, birçok ev sahibinin ya da o evlerde ikamet edenlerin, sürdürülebilir enerji seçeneklerini keşfetmeleri için de bir fırsat yaratıyor.

Ancak aynı ihtiyaçlara, tarihi miras değeri bulunan yapılarda da yanıt vermek gerekiyor. Kültürel miras özelliğine sahip yapılar üzerinde uygulanan iyileştirme çalışmaları, oransal olarak bakıldığında, eski "normal" binalara göre oldukça az. Ayrıca yapılacak değişiklikler konusunda da, yine onlardan daha hassas durumdalar. Kaldı ki söz konusu yapılar, "normal enerji kullanımını" dışında da korunmaya ihtiyaç duyan ve farklı çözüm yolları bulma konusunda potansiyel taşıyan örnekler. Eğer tarihi bir binadaki enerji kullanımıyla başa çıkabilirseniz, normal binalarda neler yapabileceğinizi bir düşünün?

Tarihi Miras Alanlarında Deneme ve Uygulama

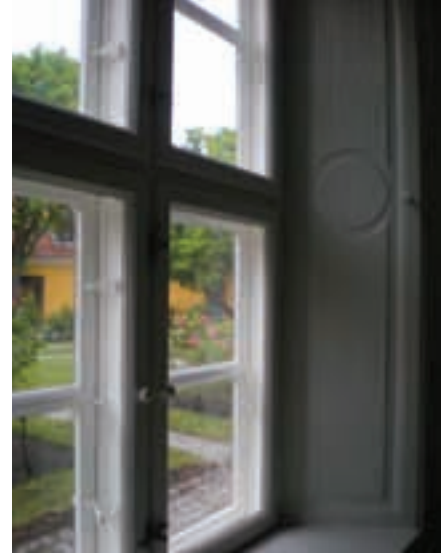
3ENCULT, bina yenilemede, verimli ve yenilenebilir enerji kullanımını ve enerji talebini azaltmayı düzenleyen "Faktör 4" ve "Faktör 10"un mevcut duruma ve tarihsel mirasa göre, fizibilitesini göstermeyi amaçlıyor. Proje, miras alanlarda kullanılacak malzeme ve teknoloji seçeneklerini araştırıyor ve söz konusu alanlarda sorunlara çözümler sunmaya çalışıyor. Temel hedef ise

Her yapı kendine has özelliklere sahip olduğu için, yenilenecek yönleri belirlenirken farklı değerlendirmelere tabi tutuluyor. Amaçlardan biri, söz konusu yapının tarihi özelliğini korumaya yarayacak uygun bir denge bulmaya çalışmak.

bir kazan-kazan çözümü bulmak. Yani bir yandan kültürel mirası koruyarak; bir yandan da kaçınılmaz iklim değişikliklerine karşı uyum sağlayarak kazanmak. Bazı durumlarda, örneğin bina içi ofis alanları, daha kullanışlı olması amacıyla yeni ve modern bir görünüme sahip olabiliyor. Bazı vakalarda ise tam tersine eski görünümü ve hissi muhafaza etmek öncelik haline alabiliyor. Dolayısıyla her durum kendine özgü çözümler gerektiriyor.

Proje kapsamında, Avrupa çapında Ortaçağ'dan 1990'ların ortasına kadar olan farklı dönemler ile farklı kültür ve iklimleri temsil eden birçok miras alanı deneme ve uygulama amaçlı seçilmiş durumda. Her yapı kendine has özelliklere sahip olduğu için, yenilenecek yönleri belirlenirken farklı değerlendirmelere

tabi tutuluyor. Amaçlardan biri, söz konusu yapının tarihi özelliğini korumaya yarayacak uygun bir denge bulmaya çalışmak. Bir diğer amaç ise verimli enerji kullanımıyla yapılan yenilemeler için dikkatli bir yaklaşımla gereken önlemleri almak. Bu yaklaşım, duruma uygun enerji çözümlerini denemeyi ve yeni malzemeler geliştirmek amacıyla teknik uzmanlarla ve tüm paydaşlarla bir kazan-kazan çözümü bulmak için yapılan tartışmaları da kapsıyor. Hâlihazırda süren örnek yenileme çalışmalarından biri de sıcak Akdeniz ikliminde, İtalya'nın Bologna

İnsanlar ve Binalar

3ENCULT ayrıca AR&PA 2012’de, kentlere ait tarihi simgelerin korunması amacıyla bu yapılar ve kent sakinleri arasındaki bağların güçlendirilmesinde oynadığı örnek rolü nedeniyle Yenilik Ödülü’ne de layık görüldü. ICLEI Avrupa’nın İklim Koordinatörü **Maryke van Staden**, “Halkın bu güzel ve tarihi binaları kullandıklarını görüyoruz. Ayrıca vatandaşların Avrupa çapındaki tarihi binalara yeni hayatlar kazandırmak ve bunu korumak konusundaki katkılarının çok önemli olduğunu biliyoruz” yorumunda bulundu.

Bir yandan da, yaşadığımız ve çalıştığımız binaları kapsayacak şekilde, kendimiz ve çevremiz için sürdürülebilir bir geleceği mümkün kılacak kararlar almaya da başlamalıyız.

3ENCULT projesi, işte tam da bu noktada bir denge yakalamayı amaçlıyor. Bu denge bir yandan yapıları iklim değişikliğinin etkilerinden korumalı, enerji arzının düşürülmesiyle, enerji tüketiminin iklim değişikliği üzerindeki etkisini azaltmalı. Bir yandan da, yaşayanları rahat ettirmeli, yapıların sanatsal özelliğini koruma altına almalı ve aslında kültürel mirası gelecek nesillere taşımayı amaçlayan verimli çözümler sunmalı. Bu aslında bir tür meydan okuma! Ama bir yandan da kentlerimizin ve kasabalarımızın tarihi miraslarındaki enerji verimliliğinin nasıl sağlanabileceğine dair çözümler üretme konusunda daha fazla seçenek sunan eğlenceli bir keşfetme süreci. Bilgilendirici bültenler ve diğer materyaller için www.3encult.eu sitesini ziyaret edebilirsiniz.

kentinde, 13. yüzyıl yapımı **Palazzo d'Accursio**'da hayata geçiriliyor. Kumtaşından inşa edilmiş bir saray olan Palazzo d'Accursio, Bologna Belediyesi'ne ait. Eşsiz bir mimari ve dekoratif üslupla inşa edilmiş yapıda, verimli enerji kullanımıyla yapılan yenileme, bu tarz binalarda yenileme sırasında kullanılacak uygun yaklaşımların geliştirilmesine, teknolojilerin ve bilgilerin toplanmasına önemli bir katkı sunuyor. Yenilenme tamamlandığında ortaya çıkan sonuç, tüm Avrupa'daki yerel halkların ve diğer kültürel miras alanı sahiplerinin ilgisini çekecek ve benzer yenileme çalışmalarına yol gösterecek. Burada, yüzlerce yıllık eski bir binanın, yaşanabilir, değerli ve enerji verimli bir tarihi eser olarak hâlâ kullanılabilir olmasından bahsediyoruz.

Belediyelere Önemli Destek

Belediyeler iklim, enerji ve binalarla ilgili yerel politikalar geliştirmekte daha etkin rol oynadıkça, ICLEI (Uluslararası Yerel Çevre Girişimleri Konseyi), Avrupa'daki yerel yönetimler için rehber niteliğinde materyaller geliştirme gibi bir göreve de

sahip oluyor. Söz konusu rehberler, siyasi karar vericilerin neleri öğrenmeleri gerektiği konusunda yol gösterici nitelikte olacak; teknoloji ve malzeme seçeneklerine yer verecek. Teknik uzmanlar için de daha detaylı bir rehberlik ayrıca mevcut olacak. Buna ek olarak, belediye yetkililerini, enerji verimliliği konusunda yerel politikalar benimsemeye teşvik edecek. Kültürel bir miras söz konusu olduğunda da aynı yöneticilere iklim değişikliğine dikkat çeken tavsiyelerde bulunulacak.

3ENCULT, enerji ve bina departmanlarından tarihi mirasları koruma ofislerine kadar, yerel yöneticiler için dersler ve atölye çalışmaları da düzenleniyor. Buna bağlı olarak 2012'de Kopenhag'da, bir dizi ilginç tarihi yapı ziyaret edildi. Bu yapılar arasında 3ENCULT'ın özgün malzemeleri ve akıllı çözümleri bir araya getirerek, enerji verimliliği ile kültürel mirasın nasıl birleştirilebileceğinin analizine olanak sağlayan bir yenileme projesi olan Fæstningens Materialegård da ziyaret edildi. Projenin bir sonraki etkinliği ise 2013'ün başlarında Bologna'da gerçekleşecek. ○

 4TH VIENNA
GLOBAL
DRUCKER
FORUM
2012

"Bir toplumsal düzen ve bir öğreti olarak kapitalizm, ekonomik ilerlemenin, bireylerin özgür ve eşit bir toplumda yaşamasına neden olduğuna yönelik inancın ifadesidir..."

Peter F. Drucker
Ekonomik Adamın Sonu

KASIM
15-16

Kapitalizm 2.0

Yöneticiler İçin Yeni Ufuklar

Lynda Gratton

Umair Hague

Roger L. Martin

John Quelch

A. Wooldridge

Gündem

Kapitalist Düzen Kuşatma Altında

Kapitalizmin Yenilenmesinde Yönetimin Rolü

Daha Azla Daha Çok - Kriz Sonrası Dünyada Değer Yaratımının ve İnovasyonun Önünü Açmak

Yönetimde İnovasyon - Çalışmanın ve Örgütlenmenin Yeni Yolları

Alternatif Modellerden Alınacak Dersler - Kooperatifler, Ortaklıklar, Hibrid İşletme Modelleri vb.

Çağın Toplumsal Sorunlarıyla Başetmek

Konferans Yeri

Halle der Wissenschaften,
Viyana

Başvuru İçin

contact@druckerforum.org

Bilgi İçin

www.druckerforum.org

Uygur Özemi
uygar.ozemi@me.com

Köyden Kente, Kentten Köye

Türkiye tarihinde bir ilki yaşadı... İstanbul'dan çıkan otoyol **Şeker Bayramı arifesi**, yani 18 Ağustos'ta Adapazarı'na kadar tıkandı. Megalopolis İstanbul'dan çıkmak isteyen insanlar, sonunda varacakları yere 4-5 saat gecikmeyle ancak vardı. Fakat bu seferlik konumuz dur-kalkların ve yüzlerce kilometre otomobille ulaşımın yarattığı karbon ayak izi değil...

Bu kadar insan niye birden kenti boşaltmaya kalktı? Bir doğal afetten mi kaçıyorlardı? Hayır, ortada deprem yoktu, fakat insanları büyük kente bağlayan "iş" bayramla ortadan kalkınca tercihleri gitmek oldu. Burada İstanbul'da "iş" in bir insan yapımı afet olup olmadığını tartışabiliriz, belki de tartışmalıyız. Demokratik olarak insanların tercihlerine göre toplum şekillenecekse bunun için veriye ihtiyacımız var. Ürün pazarlamaya yönelik her türlü anket yapılırken acaba niye anketlerde kentlilere şöyle sorular sormazlar; Şehirde masa başında mı çalışmak istersiniz, yoksa aynı gelire köyde tarlada mı çalışmayı tercih edersiniz? Diyeceksiniz ki nasıl olur da kentte ve köyde gelirler eşitlenecek. Doğru, eşit değil, ancak **neden bir ton lahana bir ticaret avukatının bir saatinden**

daha ucuz. Bu eşitsizliğin nedenine mantıklı bir yanıt verebilecek olan var mı? Her neyse, sonuçta fırsatını bulur bulmaz milyonlarca insan kendisini ya deniz kenarına ve yaylaya, ya da köydeki akrabalarının yanına attı.

Emekli Olunca Neden Köye Dönüyoruz?

Bir kez kurtulduktan sonra Megalopolis'in hegemonyasından gittikleri yerde kaldılar mı dersiniz? Hayır, milyonlar tekrar yola koyuldu ve tıptış tıptış döndüler kente. Sevinsem mi, üzülsem mi bilemedim. Dinlenme tesisinde bir anons duyuyorum: "Sarız'ın Çavdar Köyü'nden İstanbul'a gitmekte olan **Özkent Turizm yolcuları**, otobüsünüzün hareket saati gelmiştir". Kentten köye, köyden kente toplu taşıma... İnsanlar otobüs bile kaldırmış bayram vesilesiyle. Gençler, aileler dolmuş otobüse, ver elini İstanbul, geriye kalan ise yaşlılar ve emekliler. Yaşlıları anladık, niye kaldıklarını biliyoruz. Toprak ile bağları ve daha köklü yerel değerleri var. Daha çocukken ve gençlikte yerleştiği için bu değerler ve yaşam tarzı, onlar şimdiki gençler gibi renkli televizyon karelerinin büyümesine kapılıp kentlere yollanma-

mışlar. Peki, emekli olunca insan niye köye döner?

Köyden kente giden gençler, daha sonra yaşlanıp emekli olunca, hatta yaşlanmadan kendilerini emekli edip köydeki yaşama geri dönüyorlarsa, burada sormamız gereken gençleri baştan köyde tutmanın yolunun ne olduğu? Ne yazık ki mevcut hükümetlerin ve onların politikalarının odağında ekonomik düzene, sanayii ve hizmet sektörüne ucuz istihdam sağlamak olduğu için köyden kente göç, işgücü fazlalığı sağlıyor. Sanayide ve hizmet sektöründe işgücü açığı olsa ücretler artacak. Bunun tam tersi de tarım sektöründe işliyor. Sanayi ve hizmet sektöründe isyan etmeden düşük ücretlerle insanları çalıştırabilmenin yolu onların aç kalmamasını sağlamak, bunun içinde gıda fiyatlarının düşük olması gerekiyor. Gıda fiyatlarının düşük olması ancak ihtiyaç fazlası üretimle sağlanır. Düşük fiyatlar ve üretim fazlası içinse yoğun ve mekanize bir tarım uygulaması gerek. Yoğun ve mekanize tarım küçük çiftçinin geçimini imkansız kılarken, büyük ve fakir çiftçilerin artmasına neden oluyor. Neden köylerde geriye yaşlıların ve emeklilerin kaldığını anlamak bu durumda zor olmasa gerek...

Kent ve köy arasında yaratılan bu mantıksız sistemin bedelini ise doğa ve bizler ödüyoruz. Sivil toplum kuruluşları aşırı sulama, toprak erozyonu, biyolojik çeşitliliğin azalması, kimyasalların kullanımı, sağlıksız gıda konusunda mücadele verirken, uzun soluklu başarılar ancak köyden kente, kentten köye üretim ve tüketim modellerinin ekolojik temeller üzerine yeniden kurgulanması ile mümkün olacak.

www.renex.com.tr

RENEX

EURASIA

YENİLENEBİLİR ENERJİ
TEKNOLOJİLERİ VE
ENERJİ VERİMLİLİĞİ FUARI

15-18 KASIM 2012
CONGRESIUM ANKARA

ATO ULUSLARARASI KONGRE
VE FUAR MERKEZİ

Sektörel Basın Sponsoru

Deutsche Messe
Worldwide
Hannover-Messe
Sodeks Fuarçılık A.Ş.

BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TOBB (TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ) İZİNİ İLE DÜZENLENMEKTEDİR.

Beybi Güz Plaza No: 28 Kat: 2 Daire: 3-4 34398 Maslak-İstanbul • Tel: +90 212 290 33 33 • Fax: +90 212 290 33 32 • info@sodex.com.tr

Okulumu İstiyorum; Okulumu Yapıyorum

Türkiye'nin son yıllarda en gözde turistik beldelerinden bir haline gelen Turunç'ta, mimarların öncülüğünde, ilginç bir proje hayata geçiyor. Beldedeki bir ilköğretim okuluna yapılacak yemekhane ve anaokulu binasının tasarımına öğrenciler ve öğretmenler de katılıyor. Anadolu'nun en ekolojik yapı malzemelerinden biri olan kerpiç ise binanın ana hammaddesi...

Gözde GÜNDÜZALP ERTEKİN

Zeytinlikler ve çam ormanlarıyla bezeli yamaçları ve etrafına yayılmış adalarıyla, Ege'nin Akdeniz'e kavuştuğu bölgede, Bozburun Yarımadası'ndaki en güzel koylardan biri Turunç. Ancak Marmaris'in hemen dibinde yer almasına ve turizm konusundaki ününe rağmen, eşit koşullarda eğitim hakkı, Turunç'ta da sorun. Beldedeki Saadet Zeki Ünsal İlköğretim Okulu 2003'ten bu yana yemekhane ve anasınıfı olarak kullanılacak ek bir yapıya gereksinim duyuyor. Bu ihtiyacı karşılamak için önce yerel mimarlar harekete geçmiş. Okul için iki kez ön proje hazırlamışlar. Ancak bürokratik engeller aşılamadığı ve gereken maddi

kaynak bulunamadığı için proje bir türlü hayata geçirilememiş.

Katılımcı Tasarım

İş başa düşünce de, bu yılın başında, okul aile birliği başkanı ve mimarlar kafa kafaya verip, hazır para ve sıradan yöntemler yerine, gönüllülerle birlikte, yerel yönetimin de desteğini alarak, yine yerel malzemeler kullanılıp, imece yöntemiyle projeye başlamaya karar vermişler. Projeye ön ayak olanlar ise **İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü**'nde görevli mimarlar **Arda Sander, Ece Ceren Önder** ve **Ebru Bingöl**. Bu mimarların özveri ve gönüllü çalışmalarıyla başlayan projede, örneğine çok nadir rastlanabilecek türden iki önemli ilke benimsenmiş. Projede öncelikle okulda halen eğitim gören öğrencilerin ve öğretmenlerin önerileri ön planda tutulmuş. Söz konusu öneriler mimarlarca düzenlenen çeşitli

atölyeler ve toplantılarla kâğıda dökülerek projenin tasarımında katılımcı bir anlayış benimsenmiş. Bu katılımcı anlayışın, kendi tasarladıkları okulda eğitim veren ve alan bireylerin, kendilerini daha değerli ve özgüvenli hissetmelerini, okulu da daha fazla sahiplenerek korumalarını sağlaması bekleniyor. Projenin bir diğer önemli ilkesi ise doğa dostu olması. Yapılacak binanın mümkün olduğunca az enerji

Projede öncelikle okulda halen eğitim gören öğrencilerin ve öğretmenlerin önerileri ön planda tutulmuş. Öneriler mimarlarca kâğıda dökülerek projenin tasarımında katılımcı bir anlayış benimsenmiş.

tüketen, hatta kendi enerjisini üretebilen ve depreme dayanıklı bir yapı olmasına dikkat edilmiş. Bu yüzden de yüzyıllardır Anadolu yapı geleneğinde yaygın olarak kullanılan, ucuz, yerel ve doğal malzemelerle yerinde kolayca üretilen, yalıtım değeri yüksek bir ürün olan kerpiç, yapının ana malzemesi olarak belirlenmiş.

Örnekleri Artsın İstiyorlar

Projenin amacı ise toplumda, sürdürülebilir, doğa ile uyumlu, ekolojik yaşam biçimleriyle ilgili farkındalığı artırmak olduğundan, binanın çevresi tasarlanırken de bir takım kriterler göz önünde bulundurulmuş. Binanın sürdürülebilir yaşam biçimleri ve uygulamaları (**permakültür**) için örnek bir çalışma olması amaçlanmıştır. Örneğin okul bahçesi, öğrencilerin ve öğretmenlerin öğretim yılı boyunca toprak ve yeşille ilgili çeşitli projeler üretebilecekleri bir alan olarak tasarlanmıştır. Bahçede, öğrencilerin ekim, dikim yapacağı ve ürün alacağı, yükseltilmiş bitki yatakları yapılması hedeflenmiştir. Yemekhaneden elde edilen gri suyun artırılarak bahçe sulamada yeniden kullanılması düşünülmüş. Okul arazisinin üst kısımlarında da yağmur hendekleri yapılarak, (sulamada verimin artırılması) mutfak çöplerinin değerlendirilerek kompost üretimi yapılması planlanmıştır. Zaman içinde uygulanacak meyve bahçeleri de projenin bir parçası olarak duruyor. Turunc halkı, üniversite öğrencileri ve gönüllülerin hem öğrenerek, hem de eğlenerek gerçekleştirdikleri imalatlarla tamamlanacak binada, yerel malzemeler de yerinde üretilerek kullanılacak. Böylece iş gücünden tasarruf edilmesi de planlanıyor. Bölge halkı da çalışmaya desteğini hiç esirgemiyor. Gönüllü olarak çalışmaya gelenler, yiyecek ve barınma ihtiyacı konusunda halktan sonsuz bir destek görüyor. Turunc'taki proje aşlında çevre bi-

Her Şeyi Onlar Başlattı

Arda Sander, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Mimarlık Bölümünde doktora öğrencisi ve araştırma görevlisi. Lisansını 2006 yılında ve yüksek lisansını 2009 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi'nde tamamladı. Şubat 2011 tarihinden itibaren İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Mimarlık Bölümünde araştırma görevlisi olarak çalışıyor. Katılımcı tasarım ve sürdürülebilir tasarım esas çalışma konuları.

Ebru Bingöl, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Mimarlık Bölümünde doktora öğrencisi ve araştırma görevlisi. Lisansını 2001 yılında Ankara Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümünde, yüksek lisansını 2006 yılında ODTÜ Kentsel Tasarım programında tamamladı. Aralık 2010 tarihinden itibaren İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Mimarlık Bölümü'nde araştırma görevlisi olarak çalışıyor. Arazi kavramı, arazinin özgüllüğü ve mimari programlama çalışma konuları.

Ece Ceren Önder, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsünde yüksek lisans öğrencisi ve araştırma görevlisi. Anadolu Üniversitesi Mimarlık Bölümü 2010 mezunu. Aralık 2010 tarihinden itibaren İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Mimarlık Bölümü'nde araştırma görevlisi olarak çalışıyor. Mimarlık ve çocuk, çocuklar için yapıları çevre eğitimi başlıca çalışma konuları...

lincini çocuklarımıza küçük yaştan, bizzat yaşayarak ve deneyimleyerek aşılabilirliğini göstermesi açısından da önemli. Projeye emeğini koyan her bir gönüllü, ortaya çıkacak olan bina kadar, bu binanın yapılış sürecinin de çok önemli olduğuna inanıyor. Bu nedenle inşa sürecine ait bir belgeselin ortaya çıkmasını da çok önemsiyorlar. Böylece başka kurum ya da kişilerin benzer binalar yapmalarını umuyorlar.

Olanaksızlıklarla yapımı yıllarca gerçekleştirilememiş bir bina, hem tasarım süreciyle, hem uygulamayla, hem de kullanımıyla örnek bir projeye dönüştürülmüş durumda. Hiç şüphe yok ki emekleriyle ya da maddi imkânlarıyla süreci destekleyenler, ömür boyu bunun haklı gururunu yaşayacaklar.

Proje, **kerpicanaokulu.wordpress.com** ve **http://turunc.kerpico.kul.info/** linklerinden takip edilebilir. ○

Projeye Maddi Destek için

Okul Aile Birliği hesap detayları şöyle:

İş Bankası Marmaris Şubesi TR 56 0006 4000 0013 6400 5049 09

IWES[®] 2012

4. Atık Teknolojileri Sempozyumu ve Sergisi

15-16 Kasım

WOW Convention Center
İstanbul / TÜRKİYE

IWES KONULAR VE ÜRÜN GRUPLARI

- > Belediye Atıkların Yönetimi
- > Endüstriyel Atıkların Yönetimi
- > Elektrik ve Elektronik Atıkların Yönetimi
- > Atıksu Yönetimi
- > Deniz Kaynaklı Atıkların Yönetimi
- > Tıbbi Atıkların Yönetimi
- > İnşaat ve Hafriyat Atıkların Yönetimi
- > Endüstriyel Kirlilik Önleme ve Yönetimi
- > Atık Lastikler ve Ömrünü Tamamlamış Araçların Yönetimi
- > Ölçme, Kontrol ve Laboratuvar Teknolojileri
- > Finans, Risk Yönetimi ve Danışmanlık Hizmetleri
- > Mevzuat ve Uyumlaştırma
- > Atıktan Enerji Üretimi
- > Termal ve İleri Termal Bertaraf Teknolojileri
- > Geri Dönüşüm ve Geri Kazanım
- > Atık İmha Teknolojileri

Bildiri Gönderim Tarihi

Bildiri Özeti

10 Eylül 2012

Bildiri Özeti Gönderim Adresi:

bildiri@iwes.com.tr

"BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TOBB (TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ) İZİNİ İLE DÜZENLENMEKTEDİR"

Resmi Yayın

Düzenleyen

Balmırcu, Barbaros Bulvarı, Bahar Sokak
No:2/13 Beşiktaş İstanbul / TÜRKİYE
Tel : +90 212 288 00 46
Faks : +90 212 211 38 50
www.sektorelfuarciik.com
info@iwes.com.tr

facebook.com/IWES.Turkey

twitter.com/IWES_Exhibition

Eller Toprağa! Gerilla Bahçeciliği

Kentlerin hali malum; doğanın dışlandığı, neredeyse anti-doğa alanlar olarak kabul ediliyor genel algılayışta. Ve kent insanları için doğaya geri dönmenin olasılığı az ama doğayı kente getirmenin pek çok olanağı var. Bunlardan biri de, hiç kimseden izin almaksızın, bireysel ve kolektif çabalarla şekillenen “Gerilla Bahçeciliği”. Çıkış yeri New York olan bu yeşil vurkaç eylemleri artık tüm dünyaya yayılmış durumda. Gerilla sardunya ve ayçiçeklerinin Türkiye’ye ne zaman uğrayacağı ise ayrı bir merak konusu...

 Nisan TANDAL

Central Park... Dünyanın en kıymetli arazisi üzerinde yer alan, 843 dönümlük bir arazi. Yazları açık hava tiyatrosundan kışları buz pateni pistine kadar pek çok aktiviteye ev sahipliği yapıyor. Yemyeşil. Hiçbir belediye başkanının aklına gelmiyor o ağaçları kesip yerine AVM dikmek...

Marina Bay bölgesi. **Singapur**. Sadece Uzak Doğu'nun değil, dünyanın en pahalı otellerinin ve en pahalı alışveriş merkezlerinin yer aldığı bir bölge. Singapur şehir-devleti, bu yıl vergilerden elde ettiği gelirin 1 milyar dolarını şehri çiçeklerle ve gökdelenlerin yoğunlukta olduğu bölgeleri de "dikine bahçelerle" donatmaya harcamaya karar veriyor. Halk mutlu ama itiraz edenler çıkmıyor değil. "Marina Bay bölgesindeki arazileri otel yapımına tahsis etmeniz şehir iyi para kazanmaz mı, niye parayı çarçur ediyorsunuz?" diye soruyorlar. Başkanın yanıtı şu: "Otele değil, bahçeye ihtiyacımız var."

Ne yazık ki dünyada **Tony Tan Keng Yam** gibi liderler pek yok. Bahçeler yok olup binaların sayısı arttıkça "yeşil'i" üretmek halka, bireysel çabalara kalıyor. Bunun, yani betonla savaşın ilginç sonuçlarından biri de "gerilla bahçeciliği". Sloganı "Pislikle, tırpanlarımız ve çiçeklerimizle savaşalım" olan bu hareket gelmiş geçmiş en ilginç çevreci hareketlerden biri. Terimin kendisi başlangıçta bir insanın kendisine ait olmayan sahipsiz veya kullanılmayan bir araziye el koyup ekim dikim yapması anlamında kullanılıyormuş. Bazı ülkelerde -yanılmıyorsam Türkiye de buna dahil belirli bir süre ürün yetiştirirseniz o araziye sahip olma hakkına kavuşuyorsunuz. Ama çoğu örnekte gün geliyor devlet veya arazinin sahibi her kimse gelip sizi atıyor. Şansızın varsa o vakte kadar emeğinizin karşılığını almış oluyorsunuz. Bu, taşra örneği. Kavramı meşhur edense bunun şehir içindeki versiyonu. En güzel örnekse Londra...

Gerilla Ayçiçeği ve Sardunya

Londra ne yazık ki yeşil bölgelerin azaldığı şehirlerden. **Chelsea**'de halkın "traktör" diye dalga geçtiği cipler kullanan zenginler, manzarayı bozuyor, yaprakları

temizlemek tam bir külfet diyerek ağaçları kestirebiliyor. (Sonra yağmurda sokağı su basıyor tabii...) Gerilla Bahçıvanlar ise şehir içlerinde de terk edilmiş arazileri bulup çiçek ekiliyor, boş buldukları yerlere saksılarda çiçekler bırakıyorlar. Şehir-taşra arasındaki en büyük farksa taşradakiler mahsul almayı hedeflerken, şehirdeki gerilla bahçıvanlar şehri, mahallelerini güzelleştirmeyi hedefliyor. Bazı gerillalar geceleri, gizlice eylemlerini gerçekleştirir, etrafı çiçeklerle donatırken bazıları da tüm mahalleliyle birlikte gayet görünür bir şekilde terk edilmiş, ihmal edilmiş bölgeleri güzel alanlara dönüştürmek için uğraşılıyor.

Frankfurt'ta dev Avro heykelinin önüne dikilen bir "gerilla ayçiçeği"; Londra'da "gerilla sardunya"; Beyrut'ta sokak kenarında bir civanperçemi görebiliyorsunuz

Gerilla Bahçeciliğinin kökenlerinin, 70'lerde New York'ta boş bulunduğu bir araziye 1986'da halkın itirazlarına rağmen buldozerlerle yok edilen bir bahçeye dönüştüren Adam Purple'a dayandığı düşünülüyor.

8 Adımda Gerillaya Katılma

- 1 İlk olarak yetim bir arazi bulun. Bir metre kare, on santimetre kare hiç fark etmez. Biraz dikkat ederseniz betonlar arasında ne kadar terk edilmiş toprak parçacığı olduğunu görerek şaşıracaksınız inanın. Evinize, işinize yakın böyle bir toprak parçasını seçin ve onu evlat edinin.
- 2 Gece saldırısı için plan yapın. Günlük tutmaya başlayın. İşinize karışacak insanların olmayacağı bir zaman belirleyip tohumları veya fideleri ekin, arkadaşlarınız varsa ekim sırasında insanları uzak tutmaları için yardım isteyin.
- 3 Ucuz bitkiler seçin. Süpermarketlerde satılan bitkiler bile olur. Pahalı bitkilerin ömrü çok uzun olmayacaktır. Hatta kendinize tohum elde etmenizi sağlayacak ufak bir bahçe yapın ki eylemlerinizi daha da ucuza getirebilesiniz.
- 4 Savaşa hazır bitkiler seçin. Güçlü ve şehrin zor koşullarına dayanabilecek bitkiler. Tabii yerel iklime ve habitata uygun olanları arayın. Gerekirse profesyonel bir bahçivana danışın.
- 5 Eşyalarınızı sağlam bir torbada taşıyın. Tohumun yanı sıra, toprak ve bahçe küreği taşımanız gerekebilir. Ayrıca çıkan çöpleri orada bırakmamalısınız.
- 6 Bitkiyi düzenli olarak sulamanız gerektirir -en azından ilk süreçte. Gerilla bahçıvanlarının en önemli görevlerinden biri de ektikleri bitkileri düzenli olarak sulamaktır.
- 7 Gerekiyorsa gübre kullanın. Doğal gübre bulmanız çok daha çevreci bir yaklaşım olacaktır. Kuş gübreleri bunun için ideal olabilir.
- 8 Arkadaşlarınızı da eyleme davet edin. Onlar da kendi çevrelerini güzelleştirsinler. Ve böylece yeşil, dalga dalga yayılabilirsin...

Dünyanın dört bir yanında gerilla bahçıvanlar, buldukları her köşede eylemlerini gerçekleştiriyorlar. Bir yol kenarı veya bir yol tabelası, hiç fark etmiyor...

bu sayede. Tüm dünyaya yayılan bir eylemcilik örneği bu. Kökenlerini 70'lerde **New York**'ta boş bulunduğu bir araziye 1986'da halkın itirazlarına rağmen buldozerlerle yok edilen bir bahçeye dönüştüren **Adam Purple**'a dayandıranlar var. Ama gerilla bahçeciliği şimdiki popüleritesini büyük ölçüde İngiliz 'eylem bahçıvanı' **Richard Reynolds**'a borçlu. Başlangıçta tek derdi yaşadığı mahalleyi güzelleştirmek olan ve işe komşunun kapısına bir saksı çiçeği bırakarak başlayan bu bahçıvanın eylemleri o kadar dikkat çekiyor ki sonunda gerilla bahçeciliği bütün dünyaya yayılıyor. Richard Reynolds, 2004 yılının Ekim ayında yaptığı "çalışmalarla" ilgili olarak internette bir blog tutmaya başlıyor. O günden bu yana da "otorite" kabul edilen ve takdir edilen bir isme dönüşüyor, öyle ki bu yıl **Londra Garden Museum**'da ona da çalışmalarını sergileyebileceği bir sergi alanı ayrılıyor. Reynolds sayesinde insanlar,

bireyler ve belediyeler tarafından ihmal edilmiş alanların basit çabalarla güzelleştirilebileceğine inanıyorlar, bunun gerçekleştirilebileceğini görüyorlar. Sadece doğa sevdalıları kendilerini kaptırmıyorlar bu eylemlere, Londra gibi çevre bilincinin arttığı şehirlerde mahallelilerin imce usulü çalıştıkları dahi görülüyor. Örneğin yukarıda bahsettiğim, zenginlerin ağaçları kestirmesiyle nam salan Chelsea mahallesinin daha az zengin bölgelerinde bu eylemler o kadar başarılı oluyor ki kalıcı bahçelere dönüşüyor bir kısmı. Bu da toplum için uzun vadede nefes alabilecekleri alanlar demek oluyor.

Gerilla bahçeciliğinin insana öğrettiği bençe şu: Hayatı, içinde yaşadığımız dünyayı değiştirmek mümkün. Yukarıdaki hikâye tek bir kişinin çabasının ne kadar büyük değişimler yaratabileceğinin en güzel örneği. Ama emek vermek gerek. Bu işler, ellerini kirlenmeden olmuyor... ○

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK®
AKADEMİSİ
SUSTAINABILITY ACADEMY

Geleceğe Yön Veren Sürdürülebilirlik Liderlerini Seçiyoruz...

Sürdürülebilirlik
Liderleri
2012 Ödülleri

Bilgi için
www.surdurulebilirlikliderleri.com
www.surdurulebilirlikakademisi.com
www.yesilis2012.com

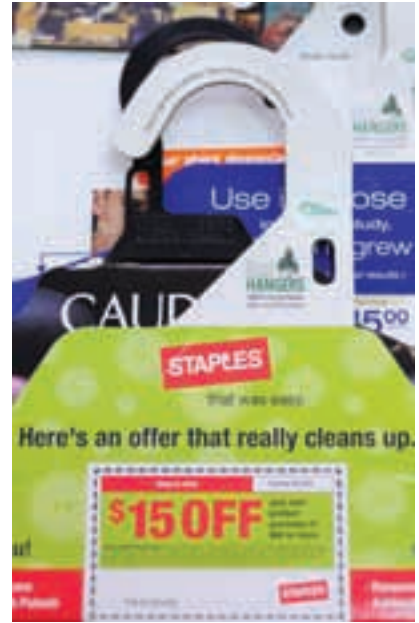

Kuru Temizlemeden Halka *Ecohanger*

Gün geçmiyor ki yeni bir yeşil pazarlama mecrası ortaya çıkmassın! 2000'li yılların başında Amerikalı reklamcı J.D. Schulman'ın geliştirdiği Ecohanger da bunlardan biri. 2011'in son çeyreğinde Türkiye'de de faaliyete başlayan Hanger Network Türkiye Ülke Müdürü Ece Ertürk Hısım'la Ecohanger'i konuştuk. Geridönüşümlü malzemeden mamul, yeşil reklam mecrası Ecohanger'lar plastik askılara göre daha iyi bir alternatif gibi görünüyor.

 Duygu YAZICIOĞLU Özgür GÜVENÇ

Reklamın iyisi kötüsü olur mu bilemeyiz ama “yeşil”i olduğu konusunda hemfikiriz. İklim değişikliği, dünyada olagelen ve tüm insanlığı etkileyen çevre sorunları, bu konulara fazlasıyla duyarlı bir tüketici kitlesi oluşmasını sağladı. Bu bilinçli kitle, tüketirken en başta “çevreye zarar vermeme”yi amaç edindi, bu konuda duyarlı ürünleri tercih etmeye başladı. Bu süreç markaların çevre faaliyetlerini de büyük oranda etkiledi. Farklı sektörlerden birçok marka çevre hassasiyeti olan tüketiciye ulaşabil-

mek için marka imajlarına “sürdürülebilirlik faaliyetlerini” de eklemek durumunda kaldı. Son yıllarda inşaattan sinemaya kadar hemen hemen tüm endüstrileri etkisi altına alan sürdürülebilirlik reklam sektörünü de es geçmedi tabii ki. Dergimizin 14. sayısında yer verdiğimiz Dilara Dolu Köksal imzalı *Yeşil Reklama Güvenilebilir mi?* başlıklı haber de tam olarak sürdürülebilir reklam konusuna temas ediyordu. Konuyu çok fazla uzatmadan, reklamcılığı sürdürülebilirlik temeline oturtmuş bir uygulamadan bahsedeceğimiz size:

Ecohanger, Türkçe mealiyle, **Ekosaskı**. Bu uygulamadaki mecra, kuru temizlemelerde kullanılan elbise askıları. Ecohanger, geridönüştürülmüş ve geridönüştürülebilir karton ve **polipropilen** malzemelerden üretiliyor. Askıların üzerinde ise markaların reklamları yer alıyor.

Alametifarıkası, Yüzde 100 Geridönüşümlü Malzeme

Uygulama 2000'li yılların başında ABD'li bir “cinfikirli reklamcı” tarafından ortaya atılmış. Zaman içinde önce ABD'de, derken İs-

panya, İngiltere ve Almanya başta olmak üzere tüm Avrupa'da ve Avustralya'da hızla yayılmış. Bu yeşil mecranın şimdiki durağı da Türkiye. Ülkemiz için son derece yeni olan bu mecranın özelliklerini ve detaylarını 2011'in son çeyreğinde açılan **Hanger Network Türkiye Ülke Müdürü Ece Ertürk Hısım**'la konuştuk.

Hısım öncelikle Ecohanger'ı çevre dostu yapan özellikleri anlatıyor: "Ecohanger geridönüştürülmüş veya geridönüştürülebilir malzemelerden imal ediliyor. Böylece plastik ve metal askıların tersine, yenilenebilir kaynakların kullanımını destekliyor. Yapılan araştırmalara göre 1 milyon Ecohanger kullanımı 35 ton metal ya da 50 ton plastik atık oluşumunu engelliyor; geridönüştürülebilir malzemelerle değiştiriyor." Hısım'a göre Ecohanger'ı diğer mecralardan ayıran en önemli özelliklerden biri tüketicinin evinde, yani mesaj kirliliğinden en uzak olduğu yerde, en sakin zamanında yakalaması. Ancak bu durum, yani kişinin özellikle arzu etmediği

halde bir mesaja maruz bırakılması (iletişim biliminde "**push media**" olarak tanımlanır) kimileri için pekâlâ rahatsız edici de olabilir. Ancak yapılan araştırmalar ve alınan geri dönüşler müşterinin bu mecradan son derece memnun olduğunu gösteriyormuş. Şöyle diyor Hısım: "İnsanların evine ve mahremine girmek çok özen isteyen bir konu. Bu nedenle, mecra tasarlanırken insanların isteyerek evlerine alacakları bir tasarım olmasına çok dikkat edilmiş. Yapılan araştırmalar askıların yaklaşık 6 ila 12 ay arasında evde kaldığını gösteriyor. Yani tüketici askıyı kullanmaktan memnun. Bu da markanın sabah akşam, her gün defalarca görülmesi demek. Hem müşteri hem marka için son derece avantajlı bir durum yani."

Ecohanger Hakkında

- Fikrin yaratıcısı Hanger Network'ün CEO'su, başarılı bir reklamcı olan **J.D. Schulman**.
- Sadece ABD'de yılda 50 milyon insana ulaşıyor.
- Hedef kitlesi **AB segmenti** denen, sosyo-ekonomik olarak üst düzeyde, iyi eğitilmiş, imajına dikkat eden, çevreye duyarlı, bu nedenle kendini çevre dostu markalara daha yakın hisseden bireyler. Erkeklerle ulaşma oranı yüzde 55, kadınlara ulaşma oranı ise yüzde 45 oranında.
- Marka bilinirliğini artırmak, **360 derece iletişim** yapmak isteyen markaların tercihi.
- İstanbul ve 15 farklı ilde dağıtım yapabiliyorlar.
- Son olarak **Suudi Arabistan**'da faaliyete geçti.
- Her yıl tonlarca atık oluşumuna neden olan plastik ve metal askıların yerine daha çevreci bir ürün olan Ecohanger'ların geçmesini sağlayarak yenilenebilir kaynakların kullanımını destekliyor.

Peki, mecranın etkinliğiyle ilgili ölçümlene nasıl yapılıyor? Hanger Network, ne kadar müşteriye ulaşıldığını ölçebilmek için çeşitli taktikler de belirlemiştir. Hısım anlatıyor: “Kuponlar bu konuda bize çok yardımcı oluyor. Mesela ürün ünlü bir mağazadan alınıyor. O mağazayla indirim kampanyası yapıyoruz. Askıdaki kuponda bu indirimden bahsedip müşteriyi indirim noktasına yönlendiriyoruz. Müşteri o noktaya gidip ürünü aldığı anda kupondaki barkodu okutuyor. Böylece ne kadar satış yapıldığını direkt olarak ölçebiliyoruz.”

Çevre Dostu Mecra Markaya Puan Kazandırıyor

Bu yeni yeşil mecra tüketiciden de oldukça olumlu geri dönüşler almış. “Özellikle kadınlar, renkli askılardan çok hoşlanıyor” diyor Hısım. Hatta kuru temizlemecilere askılarda reklamı yapılan ürünlerle ilgili sorular soran müşteriler bile oluyormuş. Tüketicinin doğru bir şekilde bilgilendirilebilmesi için, kampanya öncesinde kuru temizlemecilere ürünlerle ilgili kısa bir bilgilendirme yapılmış. Kuru temizlemecilerin bu işten kazancı ise, askı maliyetinden kurtulmaları ve müşterisine numune, kupon gibi sürprizler yaparak iyi bir müşteri ilişkisi yürütmesi.

Bir marka, reklam mecrası olarak neden Ecohanger’ı tercih etmeli diye sorduğumuzda ise Hısım şu şekilde yanıt veriyor: “Öncelikle en büyük avantajı tüketicinin karşısına mesaj kirliliği yaşamadığı bir yerde ve sakin bir zamanda çıkıyor olması ve

Hanger Network Türkiye Ülke Müdürü Ece Ertürk Hısım, “Ecohanger geridönüştürülmüş veya geridönüştürülebilir malzemelerden imal ediliyor. Böylece plastik ve metal askıların tersine, yenilenebilir kaynakların kullanımını destekliyor” diyor.

bunu askının dolapta kaldığı süre içinde defalarca yapıyor olması. Ayrıca doğru kitleye, noktasal olarak ulaşması da çok önemli. Dediğim gibi, pazar araştırmaları da hem numune kullanımında hem marka bilinirliğinde artış olduğunu gösteriyor zaten. Ve tabii ki çevre dostu bir mecrayı tercih etmek de marka için çok önemli. Özellikle bizim hedef kitlemiz olan AB segmenti son yıllarda çevre konusunda epey bilinçlendi. Bu insanlara hitap etmek için markaların da çevre dostu uygulamalar yapması gerekiyor.”

Bu konuda akla ilk gelen hususlardan biri de moda konusunda da kafaları karıştıran o ilahi soru: Nihai amacı insanları tüketime yönlendirmek olan bir şey gerçekten çevre dostu olabilir mi? Hısım bu soruyu şöyle yanıtlıyor: “Bir işi yaparken elbette iş modeli olarak başarılı olmasını hedefliyoruz. Ama bununla beraber çevre dostu da olalım, çevremize zarar vermeden bu işi yapalım mantığıyla ilerliyoruz. Halihazırda varolan atık oluşumunu geridönüşümlü malzemeyle değiştirerek çevreye katkıda bulunuyoruz. Bu hem son tüketicinin hem reklamvereninin hoşuna gidiyor. Ne kadar katkımız olsa kâr.”

SORUMLULUK DEVRİMİ

İŞ DÜNYASINDA BAŞARI GELECEK KUŞAKLARIN

"Gezegen için olan endişelerimi ekonomik eşitsizlik için olanlardan ayırmıyorum çünkü ikisi de aynı sistemin parçaları."

Bir yandan gerçek bir değişim istiyoruz; öte yandan geçmişten farklı bir gelecek olasılığı hiç yok diye korkuyoruz. Sonuç olarak, daha iyi bir yolda ilerleme konusundaki ortak kararlılığımız önemli bir güç kazanamıyor.

Bu gidişatı yalnızca iki şeyin değiştirebileceğini görüyorum. Gelecek için statükoculuktan daha ilham verici farklı bir vizyon ve bunu daha ileriye taşıyacak fikir birliği. Bu nedenle sanırım Jeffrey Hollender ve Bill Breen'in bu yeni kitabı için daha uygun bir zaman olamazdı.

Peter Senge

www.optimistkitap.com
www.iskitaplari.com
0216 481 29 17-18

Bu Bisikletleri Okudunuz mu?

Jean-Paul Sartre, Varoluş ve Hiçlik romanında, “Bisiklet sahibi olmak, ona önce bakabilmek, ardından ona dokunabilmektir. Ancak dokunmak yetersiz kalabilir; gerekli olan bisiklete binmek ve sürüş yapmaktır” demiş. Henry Miller ise Bisikletim ve Diğer Arkadaşlar’da itiraf etmiş: “Bisikletime, arkadaşım gibi hitap ederim. Onunla sessiz sohbetler yaparım. Ve tabii ki ona özel ilgi gösteririm.” Tüm bu alıntılar insanın aklına “Yoksa edebiyatla bisiklet arasında bir şeyler mi var?” sorusunu getiriyor. EKOIQ, bu konunun izini sürdü ve yoğun uğraşlar sonucu ortaya çıkardı ki, aynı sürdürülebilirlikle olduğu gibi, bisikletin edebiyatla da arasında yıllardır süregelen seviyeli bir birliktelik yaşanıyormuş.

 Duygu YAZICIOĞLU

Bisiklet sizin için ne ifade ediyor? “İki teker, bir sele, bir gidon” mu sadece? Bisiklete binmeyi biraz korkudan biraz beceriksizlikten öğrenememiş biri olarak söyleyebilirim ki, bu yüzeysel bakış açınızı bir an önce değiştirmelisiniz. Dediğim gibi ben bisiklete binmeyi öğrenemedim. Bu nedenle bir hızla yanımdan bisikletle geçenlere özenmiş hatta onları bir miktar kıskanmışımdır. Asla binemediğim bu şirin vasıtayı da hem kalbimde hem zihnimde “erişilemeyenler” listemin başına yerleştirmişimdir.

Kabul ediyorum, biraz fantastik hatta duygusal bir yaklaşım benimki. Ama bu güzel taşıtı sadece

onu oluşturan parçalardan ibaret saymak yani bir metal yığımla olarak görmek de biraz ayıp olmuyor mu? Hem bu şirin ve bir o kadar da çevreci vasıtaya bu kadar duygusal anlam yükleyen tek romantik ben değilim. İnanmazsanız, Ernest Hemingway’in *By-Line* adlı eserinde bisiklet için yazdıklarına bir göz atın: “*Bir ülkenin hatlarını, tepeleri tırmanırken ter döktüğünüz ve buralardan yokuş aşağı indiğiniz için, en iyi bisiklet sürerek öğrenebilirsiniz. Böylece onları gerçekte oldukları gibi hatırlarsınız, ama motorlu taşıtların içindeyken sadece yüksek tepeler sizi etkiler ve arabayla geçtiğiniz ülke ile ilgili anımsayışlar bisiklet*

sürüşü ile kazandıklarınız kadar kalıcı olamaz.”

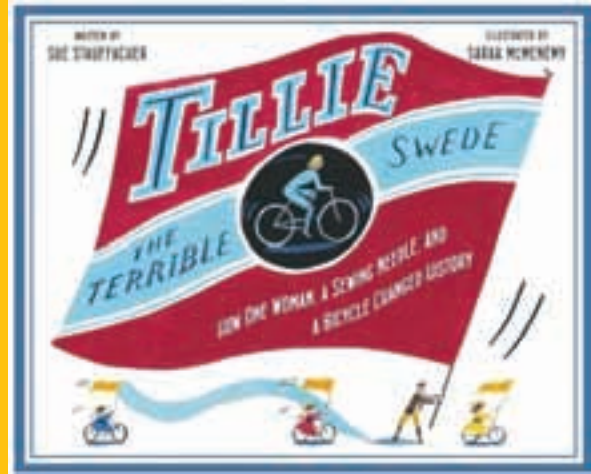
Dünya edebiyatının tartışılmasız en önemli isimlerinden biri olan Hemingway’den yaptığımız bu alıntı edebiyat-bisiklet aşkı gözler önüne seren tek örnek değil üstelik. Kaba tabirle, “bunların geldiği yerde daha çok var!” Pek çok yazar, kitaplarının bir bölümünde bu şirin vasıtadan bahsediyor. Bir kitabın tamamını bisiklete ayıranlar bile var. Meğer dünyanın en sürdürülebilir vasıtası bisiklet yalnızca çevrecilerin değil, edebiyatçıların aşkına da mazhar olmuş. “Ey aşk, sen nelere kadırsın” diyor ve edebiyatta bisiklet aşkının en ilginç örneklerini görücüye çıkarıyoruz.

1-Bisiklet Hakkında Her Şey: İki Teker Üstünde Mutluluğun İzinde

(It’s All About the Bike: The Pursuit of Happiness on Two Wheels)

Robert Penn tarafından kaleme alınan *Bisiklet Hakkında Her Şey: İki Teker Üstünde Mutluluğun İzinde*, esas olarak insanoğlunun neden bisiklet sevdalısı olduğu sorusunun peşine düşüyor. Penn tam bir bisiklet aşığı olarak hayalinde yaşadığı

mükemmel bisikleti anlatıyor ve o bisikleti yapmanın tarifini veriyor. Kitapta bisikletle ilgili oldukça sıradışı hikâyeler mevcut, bu durum da kitabı sıkıcı olmaktan uzaklaştırıyor. Kitabın en ilgi çekici yanlarından biri, içinde kişisel anekdotların da yer alması.

2- Korkunç İsveçli Tillie: Bir Kadın, Bir Dikiş İğnesi ve Bir Bisiklet Tarihi Nasıl Değiştirdi?

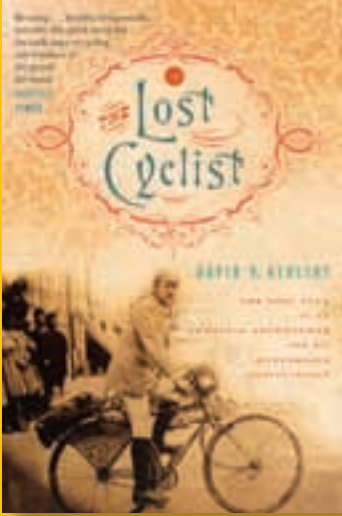
(Tillie the Terrible Swede: How One Woman, A Sewing Needle, and A Bicycle Change History)

Bu kitabın en önemli özelliği çocuk kitabı olması. Kitabın kahramanı olan **Tillie Anderson** gerçekten yaşamış ve birçok rekora imza atmış bir bisiklet yarışçısı. İşin ilginç tarafı, Anderson’un bu rekorları 1890’larda yani pek çok şeyin kadınlar için yasaklandığı **Viktoryen** dönemde kırarak, bir bakıma dönemin ahlak anlayışını da yerle bir etmesi. Yazar **Sue Stauffacher**, bu önemli hikâyeyi 2005 senesinde kaleme alarak, çocuklar için tatlı bir bisiklet hikâyesi yaratmayı başarıyor.

3- Kayıp Bisikletçi

(The Lost Cyclist)

Bisikletle ilgili kitaplar arasında en ilgi çekici hikâyeye sahip olanlardan biri şüphesiz *Kayıp Bisikletçi*. Oldukça meşhur, Amerikalı bir bisiklet tarihçisi olan yazar **David L. Herlihy** 1894 senesinde bisikletle dünya turuna çıkıp, kayıplara karışan bisikletçi **Frank**

Lenz'in merak uyandıran hikâyesini sayfalara taşıyor. Bu haliyle bile son derece ilgi çekici görünen hikaye, Lenz'in bisiklet turlarından ve yarı-meşhur hayatından eski fotoğraflarla, özellikle tarih meraklıları için şahane bir görsel şölen vazifesi de görüyor. "Hem bisiklet hikâyesi okurum hem de bir bisikletçinin kayboluş hikâyesini yüreğim kaldırır" diyenler edinmeli.

4- Bisiklet Züppeliği

(Bike Snob)

Bu züppe kitabın yazarı **Eban Weiss** aynı zamanda *BikeSnob NYC* isimli blog'un da editörü. Yazar kendi pedal maceralarından yola çıkarak bisikletçilerin dünyasının klişelerine ışık tutmak gibi ulvi bir görev üstlenmiş. Me-sele bir blogcunun maceraları olunca, haliyle ortaya son derece eğlenceli ve bir o kadar da bilgilendirici bir kitap çıkmış. Bu noktada kitabın bir kusura-bundan bahsedelim: İşbu eser yüksek dozda **seksizm** içerir. Zira Weiss'in en çok üzerinde durduğu konu, kadın-bisiklet ilişkisindeki komik detaylar... "Olsun benim için farketmez" diyorsanız, uğramanız gereken adres, <http://bikesnobnyc.blogspot.com/>.

Bizde de var...

Bisiklet sevgisi dünyanın farklı bölgelerinden edebiyatçıları sarar da Türkiyeli edebiyatçılar bu aşka seyirci kalır mı? Onlar da bisikletle ilgili kitaplar yazmış elbette. İşte ilgi çekici olan birkaçı...

Evvel Zaman Bisiklet- Gökhan

Akçura, Om Yayınevi:

Bu kitabı anlatmaya evvela şirin kapak tasarımıyla başlamamak haksızlık olur. Kapakta okuru karşılayan fesli, pala bıyıklı Osmanlı erkeği, 1800'ler Osmanlı'sında yaşamaktadır ve büyük bir gururla bindiği bisikleti, o dönemki adıyla "velosipedi" daha yakından tanımaya çalışmaktadır. Evet, mezkur araç Frenk icadıdır ama gel gör ki, ulaşımı da kolaylaştırmaktadır. Binmesi de gayet zevklidir. Kitap, bisikletle yeni tanışan Osmanlı'nın bu yeni araca tepkisini İstanbul Ansiklopedisi'nin yazarı Reşad Ekrem Koçu ve Servet-i Fünun gazetesinin sahibi ve başyazarının kaleminden aktarıyor.

Velosiped ile Bir Cevelan (Gezinti), Ahmet Tevfik:

Sene 1900. Yer yine Osmanlı toprakları. 1800'lerin sonunda Ahmet Tevfik ve bir arkadaşı beş saatlik bir vapur yolculuğundan sonra Mudanya'ya varıyor ve güzergâhın bundan sonraki 266 km'lik kısmını bisikletle katediyorlar. Bu kitabın da tıpkı *Evvel Zaman Bisiklet*'te olduğu gibi en çekici yanı, dönemin insanların bisikletle ilk karşılaşmalarının günümüz okuru açısından çok eğlenceli olması. Özellikle bisiklet maceraperestlerinin turunun, bir filii izler gibi meraklanan çocukların ve bu teknolojik araçtan hoşlanmayan hayvanların gözünden anlatıldığı bölümler oldukça eğlenceli.

Bisikletle Hayal Turu, Zeynep

Serhan Koşal, Babıali Kültür

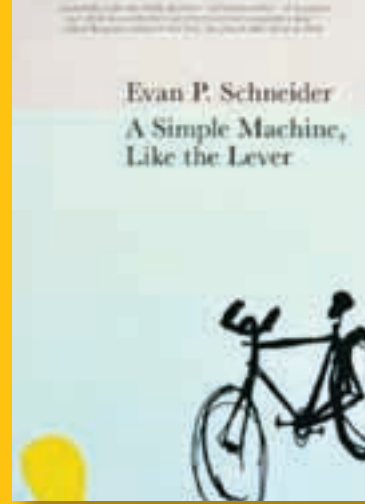
Yayıncılığı:

Yazar Zeynep Serhan Koşal kitabını o kadar güzel tanıtıyor ki, kelime eklemeye gerek duymadan "Bisiklet insanın doyum merkezlerini hipnotize edici bir özelliğe sahiptir. Üzerinde tüketilen saatler ne kadar olursa olsun, hep eksik kalmışlık hissi uyandırır. Bisiklet üzerinde ne kadar mutluysam fren yapıp inerken de o kadar kırıldım." Bisiklet temalı denemeler barındıran kitap, bisikletseverler için okuması kolay, şahane bir alternatif.

5- Değişimin Tekerlekleri: Kadınların Bisikleti Özgürlüğe Sürüşünün Hikâyesi (Wheels of Change: How Women Rode the Bicycle to Freedom)

Başlık “Değişimin Tekerlekleri” olunca, kitap gençlere hitap ediyor gibi anlaşılabilir ilk başta. Ancak başlığa aldanmamakta fayda var; konusu, her yaştan okuru, bilhassa tarihe meyilli olanları rahatlıkla tavlacak cinsten. **Sue Macy** imzalı kitapta, Viktoryen dönemde yaşayan ve yaşamlarının büyük bölümünü biçimsiz elbiseleriyle cebelleşmekle geçiren kadınların iki tekerlek üzerinde dünyaya açılmaları anlatılıyor. Macy, bisikleti kadınları özgürlüğe ulaştıran bir araç olarak tanımlıyor. Kitap eğlenceli bir dil ve arşiv fotoğraflarıyla birlikte bol bol bilgi vaat ediyor.

6- Basit Bir Makine: Kaldıraç Gibi (A Simple Machine, Like the Lever)

Evan P. Schneider imzalı romanın vermek istediği mesaj kısaca şu: “Şu yalan dünyada bisiklete binmek gibisi yok!” Kitabın kahramanı Nick bisiklete binmekle ilgili evrensel bazı gerçeklere ulaşıyor. Yazarın iddiası, konu çok sıra dışı olmadığı halde, kitapta bisikletçilerle ilgili gözlemler olduğu için severek okuyacaksınız. Bu arada bu ilginç hikâyenin yaratıcısı Schneider’ın aynı zamanda *Kültüstür Araba: Bir Bisiklet Yıllığı* kitabının da editörü olduğunu not düşelim.

Ünlü Kalemlerden Bisiklet Güzellemeleri

Henry Miller, Bisikletim ve Diğer Arkadaşlar kitabında: “Bisikletime, arkadaşım gibi hitap ederim. Ve tabii ki ona özel ilgi gösteririm.

Annem bazen o kadar çileden çıkar ki bana küçümseme dolu tavıyla ‘O nesneyi beraberinde yatağa götürmediğine şaşırıyorum!’ Ve ben karşılık veririm: Yeterince büyük bir yatağım olsaydı, götürürdüm.”

Ermeni asıllı ve Bitlis doğumlu Amerikalı yazar William Saroyan: “Bisiklete zevk için değil, bir yere ulaşmak için

biniyorum. Demek istediğim, kendimi bir yere ulaştırmak için sürüyorum.”

Şans Tekerlekleri romanının yazarı H.G. Wells: “Bisiklet üzerinde bir yetişkin gördüğüm zaman, insan ırkının geleceği için umutsuzluğa kapılıyorum.”

Sherlock Holmes’un yaratıcısı Sir Arthur Conan Doyle’nin Scientific American için 1896’da yazdığı bir makeden: “Heyecanların azaldığı, günün karanlık görüldüğü, çalışmanın monoton hale geldiği, umut etmenin çaresiz kaldığı

anlarda, bisikletine bin ve yollarda gezintiye çık, yaptığın sürüş dışında hiçbir şey düşünmeksizin...”

Jean-Paul Sartre, Varoluş ve Hiçlik eserinde: “Bisiklet sahibi olmak, ona önce bakabilmek, ardından ona dokunabilmektir. Ancak dokunmak yetersiz kalabilir; gerekli olan bisiklete binmek ve sürüş yapmaktır. Ama bu karşılıksız sürüş, benzer şekilde yetersizdir; gereken şey bisikleti bir yerlere gitmek için kullanmaktır. Ve bu bizi daha uzun kullanımlara yönlendirir.”

Van Gölü'ndeki en büyük ada olan Adır Adası'nda yoğun üreyen martılar açıklıkla karşı karşıya kaldı. İnci Kefali ile beslenen **yavru martıların** yüzlercesi, balıkların kıydan çekilmesiyle telef oldu.

ABD'de Ulusal Okyanus ve Atmosferik İdaresi yetkilileri, 2011 yılının Haziran ayından bu yana geçen 12 aylık dönemin, **en sıcak yıllardan biri** olarak tarihe geçtiğini açıkladı. Amerika'da hava durumu kayıtları 1895 yılından bu yana tutuluyor.

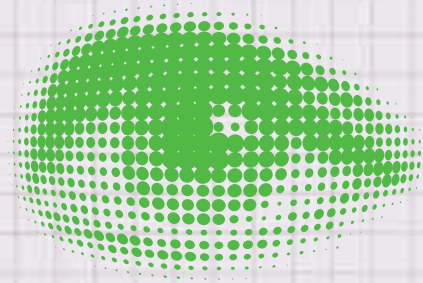
Japonya'da 11 Mart 2011'de meydana gelen çok şiddetli deprem ve tsunaminin ardından oluşan **Fukuşima** felaketinin sonrasında ilk defa bir plajın kullanıma açıldığı bildirildi. Sahil, nükleer felaketin gerçekleştiği Daiçi bölgesinden yaklaşık 65 kilometre uzaklıkta bulunuyor.

Yaz sıcaklarının artmasıyla birlikte İstanbul'da kullanılan günlük su miktarı 2 milyon 768 bin 655 metreküpe ulaştı ve son yılların **su tüketim rekoru** kırıldı. Barajlarda, geçen yılın aynı döneminde 82,82 olan doluluk oranı, bu yılın Temmuz ayı itibarıyla yüzde 75 olarak belirlendi.

ABD, 24 yılın en şiddetli kuraklığıyla karşı karşıya. Tarım Bakanı **Tom Vilsack**, yaptığı açıklamada, son 25 yılın en ağır kuraklık döneminin yaşandığını söyledi. **ABD** topraklarının yüzde 61'inin kuraklıktan etkilendiğini belirten Vilsack, ancak durumun henüz 1988 yılındaki kadar kötü olmadığını da ifade etti. Bu arada şiddetli kuraklık, mısır ve soya fasulyesi fiyatlarının da tavan yapmasına oldu.

Arjantin'de, Greenpeace üyeleri yine ilginç bir eyleme imza attı. **Kutup ayısı** kılığında giren eylemciler, ölü taklidi yaparak yere yattıkları benzin istasyonuna kimseyi sok-

GÖZÜMÜZDEN

KAÇMAYANLAR

Su tüketim rekoru kırıldı; Solar Impulse yolculuğunu başarıyla tamamladı; Capito Fitzpatricki keşfedildi; "kutup ayıları", benzin istasyonlarını bastı...

 Gözde İVGİN

madı. Eylemin, şirketlerin Kuzey Kutup Bölgesi'nde petrol arama çalışmalarına dikkat çekmek ve engel olmak için yapıldığı duyuruldu.

Dünyanın çeşitli yerlerinde faaliyet gösteren **Anonymous** hareketi, bu kez de kutuplardaki petrol aramalarını protesto etti. **Hell, Exxon, BP, Gazprom** ve **Rosneft** şirketlerini hedef alan hacker'lar, Kuzey Buz Denizi'ndeki çalışmaların durdurulmasını talep etti.

Deniz dibi canlılığının ölçümü için yapılan çalışmada

Marmara'da Kınalıada açıklarında, algarna ağıyla yaklaşık 250 metre boyunca denizdibi tarandı. 6 ton malzeme yüzeye çıkarıldı. Çıkan 6 ton malzemenin tamamı denizkestanesi. **MAREM** (Marmara Environmental Monitoring Project) kapsamında yapılan taramada çıkan deniz canlısı tür sayısı ise yalnızca sekiz...

İstanbul'un 'mini çılgın projesi' olan Kağıthane Deresi'ne **boğaz suyu pompalanması** sonucu dereye görülmeye başlanan balıklar toplu olarak katledildi.

Fransa'da Güneş enerjisiyle çalışan **Solar Impulse** isimli uçak, 6000 kilometrelik uçuşunu tek damla yakıtla ihtiyaç duymadan sorunsuz olarak tamamladı. Hiç yakıt harcamadan, 11.600 hücreli güneş paneliyle beslenen dört elektrik motoruyla, 63 metre büyüklüğünde, 1,6 kg ağırlığındaki Solar Impulse, saatte ortalama 70 kilometre hız yapabiliyor.

Antalya'da dünyanın en iyi plajları arasında gösterilen 1'inci Derece Doğal Sit Alanı içerisinde yer alan **Çıralı sahilinin**, orman içi dinlenme yeri olarak kiralanması işleminde mahkeme, yürütmenin durdurulmasına karar verdi.

Türkiye 26 Temmuz'da, 1927 yılından bu yana **en sıcak günü** yaşadı. İstanbul nemle birlikte 42 dereceyi, Adana 45, Diyarbakır ise 43'ü gördü.

Sağlık Bakanlığı 244 **su markası** ve 7 bin 600 bayiye denetim altına aldı, analizler yapıldı.

Sağlık Bakanlığı, **damacana** su üretimi durdurulan 12 firmanın problemini giderdiği için yeniden su üretimine başlamasına müsaade edildiğini, problemini gideremeyen üç tesisin faaliyetinin durdurulduğunu ve beş firmayla ilgili karar verebilmek için de analiz sürecinin

tamamlanmasının beklendiğini bildirdi.

Konya'nın Akşehir İlçesi'nde bulunan **Akşehir Gölü**'nün 55 kilometrekare olan yüzölçümü, kuraklık nedeniyle yaklaşık 40 kilometrekareye düştü. Gölçayır Belediye Başkanı Hüseyin Cavit Kılınç, önlem alınmadığı takdirde gölün yaklaşık bir ay içinde tamamen kuruyabileceğini söyledi.

Genetiği Değiştirilmiş Organizma'lı (GDO) üç çeşit soyanın, "yalnızca tam rafine yağ elde etme amacı ile kullanılması şartı" ile ithalatına izin çıktı. Biyogüvenlik Kurulu komite raporlarında gıda amaçlı mısır ithalatına izin verilmesi riskli görülürken, gıda amaçlı olarak ilk kez GDO'lu soyanın ithal edilebileceğine karar verildi. Komite kararı Biyogüvenlik Kurulu tarafından da kabul edilir ve Bakanlık tarafından onaylanırsa ilk kez Türkiye'ye **gıda amaçlı GDO'lu ürün** ithal edilmiş olacak.

Erzurum'un İspir ilçesine bağlı Yeşilyurt köyünde geçen yıl biri kadın iki kişiyi öldüren **ayı** yine ortaya çıktı. Ayının saldırdığı Mustafa Korkmaz ağır yaralandı.

And Dağları'nın doğu kısmını oluşturan Cerros del Sira silsilesindeki bir ormanda **Capito Fitzpatricki** adı verilen yeni bir kuş türü keşfedildi.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı **Binali Yıldırım**, İstanbul'a

yapılacak üçüncü havalimanının Kentin kuzeyinde, Karadeniz'e yakın, yüzde 80 i kamuya ait bir arazide inşa edileceğini açıkladı.

Konya'nın Karapınar ilçesinde bulunan **Meke Gölü**'nün su düzeyinin yüzde 60 oranında azaldığı açıklandı.

Kuzey Kore'de şiddetli yağışların yol açtığı sellerde ölenlerin sayısı 200'e yükseldi, Temmuz ayı içinde yaşanan seller 212 bin kişinin de evsiz kalmasına yol açtı.

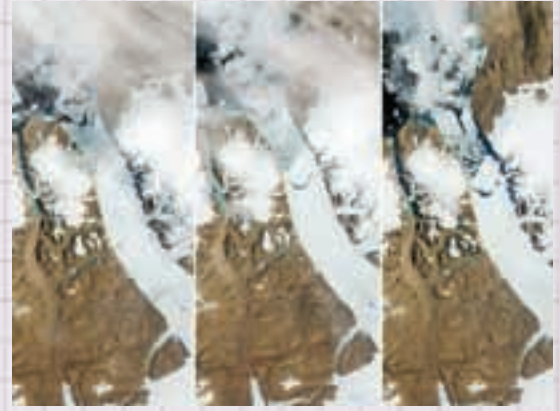
Japonya'nın Hiroşima kentine atom bombası atılmasının 67. yıldönümü nedeniyle anma törenleri düzenlendi. Törenlerde, dünyadaki tüm **nükleer bombaların** imha edilmesi çağrısı yapıldı.

Mardin'de, sokakların dar ve merdivenli olması nedeniyle, çöplerin toplanmasında çalıştırılan 47 kadrolu **eşeğin mesai saatleri** sıcak havalardan dolayı değiştirildi. Mesai saatleri erkene alınan eşekler sabah ve akşam dörder saat çalışıyor ve haftada bir banyo yaptırılıyor.

Hatay'ın Samandağ ilçesinde üç gün süren yangında **500 hektar ormanlık alan** yandı.

Samsun'da iki gün etkili olan sağanak yağış nedeniyle **Bafra**'ya bağlı dört köyde **heyelan** meydana geldi. Çok sayıda ev ve işyeri su altında kalırken, 16 ev sel ve heyelan tehlikesine karşı boşaltıldı. Yağışlar nedeniyle ekili alanlarda da büyük zarar meydana geldi.

İstanbul'da yılın ilk altı ayında çıkan 10 bin 914 yangının 4 bin 225'inin sigaradan kaynaklandığı bildirildi. Sigara dışında meydana gelen yangınların 2 bin 575'i elektrik kontağından, 973'ü bacadan, 592'si ütünden ve 371'i çocukların ateşle oynamasından çıktı.

Grönland'ın kuzeyindeki **Petermann Buzulu**'ndan Kadıköy'ün dört katı büyüklüğünde bir buzdağı koşturdu. NASA tarafından yakalanan görüntüler, buzulun ucunda yer alan bölgenin kopma anını gösteriyor. 16 Temmuz'da kopan 120 kilometrekarelik buzdağı, sürüklenerek fiyordun okyanusa açılan ağzına ulaştı. Nares Boğazı'na doğru ilerleyen buzdağının parçalara ayrılmadan ilerlemesi halinde deniz trafiğinin etkilenebileceği belirtiliyor. Bu arada Grönland'daki buz tabakasının aniden erimeye başladığı ve bazı bölgelerde erimenin yüzde 97 seviyelerine ulaştığı da bildirildi.

ABD'de çevre ve iş sağlığı konulu araştırmaları yapan **Profesör Berin Serdar**, çatı ve yol asfaltında çalışan işçiler üzerinde yaptığı araştırmalarda ciddi boyutta DNA hasarı tespit etti.

Muğlanın Ortaca ilçesi, Dalyan Beldesi, İztuzu sahilinde üreme alanı olan ve son zamanlarda insanı ısırarak ünlü olan **Caretta caretta**'ların beslenmesi, Valilik tarafından yasaklandı. Şimdiye kadar 23 ısırma vakasına neden olan üç **Caretta caretta**, Deniz Kaplumbağası Araştırma, Kurtarma ve Rehabilitasyon Merkezi'nde bakıma alındı.

İspanya'nın Kanarya Adaları'nda başlayan **orman yangınları** devam ediyor. Yangın nedeniyle binlerce

kişi adadan tahliye edildi. Yanan alanın büyüklüğü ise 1200 hektardan fazla...

İran'ın kuzeybatısını art arda sarsan **depremlerde** yaşamını kaybedenlerin sayısının 306'ya çıktığı belirtildi. Depremde kurtarma çalışmaları 13 Ağustos'ta sona erdi.

Belçika'da 2022 yılına kadar çalıştırılması planlanan **Doel 3 nükleer santrali**, muhtemel çatlaklar nedeniyle kapatıldı.

Bakanlar Kurulu bazı **hidroelektrik ve rüzgâr santrali** projeleri için Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'na kamulaştırma yapma izni verdi.

Afyonkarahisar'da sağlık turizmi, bina ısıtması ve seracılıkta kullanılan **jeotermal enerjiden** elektrik üretilmesi amacıyla çalışma başlatıldı. Fizibilite çalışmalarının devam ettiği projeye, turistik tesisler dışında toplam 12 bin konutla iş yerinin ısıtılması da planlanıyor.

Macaristan'ın **Szeged** kentindeki hayvanat bahçesinde, dünya genelinde sayıları hızla azalan bir **beyaz**

pantere (*Uncia uncia*) ait üç yavrunun dünyaya geldiği açıklandı. Orta Asya'nın iki bin metre yükseklikteki dağlık bölgelerinde yaşayan beyaz panterlerin sayısının dünya genelindeki sayısının dört ila altı bin civarında olduğu tahmin ediliyor.

1980'li yıllarda yurtdışı talepleri doğrultusunda üzüm ve incir gibi geleneksel ürünlerle gelişmeye başlayan **organik tarım ihracatı** hem ürün hem de pazar çeşitlendirerek büyüyor. AB ülkeleri başta olmak üzere 13 ülkeye organik ürün ihracatı yapan Türkiye'nin ihracatı 15 milyon doları geçti.

Geri dönüşümcüler **Mudanya**'da atık suların arıtılması sırasında elde edilen çamuru kurutup gaz haline getirdi. Gaz enerji kaynağı olarak kullanılırken, kalan da gübre sanayinde değerlendiriliyor. **Geri Dönüşümcüler Birliği Federasyonu Başkanı Mükerrer Levent**, arıtılan sulardan çıkan çamurun 'altın' değerinde olduğunu vurgulayarak "Çamuru yakıp enerji elde ediyorsunuz, kalanı ise gübre oluyor. Ayrıca yakarken buhar elde ediyorsunuz ve bu buharı sera sanayinde kullanıyorsunuz" dedi.

29 GDO'lu ürünü Türkiye'ye ithal etmek için Biyogüvenlik Kurulu'na başvuran Türkiye Gıda ve İçecek Dernekleri Federasyonu (TGDF) başvurularının sonuçlanmasına kısa bir süre kala, üyelerinden **Karaköy Güllüoğlu Baklavacılık** ve **Melen Şarapları**'nın istifalarıyla sarsıldı. Güllüoğlu Baklavaları'nın sahibi **Nadir Güllü**, "Torunuma yedirmeyeceğim baklavayı müşteriye satmam" diyerek Federasyon'dan istifa ettiğini açıkladı.

Çanakkale Savaşı sırasında İngiliz bir asker tarafından İngiltere'ye götürülen 97 yaşındaki "**son gazi**" **kaplumbağa Blake**'in Türkiye'ye dönmesi için Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek ve Çanakkale Valisi Güngör Azim Tuna harekete geçti. 1. Dünya Savaşı devam ederken İngiliz bir askerin sırt çantasına atıp Çanakkale'den İngiltere'ye götürdüğü kaplumbağa "Blake", 97 yıldır Norfolk'ta yaşıyor.

Kaynaklar: DHA, Amerika'nın Sesi, Radikal, AA, TRT Türk, Hürriyet, T24 Bağımsız İnternet Gazetesi, Bianet, Milliyet, Dünya, Yeni Şafak, Habertürk.

WICS 2012

World Intelligent Cities Summit and Exhibition Dünya Akıllı Şehirler Zirvesi ve Sergisi

www.WICSSUMMIT.com

13-14 September-Eylül 2012 | Swissôtel The Bosphorus | İstanbul, Türkiye

- CEO'lar Özel Oturumu: 21. Yüzyıl'ın Akıllı Şehirleri
CEO & Executive Panel: The Intelligent Cities of the 21st Century
- Akıllı Şehirlere Dönüşümde Global Stratejiler
Global Strategies for the Intelligent City Transformation
- Enerji ve Kaynaklar
Energy and Resources
- Rüzgar Enerjisi
Wind Power
- Güneş Enerjisi
Solar Power
- Jeotermal Enerji
Geothermal Power
- Atık Yönetimi ve Atıktan Enerji
Waste Management and Waste to Energy
- Su ve Atık Su Altyapısı
Water and Waste Water Infrastructure
- ICT
- Data Yönetimi, İletişim ve Güvenlik
Data Management, Communication and Security
- Telekomünikasyon
Telecommunication
- Akıllı Şebekeler
Smart Grid
- Uluslararası Örnek Çalışmalar
International Case Studies
- Finans ve Yatırım
Finance and Investment
- Akıllı Ulaşım
Intelligent Transport
- Elektrikli Ulaşım
Electric Mobility
- Akıllı Binalar ve Evler
Intelligent Buildings and Homes

Düzenleyen / Organised By: EurAsia Strategies
Kayıt ve Bilgi için:
Tel : +44 843 289 3 733
Email : info@eurasiastategies.com
Web : www.EurAsiaStrategies.com

T.C.
ENERJİ VE
TABİİ KAYNAKLAR
BAKANLIĞI

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI

T.C.
TİCARET VE
YATIRIM
BAKANLIĞI

www.ustradeinvest.gov.tr

Fesadın Kirliliği, İhsan'ın Sürdürülebilirliği İslam ve Sürdürülebilir Kalkınma

Yazar: Odeh Rashed Al-Jayyousi

Yayınevi: Gower 2012

Evet, yanlış okumadınız Ürdünlü yazar Odeh Rashed Al-Jayyousi, sürdürülebilirliği İslami bir perspektiften ele alıyor. Al-Jayyousi, sürdürülebilirlik kavramının toplumsal, ekonomik ve insani boyutlarını İslam felsefesiyle harmanlıyor. Bu yüzden kitabın bölümlerinden birinin adı “İyilik (İhsan) ve Sürdürülebilir Gelişim” olabiliyor. Diğer bir bölümü adı da “Kirlilik, Yozlaşma (Fesat) ve İklim Değişikliği”. Al-Jayyousi, İslam kültürüyle sürdürülebilirliği bağdaştırabilecek hemen her kavram üzerine düşünmüş. İslam kültürüne ait “Sosyal Sermaye” fikriyatını merhamet kelimesinin de kökeni olan “**Erham**” terimi üzerinden açıklaması, bu derin düşünme eyleminin ilginç bir göstergesi. Ürdün Kraliyet Bilim Topluluğu'nun Başkan yardımcılığını da yürüten Odeh Rashed Al-Jayyousi'nin kitabının önsözü ise **Ürdün Prensi El**

Hassan Bin Talal tarafından kaleme alınmış. Dolayısıyla Ortadoğu bölgesinde doğrudan devlet erkânı tarafından da sahip çıkılan özgün bir yorumla karşı karşıya olduğumuzu da hatırlatmakta da fayda var.

İdeal Bir Sürdürülebilirlik Laboratuvarı Olarak Üniversiteler Sürdürülebilir Tesis Yönetimi

Yazar: Evrim Veli Ay

Yayınevi: Cinius yayımları 2012

Evrım Veli Ay, işi hayatına henüz daha üniversite son sınıftayken şantiye şefliği yaparak başlamış bir yönetici. 2000 yılında Montclair Üniversitesi'nde araştırma görevlisi olarak çalışan ve 2010 yılında Koç Üniversitesi'nde Genel Sekreter Yardımcılığı'na kadar yükselen Evrim Veli Ay, yıllardır biriktirdiği tecrübelerden sonra bir fark ediyor ki, üniversite kampuslarının yönetimiyle ilgili Türkçe'de herhangi bir kaynak yok. Bizi ilgilendiren asıl konu ise, Ay'ın üniversite yerleşkelerini, sürdürülebilirlik felsefesi için en ideal laboratuvarlardan biri olarak düşünmesi. Tam da bu nedenle Sürdürülebilir Tesis Yönetimi kitabı, karbon salımlarını azaltmak, iyi ve özgün fikirlerle fark yaratarak değişime öncülük etmek isteyen yönetici ve adayları için son derece önemli bir referans...

Yedi Kuşak Sonrası İçin Şirket Devrimi Sorumluluk Devrimi

Yazar: Jeffrey Hollender ve Bill Breen

Yayınevi: EKOIQ Kitaplığı, Eylül 2012

Bir iflase sürükleniyoruz. Evet, tüketicilerin talepleri artıyor. Evet, çalışanların talepleri artıyor. Aslında görünürde çarklar dönüyor ama bildik iş yapma şekilleri bir bir iflas ediyor. Gezegenin kaynakları tükendikçe, iş dünyasından, insanlığa ve gezegene katkıda bulunması konusundaki beklentiler de yükseliyor. Tam bu noktada Sorumluluk Devrimi kitabının yazarları Jeffrey Hollender ve Bill Breen'e tekrar dikkat kesiliyoruz. Şöyle diyor yazarlar: “Attığımız her adımda, aldığımız kararların bizden sonraki yedi kuşak üzerindeki etkisini hesaba katmak zorundayız.”

EKOIQ kitaplığı tam da bu noktadan hareketle yepyeni

ni fırsatlar sunacak bir “şirket devrimi”nin nasıl gerçek olabileceğini anlatan Sorumluluk Devrimi'ni sizlerin dikkatine sunuyor. ABD'nin doğal ev temizlik ve kişisel bakım ürünleri alanındaki öncü, sürdürülebilir şirketlerinden biri olan **Seventh Generation**'ın kurucuları arasında yer alan Hollender, daha önce Social Venture Network'te (Sosyal Girişim Ağı) yöneticilik yaptı. **Bill Breen** ise Seventh Generation'da yayınlardan sorumlu yönetmen olarak görev yapıyor. Özgün fikir ve tasarımları habereleştiren Fast Company sitesinin kurucu ekibinde yer alan Breen tarafından kaleme alınan “Yönetimin Geleceği” isimli kitabın 2007 yılında, Amazon sitesi tarafından en iyi iş kitabı seçildiğini de belirtelim.

MSG ÇEVRE ANALİZ LABORATUVARI

Akredite ölçüm ve analiz hizmetleriyle, çevrenin ve sanayicinin yanında.

İleri teknoloji ve hassasiyet gerektiren ölçüm analiz çalışmalarını, yasalar ve yönetmeliklerin ışığında, ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak yapan MSG Çevre Analiz Laboratuvarımız, pek çok analizin yanı sıra, katı atık ve atık yağ analizlerinde uzmanlaşmıştır ve numune almaya yetkilidir.

TS EN ISO/IEC 17025 kapsamında akreditasyon çalışmalarını tamamlamış ve TÜRKAK tarafından akredite edilmiş olan MSG Çevre Analiz Laboratuvarımız Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiştir.

MSG

Entegre Geri
Kazanım ve
Enerji

MERKEZ

Büyükdere Cad. Maya Akar Center No:100-102 Kat:16 D:60 Esentepe - Şişli 34394 İSTANBUL
Tel: +90 (212) 356 69 00 Faks: +90 (212) 212 58 00

MSG ÇEVRE ANALİZ LABORATUVARI

Hacıseremet Batakdere Mevkii, Velimeşe - Çorlu TEKİRDAĞ Tel: +90 (282) 674 55 44 Faks: +90 (282) 674 55 47

www.msgenerji.com • info@msgenerji.com

TÜRKİYE'NİN AĞAÇLANDIRILMASINI DESTEKLİYORUZ.

81 İLDE 81 ORMAN
PROJESİYLE

EN BÜYÜK YATIRIMIMIZ GELECEĞE

